¶ Vincentius Georgius|Ncius|Artium ac Medicinę doctor: Antonio
Meglezulo ⁊ Angliperto carlino liciensibus vtriusq; iuris scholaribus
peritissimis. S. Cũ his diebus proxime elapsis iuxta ignem(tempus. n.
anni ac carnispriuii vacationes id suadebant)de multis ac variis rebus|⁊
interloquendũ de anothomia fienda Per Magnificentiã Dñi Francisci
Auricalchi huius alme vniuersitatis artistarum moderatorem Antiquũ:
sermonem haberemus|percepi Nobilitates vr̃as Noticiã corpis huma-
ni ac partiũ eius quę per anothomiã habetur maxime affectare: Qđ haud
difficulter per Anothomiã Mundini iudicio nostro haberi potest: Quę
cum Impressa apud bibliopolas non reperiatur|vel si aliquę earum apud
aliquos inueniant|ita mendosę ac adulteratę sunt vt nullus sensus ex pre-
fati Mundini dictis penitus elici possit: Qua de re vt Nobilitates vr̃ę id
quod cupiunt consequi possint|bonus. huiusmodi opusculũ castigandi ſm
nostri ingenioli vires alacri animo suscipere nõ dubitauimus|⁊ illud Ve-
netiis Hieronymo duranti omnium Impressoꝝ nostrę etatis principi im-
primendũ tradidimus: Opus igitur tum diligentia quã In eo castigando
versi sumus|vt vestris humanitatibus satisfieret: tum quia a Hieronymo
durante Impressorum solertissimo imprimetur(ni fallor)Emendatissimũ
habebitis: Ex quo qđ cupitis facile(vt puto)consequi poteritis: Valete: ⁊
nostro Nicholao Murensi viro morigeratissimo me commendabitis.

⁋ Incipit Anothomia Mundini.

q Uia vt ait. G. 7°. terapentice methodi|auctoritate Platonis|opus in aliq̄ scientia|vel arte|tradit̄ tribus de causis. pᵒ.s. vt quis satisfaciat amicis. 2° vt quis exercitet̄ vtilissimo exercitio qđ est ꝑ intellectū. 3° vero vt illo remediet̄ obliuioni que est ex senectute. hinc est ꝙ his tribus de causis ꝓmotus| proposui meis scholaribus quoddā opus in medicina componere. ⁊ q̄a cognitio partiū subiecti ĩ medicina qđ est corpus humanū|q̄ loca dispositionū appellant̄ est vna partiū scientie medicine|vt dicit Auerois pᵒ sui colliget caplo de diffinitione medicine: hinc est qđ ĩter cetera|vobis cognitionem|corꝑis humani ꝑtiū eius que ex anothomia insurgit ꝓposui tradere: nō hic obseruans stillū altū: sed magis ƀm manualem oꝑationem vobis tradā noticiam. ⁋ Situato itaq̄ corꝑe vel homine mortuo ꝑ decollationem|vel suspensionē|supino. primo noticiā totius debemus hr̄e. secūdario partiū: Nā cū oīs nostra cognitio incipiat a notioribus nobis ⁊ q̄ sunt ꝯfusa notiora sunt. ⁊ totū cōfusius sit ꝑtibus: maxime a cognitione totius incipiemus. Circa totū aūt|qđ primū debemus cognoscere|est in q̊ hō hꝫ dr̄iā ab aīalibus aliis. hꝫ aūt dr̄iā in tribus.s. in figura vel situ partiū: in moribus siue artibus ⁊ ĩ ꝑtibus q̄busdā. In figura nā stature est recte|⁊ hanc habuit ꝑꝑ quattuor causas. nā corpus humanū pᵒ habet inter cetera aīalia materiā leuissimā|spirituosam ⁊ aereā ⁊ ideo ad suꝑiora elleuabilem. ⁋ Secundo inter cetera eiusdē quātitatis calorē habet ampliorē cuius est semꝑ ad suꝑiora eleuare. ⁋ Tertio formā habet ꝑfectissimā q̄ cū angelis ⁊ intelligentiis q̄ regunt totū vniuersum cōicat. ⁊ ideo sursum eius|ƀm sursum vniuersi debet esse. ⁋ Quarto ratione finis eius fuit figure ⁊ stature erecte qꝛ ipse finaliter ordinat̄ ad intelligere ad qđ deseruiunt sensus|⁊ maxime sensus visus: vt appꝫ in proemio methaphisice. ⁊ ideo in ipso visus debuit situari: ⁊ cerebrū se ꝑ ꝯn̄s caput situ tali ꝙ posset maxime diuersa sensibilia apprehendere. ⁊ qꝛ ad plura visibilia se extendit qn̄ situat̄ in alto. qđ appꝫ: qꝛ custodientes ciuitates vt possint a longe bene videre statuūt sua spectacula ĩ locis altis|vt ĩ turribus ⁊ huiusmodi: vt dicit. G. in 9° de iuuamentis mēbrorum. Et ꝑꝑ h̊ ipse ibi dic̄: ⁊ Auicena in 3° can. in pn° auctoritate eius: ꝙ necessitas in creando caput suꝑius in hoīe non fuit ꝑꝑ cerebrū: neq̄ ꝑꝑ aures: neq̄ ꝑꝑ os: neq̄ ꝑꝑ nares: sed ꝑꝑ oculos ꝑꝑ cām dictā: ⁊ sic ex ꝑte oīum q̄ttuor causarum appꝫ ꝙ hō fuit stature erecte. ꝑꝑ qđ vocat̄ antropos.i. planta reuersa: ⁊ microcosmus.i. minor mundus. qꝛ sursum ⁊ deorsum habet sicut vniuersum ⁊ mundus. ⁊ hec est pᵃ dr̄ia. ⁋ Secunda est ex moribus vel ex arte. mores enim inter cetera aīalia habet magis mansuetos: nā est aīal politicū ⁊ ciuile. arte vero omni: a natura caret. nō enim habet artem insitā a natura: vt aranea: ⁊ apes|⁊ huiusmodi. ⁊ hoc vt participet omnem artē. si enim haberet aliq̄ insitā a natura omni alia careret arte vt dic̄. G. pᵒ de iuuamentis mēbrorum.

¶ Differt 3º ab aliis in ptibus: non habet enim ptes multas extrinsecas quas habēt alia animalia datas a natura. nā non habet ptes que a natura sunt quibusdā animalibus date: vt arma ad defendendū: sicut sunt cornua: rostra: vnges longi. ꝛ istis talibus caruit|qꝛ habet. organū organoꝝ qđ est manus: quibus potest sibi parare omne genus armoꝝ ad defensionem: vt etiā dicit. G. pº de iuuamentis. ꝛ ideo caruit a natura illis: vt omnia possit hēre. caruit etiā illis ptibus q̄ sunt pelles pillose ꝛ pennose siue squamose ꝑpter eādem cām: ꝛ etiā qꝛ non habet materiā supfluā multū nec etiā terrestrem q̄ materia est illaꝝ partiū caruit etiā cauda ꝑpter eādem cām: etiā cū sit stature erecte quietem operat sibi|sedendo. cauda aūt sessionem prohibet: ꝛ hoc sufficiat de anothomia totius.

¶ De Anothomia ventris inferioris.

d E ptibus aūt licet sint duplices ꝯsimiles videlicet ꝛ cōposite: de simplicibus nō ponā distinctā anothomiā: qꝛ eaꝝ anothomia nō perfecte aꝫ in corpore deciso: sed magis liquefacto in gurgitibus aquaꝝ. sed ponendo anothomiā membroꝝ organicoꝝ de cōsimilibus loquar: ſm qđ ꝯsimile aliqđ in aliquo membro organico dominat: vt de carne in anothomia coxe: de ossibus in anothomia dorsi ꝛ pedū ꝛ de neruis in anothomia cerebri|ꝛ nuche. ¶ De membris aūt officialibus sciendū ꝙ in ꝗpluribus ipsoꝝ ꝗtū ad anothomiā factā in mortuis sex sunt videnda vt dicit cōmentator alexādrinus in cōmento libri sectaꝝ. s. que ipsoꝝ sit positio|que sit eoꝝ substantia: ꝛ per ꝯsequens: que sit cōpositio eoꝝ: ꝗtitas: numerus|figura ꝛ ꝯtinuitas eoꝝ. Sed ꝗtū ad anothomiā ipsoꝝ factā in viuis sunt ꝯsideranda duo: que etiā in anothomia mortuoꝝ possunt apparere quodāmodo. primū est que sint iuuamenta ipsius|ꝛ opationes. secundum est que sunt egritudines que in ipso possunt ꝯtingere. ꝛ si curā aliquā appropriatā habeāt: q̄ sit illa ostendat. ¶ Diuisio aūt ꝛ numerus partiū corpis est: qꝛ ptes q̄dā sunt q̄ extrema vel extremitates dicunt. q̄dā vero intrinsece ꝛ profunde. istaꝝ q̄dam sunt que immediate ordinant ad ꝯseruationem speciei. q̄dā q̄ immediate ad ꝯseruationem indiuidui. pª sunt membra genitalia. 2ª sunt membra q̄ in ventribus ꝯtinent. ¶ Tres aūt sunt ventres in corpe nr̄o. supior qui continet membra aiata vt caput|inferior qui ꝯtinet membra naturalia. medius qui ꝯtinet spūalia membra. ¶ Primo tamen incipiā ab anothomia ventris inferioris. pº qꝛ illa membra fetida sunt: ꝛ ideo vt ista primitus abiciant|ab eis inspiciendū est. 2º: qꝛ oīs nr̄a cognitio|ꝛ spāliter que ex manuali existit opatione a notioribus incipit nobis. talia aūt cū sint posteriora nature sunt nobis notiora. ¶ Primū aūt est videre de hº ventre que est substantia ꝛ cōplo eius: qꝛ positio ipsius satis est nota: qꝛ fuit positus infra alios ventres ꝑpter impfectionē membroꝝ que ꝯtinet: qꝛ ꝗto membrū minus pticipat de nobilitate ꝛ pfectione. tanto locū magis obtinet infimū in genere membroꝝ sicut est in mūdo in genere

entiū. Itē₃ q₂ ꝯtinet membra deputata ad ꝯtinendū ꝛ expurgandū feces/ ꝛ supfluitates graues que tendūt deorsum: ꝛ spāliter que sunt accepte per sursum. Est itaq₃ eius substantia carnosa ꝛ pelliculosa: carnosa tamen magis: ꝛ ex hoc apparet ꝙ cōplexionis calide est ꝛ humide. ꝛ causa quare fuit hic venter carnosus/ ꝛ pelliculosus/ ꝛ non ostuosus est. q₂ hic venter habet ꝯtinere membra que sunt ꝑpter assumptionem cibi: vt stomachus vel propter retentionem ꝛ repletionem ex fecibus/ vel ex aquositate: vt ydropisis: vel ventositatibus: vel ꝑpter impregnationē vt matrix debet quādoq₃ intumescere. Si ḡ venter esset ostuosus non posset intumescere. ❡ Tertiū qđ oportet videre est numerus suarū partiū/ q̄titas ꝛ figura. Partes aūt eius sunt duplices. s. intrinsece ꝛ extrinsece. extrinsece quedā sunt directe/ quedā collaterales/ directe sunt pars que dicunt corñdere ori stomachi ꝛ est pars in qua sentit os/ vel cartilago epiglotalis/ que alio noīe vocatur malū granatū/ de qua suo loco apparebit. postea est pars stomachalis que est supra vmbilicū. s. distans ab vmbilico p. 4. digitos. 3° est pars vmbilicalis ꝛ est vbi est vmbilicus cū quo fit alligatio fetus in matrice cū venis matricis. ꝛ ꝑpterea in intrinsecis apparet vena q̄dā que ꝯtinuatur cū ipso ꝛ ptransit per gibū epatis in chillim. ista tamen priuata est sanguine/ q₂ frustrata est post partū a propria opatione/ ꝛ ꝑpterea ꝯtinue euanescit/ ꝛ ideo minor apparet in senibus q̄ in iuuenibus/ sicut etiā euanescit arteria que cū p̄dicta vena descendit ad vmbilicū fetus/ ꝛ quādo est in vmbilico descendit inferius ꝛ puenit ad arteriā adorti iuxta spondiles renum/ ꝛ biliorū vt infra dicet/ ꝛ quando excarnas mirach prope vmbilicū: ꝯsidera hanc arteriā q₂ est ad modū nerui vel corde. 4° est pars que vocat sumē infra vmbilicū per. 4. digitos/ ꝛ est pars in qua vene q̄dā terminant ad cutim per q̄s pueri in matrice existentes emittūt aquositatem: ꝛ ideo vt dicit Auicena tales vene ꝛ talis pars notior est in non natis q̄ imperfectis vt ego demonstraui multociens. q₂ ipfectis frustrat a tali opatione. 5° est pars que vocat pecten in qua existūt membra genitalia. ptes vero laterales sunt due ypocundria ꝛ ylia: ꝛ est ypocundriū sinistrū vbi est splen/ ꝛ dextrū: vbi est epar: ꝛ ylium sinistrum ꝛ ylium dextrum similiter.

qd sit pecten in homine

ptes laterales sunt due ylia [illegible] ypocundria

❡ De anothomia mirach.

His visis ptes magis itrinsecas sic discernas. Ipsarū. n. q̄dā sunt ꝯtinentes/ q̄dā ꝯtente/ ꝯtinentes cōi noīe nuncupant mirach. mirach aūt cōponit ex quinq₃ ptibus. s. ex cute/ pinguedine/ pānīculo carnoso/ musculis/ ꝛ cordis eorū/ ꝛ ex siphach/ Cū rasorio igit incide ꝑtrahendo a scuto oris stomachi directe vsq₃ ad ossa pectinis leuit icidendo cutim q̄ est duplex: q̄dā est sicut coriū. s. illa q̄ est exterius: ꝛ si depdit pōt restaurari: alia est vera cutis q̄ est alba imediate sequēs coriū ꝛ est spermatica: ideo si depdat nō pōt restaurari postea iux vmbilicū ꝫm latitudinē incidas ꝑtrahendo a dextris ꝛ sinistris vsq₃ ad dorsum: postea excoria ꝛ habebis

Mirach cōpōit ex quinq₃

3

primo cutim. Sed in mulieribus cane ꝓpter venã q̄ in eis a matrice ad ma
millas venit per mirach trãsiens: vt infra dicetur postquã statim apparet
pinguedo| maior tamen in porco q̃ȝ in homine post eam locatus est pãnicu-
lus carnosus| qui non est nerueus vt alii. neqȝ carneus vt musculus| sed ꝑ-
mixtus ex carne neruo ⁊ pãniculo. post eũ sunt corde ⁊ musculi. Musculi
sunt. viii. sicut dicit Gal's. 6°. de iuuamentis caplo penultimo nã duo sunt
longitudinales quoꝝ fila ꝓcedũt ſm longũ a clipeo oris stomachi vsqȝ ad
ossa pectinis ideo vocati sunt longitudinales: nec isti hñt cordas magnas
nisi ligamẽtales. post istos sunt transuersales duo supiores: vnus a dextris:
alter a sinistris: ⁊ ambo oriunt᷑ a supioribus iuxta costas ⁊ desinunt in cor-
das circa ossa pectinis sic ꝙ dextri corda tendit inferius ad sinistrũ: ⁊ sini-
stri ad dextrum| ⁊ per oppositũ sunt ꝓcedentes inferiores ad supiora quo-
rum ortus est ab ossibus pectinis ⁊ anche. ⁊ desinunt: in cordas ad locum
vbi finiũt coste. ita ꝙ corde eoꝝ cruciãt se ad inuicem ad modũ istius figu-
re. x. vltimo post istos sunt latitudinales quoꝝ fila ꝓcedunt ꝑ latũ vnus
dexter| alt' sinister: ⁊ ortus ⁊ apparentia eoꝝ est mag' iux' dorsum versus
supius: ⁊ isti cũ longitudinalibus ꝯueniũt se intrinsecantes ad angulos re
ctos. hic est numerus: ⁊ q̃titas: ⁊ positio: ⁊ substãtia: ⁊ figura: ⁊ colligãtia: ⁊
ꝯtinuitas hoꝝ musculoꝝ. ¶ Juuamentũ eoꝝ est duplex. s. cõe ⁊ ꝓprium.
cõe etiã est duplex principale ⁊ secũdariũ. principale est vt ꝯstituentes sub-
stantiã ipsius mirach membra intrinseca tueantur a nociuis extrinsecis| ⁊
calões eoꝝ reuerberet᷑ ad intra. secũdariũ iuuamentũ est vt adiuuent ad ex
pulsionem eoꝝ q̄ a pectore expellunt᷑: ⁊ vt ad expulsionẽ fetus: ⁊ fetũ etiã
cũ mirach adiuuent vt supra dicit. G. eodem. 6°. Juuamentũ ſpãle est q̃ꝛ
musculi lõgitudinales sunt facti ad attrahendũ principalit᷑: ⁊ secũdario ad
expellendũ: ⁊ q̃ꝛ hec opatio maxime in intestinis requirit᷑ ideo isti musculi
fuerũt magni. expulsionem aũt opant᷑ ꝑ ꝯctionem villoꝝ suoꝝ| quibus ꝯ-
ctis exprimũt membra. q̄ ꝯtinent| ⁊ ꝑ ꝯñs expellunt qđ ꝯtinet in eis. Item
hoc faciunt gr̃a diafragmatis cũ quo ꝯtinuant: qđ descendens a pte poste-
riori deorsum cã fit qđ intestina ⁊ membra que ꝯtinent᷑ sint q̃si inter duas
manus. ⁊ ideo quando isti musculi ꝯhunt᷑ ⁊ comprimunt᷑ a dyafragmate ꝙ
illa membra exprimũt qđ in eis ꝯtinet᷑: sicut res ꝯtenta inter duas manus
expellitur per cõpressionem manuũ ad inuicem: qđ latius declarabit᷑ infra
in ano^a dyafragmatis. Musculi vero latitudinales sunt facti ad expellen
dum principalit᷑: ⁊ ꝓpter hoc maxime ⁊ imediatius approximant intesti-
nis. ⁊ q̃ꝛ expulsionem faciũt ꝓper cõpressionem ptis a qua debet fieri ex-
pulsio: ⁊ expulsio debet fieri a supioribus ad inferiora hic est ꝙ isti muscu-
li fuerunt mag' positi supius q̃ȝ inferius. Trãsuersales vero positi fuerunt
ad retinendũ: retentio. n. fit ꝑ villos transuersales vt apparet. 3° de virtu
tibus naturalibus: ⁊ q̃ꝛ retentionem oportebat fieri ne reascenderet sup-
fluitas ad locũ supiorem vnde venit: ⁊ ne cito descenderet. sed ꝯtineret᷑ vt
totum iuuatiuũ exuccet᷑. ideo non fuerunt tantũ duo trãsuersales superio
res sed ⁊ inferiores. sed q̃ꝛ maior requirit᷑ retentio ne regrediat᷑ superius

q̄ ꝙ descendat inferius: ideo maiores fuerunt trāsuersales superiores q̄ inferiores: et etiam ad hoc facit dyafragma vt postea dicetur.

¶ De Anothomia siphach.

Leuatis aūt et abscissis his musculis apparet siphach: melius tn̄ est vt isti musculi in vna pte reseruent ppter illud qd̄ oportet postea videre: et istud siphach est panniculus subtilissimus et valde durus: et iste fuit factus vt phiberet ne musculi cōprimerent membra naturalia cū ea ptineret: et ppter h̄ fuit nerueus vt posset dilatari et pstringi qn̄ illa dilatant: fuit subtilis ne ea aggrauaret: fuit durus ne faciliter rūperet. nā ex eius fractura accidit passio q̄ dr̄ ruptura seu crepatura: itumescit. n. hoc mirach cū rūpit h̄ siphach. Sūt etiā eius alia duo iuuamenta q̄ ponit Auic. in libro de aīalibus capl'o de ano^a stomachi. s. vt p pctionē eius versus dorsum cū quo alligat expellat qd̄ in stomacho et in intestinis et in matrice ptinet: et h̄ facit simul cū dyafragmate cū quo ptinuat vt postea patebit. Aliud iuuamētū est vt alliget itestina dorso et vt vl'r ab ipso oriant pā niculi oīum alioꝝ mēbroꝝ in eo ptentoꝝ. Alia vtilitas ꝫm Ga. 3^e de iuuamentis est qr phibet intestina a ruptura qn̄ inflātur a vētositate: Et ex his pꝫ q̄ sit sb'a mirach: et cpl'o eius: apparet q̄ sit positio eius: q̄ sit q̄titas et numerus ptiū ipsius: et etiā apparet q̄ sint iuuamēta ipsius. Restat g̊ videre de passionibus eius. pōt aūt vēter pati oē genus egritudinis. s. malā cpl'onem: malā cōpositionē: et solutionē ptinuitatis: de cura male cpl'onis nihil dicā qr nihil habet ppriū in sui curatione qd̄ ex ano^a dependeat. mala aūt cōpositio q̄ est tumor pter naturā in ipso est duplex. qdā est apostemās et qdā non. Prima nō habet aliqd̄ pcipuū nisi qd̄ in eruptione ius si erūpat ad intus et ex̄ hec est peior q̄ si ad intus tm̄: vel ad ex̄ tm̄. Et cā patet: qr natura nō habet supra qd̄ se fundet in psolidādo vulnus. mala aūt cōpositio que non est apostemosa est inflatio ventris q̄ accidit in ydropisi asclite vel timpanite. nā in asclite aquositas ptinet in pcauitate ventris inter intestina et siphach. sicut in timpanite ventositas retinet: et facit mirach intumescere. ¶ In curatione aūt eius debes pcedere cū his q̄ ponūt auctores. modus aūt q̄ maxime dependet ex ano^a est extractio aq̄sitatis p incisionē. Modus āt est vt ptē siphach quā nūc icidisti reducas sup intestina ita ꝙ stet sic i viuo et postea i ydropico situato supino debes cutī vētris trahere supius et postea hr̄e rasoriū et pforare vsq3 ad siphac. ita ꝙ ēt icidas siphach. et tūc statim debes hr̄e canulā et ponere i foramine et exhere de aq̄sitate q̄tū sustinet patiēs: semp tn̄ sis memor ꝙ melius est ifra subsistere q̄ exq̄sitissime euacuare et spālr i ydropicis pp debilitatē vtutis. postea dimitte cutim qr redibit ad locū ppriū: et coopiet vulnus: et aq̄ nō āplius exibit. Et qn̄ vis ex̄ here plus de aq̄ retrahe ipsam cutī sic p^o et cet. Istud tn̄ vulnus nō facias nisi a lateribus nō i medio. p^o qr vulnus factū in medio nō ita facil'r psolidat pp siphach. eē grossius et solidius ibi q̄ in lateribus. 2° qr pp cordas vulnus ē paratū adducere spasmū. 3° qr aq̄ melius egredit: qr grauis ē tēdere deorsū. Si v'o vent' patiat sol'onē ptinuitatis. tūc ista sol'o aut ē penetrās vsq3 ad

pꝛofundū|aut nō.ſi nō:tunc nō eſt cura difficilis.ſi ſic:aut per vulnus egre-
ditur aliquid ex contentis aut nō.ſi ſic:tunc illud qd̄ egredit̄ aut eſt zirbus
adipinus:aut aliqd̄ interioꝝ:ſi zirbus:tunc debet ſui cū ſirico aut ligari iu
cutem ꝙ̄tū pōt:⁊ poſtea abſcindi.qꝛ totū qd̄ de ipſo ꝯtangit aer coꝛrumpit̄:
⁊ ſi intromittat̄ putrefit|⁊ putrefacit alias ꝑtes.⁊ ideo debet abſcindi:⁊ po-
ſtea illud reintromitti ⁊ ſiricū retineat̄ extra:⁊ retineat̄ labiū apertū:qꝛ na-
tura conſolidabit zirbū ⁊ expellet illud qd̄ cū filo eſt alligatū:⁊ hoc facto de
bes cōſolidare vulnus. Si vero illud qd̄ eſt egreſſum eſt inteſtinū.tūc aut
inteſtinū eſt vulneratū aut nō:ſi nō eſt vulneratū:⁊ neqꝫ alia ſubſtantia eſt
ei inuoluta ꝙ̄citius pōt debet intromitti.ſi vero alia ſubſtātia vt puluis vł
ſanguis eſt annexa debet lauari cū aqua.calida ⁊ reintromitti. ſi vero ꝓꝓ
moꝛā ventoſitas ſit in eo incluſa:⁊ ex h̄ intumeſcat ⁊ nō poſſit reintromitti.
tūc cataplaſma reſolutiū:vel ſpongia madefacta in decoctione reſolutiua
debet ſupponi ⁊ detumefiet ⁊ reintromittet̄. Si aūt nō poſſet detumefieri
nec intromitti.tunc dilatet̄ vulnus mirach donec inteſtinū reintromittat̄.
Si aūt inteſtinū fuerit inciſum:tunc ſi ipſum ſit ex groſſis inteſtinis debēt
labia eius ſui cū ſirico ſicut labia alioꝝ membꝛoꝝ.ſi v̄o ſit ex ſubtilibus inte
ſtinis:tunc nō ſuſtinet ſuitionem niſi ſit ꝓfunda valde.⁊ talis impediet opa
tionem eius:ꝓꝓ qd̄ melius eſt vt retineantur coniuncta labia vulneris cū
capitibus foꝛmicaꝝ magnaꝝ.debent enim labia inteſtini coniungi:⁊ debes
habere foꝛmicas magnas ⁊ facere ꝙ moꝛdeant labia cōiuncta vuulneris ⁊
abſcindere caput ſtatim.⁊ ſic facere donec labia ſtent cōiuncta.⁊ tunc rein-
tromitte inteſtinū vt pꝛius.hoc facto ad ſolutionē ventris curandā redi.⁊
illud vulnus curat̄ cū reductione labioꝝ in vnū:⁊ reducta retinent̄ in vnū:
ſuitione facta cū ſirico hoc mō. Nā in pᵃ ſuitione debet accipi totū mirach
ex vna ꝑte.ex oppoſita vero parte debet dimitti ſiphach:⁊ reliquū de mi-
rach debet aſſumi.⁊ in alia ſuitione totū mirach in ꝑte in q̄ dimiſſum fuit ſi
phac debet aſſumi.⁊ ex alia ꝑte ſiphach debet dimitti:⁊ ſic cōſequēter ad h̄
vt labiū ſiphach cōiungat̄ ⁊ reducat̄ labio membꝛi carnifoꝛmis vt fiat citioꝛ
⁊ firmioꝛ cōſolidatio vulneris:⁊ eodem modo curat̄ vulnus hoc:ſi p ipſum
nihil ſit egreſſum.Et h̄ de anoᵃ mirach qd̄ erat membꝛū cōtinens.

De Anothomia zirbi.

r Eſtat videre nunc de anoᵃ membꝛoꝝ cōtentoꝝ.hec aūt membꝛa
numero ſunt.x. pꝛimū qd̄ occurrit eſt zirbus. ſecūdū inteſtina.
tertiū eſt ſtomachus. quartū ſplen. quintū eſt epar. ſextū me
ſenteriū. ſeptimū renes. octauū veſica. nonū teſticuli ⁊ vaſa ſpermatica
vel matrix in muliere. decimum eſt virga cum collo veſice. Et pᵒ de anoᵃ
zirbi que extrahit̄ ex dictis Ga.ꝯ.de iuuamentis. pꝛimū autem qd̄|opoꝛ-
tet videre eſt locus eius.locus enim eius in hoīe eſt qꝛ coopit ab anteriori
parte ſtomachū ⁊ oīa inteſtina.licet non coopiat in aliis oīa inteſtina.⁊ hoc
fuit qꝛ hō inter cetera aīalia eiuſdem quātitatis eſt debilioꝛis virtutis dige

ſtiue.⁊ etiā q̄ꝛ inteſtina nociuis exterioꝛibus magis ſunt diſpoſita ꝓꝑ cutē ipſius ſubtiliorē eſſe ⁊ minus piloſam. Ex his etiā pōt patere ſcd̄m.ſ.ꝙ ſit iuuamentū eius.iuuamentū.n.ipſius eſt ꝯfortare ꝑncipalr̄ digeſtionē ſtomachi ⁊ inteſtinoꝝ:reuerberādo calorē ad ſtomachū. Et ꝓpterea dicit. G. in 9º de interioribus ꝙ q̇dā miles fuit in bello ī vētre vulneratus cui epiplex.i.zirbus fuit abſciſus.tn̄ ex vulnere ſanatus eſt. Et quò eſcā tn̄ nō potuit poſtea digerere bn̄|ex his etiā ꝯñter pꝫ tertiū inq̇rendū de ipſo.ſ.de ſb̄a eius:ſb̄a eius non fuit ſimplex.ſed cōpoſita ⁊ fabricata ex ſubſtātiis q̄ hn̄t calefacere.⁊ ꝓpterea h̄ fuit cōpoſitꝰ ex q̄druplici ſb̄a vt ponit. G. 9º de iuuamentꝭ mēbroꝝ.ſ.ex pāniculis duobꝰ ſubtilibꝰ:⁊ ex adipe ſepoſa ex arteriis:⁊ venis. ex pāniculis ꝑº:vt ipſi pāniculi ꝯtinerent alia:⁊ ēt q̄ꝛ iſte zirbꝰ debebat eſſe extenſibilis ⁊ lenis ⁊ dēpſus vt caliditatē reuerberaret. ad h̄ aūt pōt ſb̄a pellicularis magꝭ aliq̄ alia. 2º in ipſo fuit adeps q̄ calefacit cū ſit valde ꝓpinq̄ in potentia ad caliditatē. 3º arterie ⁊ vene.q̄ multū calefaciūt. Ex hiis etiā patent alia duo.ſ.q̇s ſit numerus ꝑtiū eius:⁊ etiā q̄ ſit colligātia eius.nā hꝫ colligantiā ad mēbra ad q̄ terminat̄ vt ſtomachū ⁊ ſplenē et inteſtina:⁊ ſpālr̄ colō ꝑꝑ cām q̄ dicet̄:hꝫ etiā colligantiā ad mēbra a q̇bus orit̄.orit̄.n.ex pāniculo carnoſo qui alligatus eſt dorſo iux̄ dyafragma. Et cā q̄re ab illo orit̄ eſt q̄ꝛ ad panniculū illū terminant̄ due ex̄mitates pāniculi ſiphach:q̄ debēt inueſtire zirbū. 2º q̄ꝛ ibi ſunt magne vene ⁊ arterie a q̇bus iux̄ ſtomachū oriunt̄ ꝑue vene ⁊ arterie ꝯtexentēs zirbū. 3º q̄ꝛ eſt ibi meſenteriū ſepoſū a quo orit̄ adeps ſepoſa replēs vacuitates illiꝰ ꝯtexture. Que aūt ſit egritudo iſtius declaranda per anothomiā patet ex his que dicta ſunt ſupra.

De Anothomia inteſtinorum.

Leuato zirbo q̄tū ad ꝑtē q̄ coopit īteſtīa ⁊ n̄ plus:vt nō moueas alia mēbra a ſuo loco:ſtatim apparēt īteſtina circa q̄ ꝑº notabis poſitionē ⁊ numeꝝ.fuerūt.n.plura inuolata ⁊ reuoluta:⁊ non fuerūt vnū inteſtinū rectū ꝑꝑ duo:ꝑº q̄ꝛ dato ꝙ in q̇buſdā brutis tm̄ ſit vnū inteſtinū recte ꝓcedens.in hoīe aūt ⁊ aliis aīalibꝰ ꝑfectis fuerūt reuoluta vt diutius cibꝰ in ſtomacho ꝯtineret̄|⁊ in inteſtinis.q̄ꝛ ſi nō ꝯtineret̄ oporteret ꝙ aīal eſſet in ꝯtinua acceptione cibi:⁊ ꝯtinua aſſellatione.⁊ ꝯtinuatio iſta īpediret occupationē in aliis ꝑfectioribꝰ operationibꝰ. 2ª cā fuit:q̄ꝛ ſi totū inteſtinū fuiſſet vnū rectū nō q̄libet ꝑs cibi fuiſſet ꝯtacta a ſuꝑficie īteſtini.⁊ ideo nō exuccaſſe inteſtinū totā humiditatem ꝯtentā in cibo ⁊ chilo vt igit̄ nihil remaneret de cibo intactū ab inteſtinis ⁊ vt tota humiditas exuccaretur:ordinauit natura ipſa eſſe īuoluta.ex h̄ ſtatim apparet tibi ꝙ ſunt plura numero.q̄ꝛ ſex tria ſubtilia ſeu gracilia:⁊ tria groſſa.

De Anothomia inteſtini recti.

i Incipiendū tn̄ ab vltimo qd̄ vocat̄ rectū vel longaon cuius extremitas eſt orificiū qd̄ vocat̄ anus.ſed vt anoª alioꝝ nō deſtruat̄

ligare oportet illud intestinũ circa mediũ eius in duabus ptibus: ꝛ ĩ medio ligature incidere ꝛ inferiorem ptem dimittere: ꝛ cũ superiori excarnando ascendere extremitate ꝛ nota circa illud intestinũ multitudinem venaꝝ meseraicaꝝ que veniunt ad sugendũ si quid de humiditate in chilo vel superfluitate remansit: ꝛ istud intestinũ iux ilia finit: vbi incipit intestinũ qd̄ colon nominandũ est. qd̄ ideo dicitur colon qꝛ plura habet colla vel cauernositates vel cellulas vel cameras in quibus stercus figurã accipit ꝛ in ipso retinet propter has cellulas.

Quare dr colon

De Anothomia colon.

Situs colon

Circa qd̄ intestinũ colon. pmo debes ꝯsiderare locũ. qꝛ multũ circa renẽ sinistrũ locat ꝛ inuoluit: ꝛ hec est cã q̃re eius dolor ex pte loci nõ distinguit a dolore renali. postea v̄o ascendens ꝛ coopiens splenẽ incipit circa exteriora declinare v̄sus ptẽ dextrã ꝛ coopit stomachũ: ꝛ pp coopturã quã facit supra stomachũ. accidit q̄ qñ superfluitas descendit in hoc intestinũ q̄ stomachus ei cõpatit ꝛ dolor ꝛ rugitus tunc tpis appet circa stomachũ ꝛ tũc hõ statim desiderat assellare ꝛ assellat qd̄ non cõtingeret si in stomacho essent humores q̃ facerent hunc rugitũ ꝛ dolorẽ: ꝛ ex hoc patet q̃re accidit his q̃ purgant sincopis qñ appetunt assellare. ꝛ est qꝛ humores in intestino hꝰ ꝯtinent q̃ debent euacuari. ꝛ tunc illi humores existẽtes in illo intestino alterãt stomachũ ꝛ os eius: ꝛ ex alteratione oris stomachi sequit syncopis. Sed dubitabit aliq̃s rõnabiliter de loco istius ĩtestini: qꝛ cũ sit de grossis debet esse inferius ꝛ non supra alia cuius oppositũ apparet. Dicendũ q̄ illud intestinũ fuit locatũ supius iuxta vel ppe stomachũ pp tria. pmo qꝛ illud ignobilius est oibus gracilibus. ꝛ ideo sub mirach debuit inter cetera positũ esse exterius. scdo qꝛ illud intestinũ cõtinet feces: ꝛ aliqñ indurant ille: ꝛ de se priuate sunt omni humiditate ꝛ caliditate naturali vt a mẽbris vicinis adiuuaret ordinauit natura vt locaret ĩmediate supra stomachũ vt coopiet a zirbo a quo ꝛ stomachus cooperit: q̃ zirbus ipsum humectat ꝛ calefacit ꝛ pptereа apparet q̄ nõ est aliqd̄ intestinũ cũ quo ita alligatus sit zirbus sicut cũ colon. Tertia cã huius locationis est: qꝛ illud intestinũ pprie est factũ ad cõtinendũ ꝛ expellendũ feces ꝛ magꝰ ad expellendũ feces. ꝛ ideo inter alia intestina ad ipsum pprie debuit peruenire colra q̃ habet expulsiuã stimulare: modo p hoc qd̄ sic locatũ est: coᵃ ad ipsiꝰ substantiã puenit preter illã q̃ ad concauitatem intestinoꝝ puenit. nã supra ipsum in parte dextra existit pẽnula tertia epatis in q̃ est kistis fellis cum quo colligat: ꝛ hoc apparet ad sensum: ꝛ pptereа tale intestinũ in tali loco apparet citrinũ ꝛ amaꝝ in gustu. Et nota circa hoc mirabilem operã nature. Ad illud qd̄ obiicitur soluitur. qꝛ intestina nõ indicant superiora ratione loci. sed ratione colligantie quã habent cũ stomacho vel fundo stomachi: modo intestina gracilia rõne talis colligãtie sunt superiora aliis: ꝛ ex loco istius intestini superioris apparet causa q̃re in dolore colico dolor augetur

tempore assumptionis cibi.qr tunc istud intestinū comprimit a cibo sed in
tpe famis nō.sed intendit dolor renalis ⁊ hoc est vnū ex signis distinctiuis
inter vnū dolorem ⁊ alterꝝ.⁊ ex loco ⁊ colligātia dicti intestini apparent no
bis duo:vnū vtile in cognitione:⁊ aliud in opere.in cognitione:qr quando
colica fit:prius incipit in parte sinistra ⁊ in illa magis molestat.tum qr inte-
stinū illud frigidius est ibi cū non contangat a kisti fellis.secūdo qr in maio
ri quātitate est locatū circa renem sinistrū:⁊ est ibi etiā strictius.tamen illa
colica q̄ fit in parte sinistra nō tādiu molestat.tū qr fit a causis facilioribus.
tum qr causa eius est in loco viciniori ad expulsionem.Et nota hoc qd per
experientiā vidi multotiens.Quātū ad opus vero cōfert:prio.qr in colica
ea q̄ administrantur exterius debent magis applicari circa ypocundriū si-
nistrū q̄ dextrū.licet vtrobiqꝫ cōferāt.secundo qr quādo fit clistere melius
est vt corpus declinet versus dextrū.vt intestinū colon nō comprimat ab
aliis.postea iniecto clisteri vertat se sup latus sinistrū.⁊ postea paulatiue
sup dextrū.sicut in expulsione q̄ debet fieri per potionē administratā per
ptem supiorem.ecōtra quādo incipit mouere.hec de loco ⁊ colligātia eius.
substantiā vero eius tertio consideres grossam ⁊ solidā:⁊ ꝓpterea ventosi
tatem generatā in eo multo tpe continet que fortissimū interdū in eo gene
rat dolorem:qui cū fiet in substantia grossa ⁊ solida apparet ac si intestinū
terebello perforaret:⁊ ideo etiā in hoc assimilatur dolor hic dolori renali.
quarto cōsiderare debes figurā eius ⁊ formā que apparet ex dictis:cel-
lulosum enim est intestinū:⁊ in cellulis illis qr via ⁊ transitus multū obli-
quat fit causa more superfluitatū in eo:propter quā ille figurā recipiunt
ad modū cellularꝝ.⁊ ideo stercus figurā habet quā scis:que magis apparet
in stercore retento ⁊ exiccato vt in febribus ⁊ aliis egritudinibus in qbus
eiciunt squibale:⁊ humores flegmatici retinentur:⁊ sunt materia cucurbiti-
nī.nā in concauitate cellularꝝ est humor flegmaticus multus qui est suffi-
ciens materia ad generandū vermes:sed si inter vnā cellulā ⁊ aliā cōtineat
paucus humor qui nō sit sufficiens materia ad generādū vermes:est tamē
sufficiens ad generandū panniculū continuantem vnū vermē generatū in
vna cellula cū altero generato in alia. Operatio aūt ⁊ iuuamentū ⁊ egri-
tudo istius patent ex predictis.

¶ De Anothomia monoculi.

Hoc autem intestinū continuatū est ex parte superiori cū mono-
culo siue ceco.qd dicitur monoculū:nō qr nō habeat nisi vnū orifi
ciū p qd attrahat ⁊ expellat:qr h' est impossibile.sed qr hꝫ orificia
duo vnū p qd attrahit.aliud p qd expellit.Illud aūt p qd expellit nō est sic
in aliis opposite locatū cōtra primū:sed ambo locata sunt iuxta se inuicē.⁊
infra hec orificia pēdet lacuna huius intestini ad modū sacculi:⁊ iō alio noīe
saccus vocat.Et sic appet ei⁹ figura ⁊ colligātia ⁊ loc⁹ ēt:qr locat⁹ ē i lateꝛ
dex° sup vel iux terminū anche siue scie ⁊ īfra renē dextrū.sba ei⁹ est eadē

cū sba colō. Egritud patit ēt silem ei. Iuuamētū est vt ps succi q̄ venit ad ip̄m i eo retineat:ꝛ reuoluat ꝛ vt reuerberet vl'descēsum ꝓhibeat citū ipsiꝰ succi ab itestinis supiorib9|ꝛ ista intestina supiora sunt gracilia ꝛ sunt tria.

tria sunt intestina gratilia

¶ De Anothomia yleon.

nam huic itestino ꝯtinuat intestinū yleō qd circa ylia locationē ꝛ situ hz|ꝛ reuolutionē|ꝛ in isto fit passio yliaca i q̄ est dolor vehemēs circa ylia|ꝛ sic appet.loc9:colligātia:ꝛ passio:ꝛ sba eius:q̄ qꝛ subtilior est iō ḡcile vocat.sic pp ꝓmā cām vocat yleō. Iuuamētū ei9 est qꝛ est factū vt ꝯtineat succū|vt qd vtile est possit exuccari|ꝛ iō multū inolutū est:ꝛ ad ip̄m pueniūt plēs vene mesaice q̄ ad aliqd aliud itestinū:ꝛ ab eis| ꝛ mesenterio debes eū excarnare.ꝛ q̄n ad ptē eius supiorē iuxͣ stomachū p uenisti tūc inuenies qd circa ptem sinistram ad spondiles declinat|ꝛ valde est incarnatū cū mesenterio|ꝛ ideo cū coutela incide|ne frangas aliquid.

ubi sit passio yliaca

plures vene mesaraice perveniunt ad hoc quam ad aliud intestinum

¶ De Anothomia ieiuni.

et post incisionē īuenies ieiunū itestinū.qd talit vocat|qꝛ vt plm repitur vacuū in bene dispositis ꝛ cā sue euacuitati est duplex.s. rectitudo eius|nā rectū est sicut intestinū vltimū. zͣ cā est multitudo colere q̄ venit ad ipsum a chisti fellis per canalem qui ꝯtinuat cū intestino duodeno.cū quo illud immediate ꝯtinuatur.

¶ De Anothomia duodeni.

et dr ꝓmū illud intestinū|ꝛ vocatū est duodenū.qꝛ ei9 lōgitudo vt in plibus est.12.digitoꝝ:ꝛ ad hͦ intestinū puenit canalis q̄dā a chisti fellis.ꝛ iō caue q̄n excarnas ne istud canale icidas.sꝫ icide intestinū duodenū bn̄ iferius ꝛ liga ꝛ tūc icipiēdo sic icipiūt auctores hēs sex intestina. Primū est duodenū.Scōm ieiunū.Tertiū yleon:ꝛ ista sunt ḡcilia ꝛ supiora. Quartū est monoculum siue cecū. Quintū est colon.Et sextū est rectū.h oīa itestina videbis esse inuoluta ꝛ ꝯtinuata ꝛ alligata dorso sicut q̄si alligata sunt oīa viscera p quoddā membrū qd vocat encarus vel mesenteriū a mesaicis que in ipso sunt.ꝛ vulgares bononiensis vocant eum interiglio quasi interiora tenens.

Numerus et ordo omnium intestinorum

¶ De Anothomia mesenterii.

istud mēbrū sbam hz ꝯpositā ex venis cordis:pāniculis:ꝛ ligamentis:vt p̄dicta mēbra possit ligare ꝛ tenere sui ꝟtute notabili:ꝛ ex sba seposa pingui vt dura mēbra q̄lia sūt spōdiles cū mollib9 q̄lia sūt itestia ꝛ alia viscera sine meͦ nō ꝯiūgant vt molle a duro nō patiat.

reliq̄s aũt vacuitatꝫ: q̄ sũt ĩ h̄ replẽt s̄be glãdose q̄ multe sũt ĩ h̄ mẽbro. ⁊ h̄ ē
vnũ iuuamẽtũ carniũ glãdosaꝝ q̄ sunt ĩ h̄. Aliud iuuamẽtũ est vt substent et
venas miſaicas q̄ ĩ h̄ sunt dispſe: sic nõ ē lõgincũ ꝙ iste carnes sint facte ad
gñandũ humiditatẽ q̄ ĩtestina ⁊ fex interdũ humectent. etiã dato ꝙ cibaria
sumant dura ⁊ ideo videmus ꝙ stercus liquidũ emittit dato q̄ cibaria sumã
tur dura maxima tñ ps carnis glandose est in pte supiori ⁊ grossa in q̄ con-
gregat frequenter pp ꝓpinquitatẽ ad splenẽ mlĩa ex q̄ causat mlĩa mira-
chia. Hoc facto eleua mesenteriũ vel dimitte donec feceris anothomiã ve-
naꝝ q̄ pueniunt ad stomachũ ⁊ ad splenẽ: ad quã videndã ⁊ alioꝝ mẽbroꝝ
infla stomachũ cũ cãnula p portenariũ ⁊ liga fortiter ⁊ incid̄ intestina. fac
aũt incisionem infra locũ ad quẽ puenit cãnalis a chisti fellis ad intestina.

De Anothomia stomachi.

Diso de intestinis videas ⁊ ꝓcedas ad tertiũ mẽbrũ puta stoma-
chũ de quo videre debes illas. vi. q̄ de aliis. p°. n. pnotabis locũ
eius ⁊ circa locũ nota p° vbi eius. 2° sitũ. Ubi eius est: qꝛ cũ sit
cella cibi stomachus vt dic̄. G. 9° de iuuamẽtis mẽbroꝝ caplo. 2. ⁊ ibi habe
tur totũ qd̄ dicet de stomacho ⁊ dictũ est de intestinis ⁊ habet ab haliabate
3° sue theorice dispõnis regalis caplo. 2. Est g̊ locus eius ĩ medio corpis su
perioris ⁊ ĩferioris: dextri ⁊ añrioris ⁊ posterioris. sed tu hic dubitabis q̄-
re stomachus nõ fuit positus iux̄ os. dico ꝙ cã fuit duplex. vna qꝛ iux̄ os de
bent esse mẽbᵃ anhelitus pp attractionẽ aeris. 2° qꝛ membᵃ fecũ receptiua
debent esse ꝯtinua cũ stomacho. Talia aũt ĩfra dyafragm̄ debent esse ꝯtenta.
⁊ ideo vides qd̄ stomachus supius hꝫ cor mediãte dyafragm̄te ĩferi⁹ mesen-
teriũ ⁊ intestina a dextris hꝫ epar a q̊ apprehendit. v. suis penulis sic ma-
nus qd̄ apprehendit ⁊ capit. v. digitꝫ. A sinistris hꝫ splenẽ q̊ calefit mediãti
bus arteriis A pte añriori zirbũ. A posteriori musculos dorsi ⁊ venã ma-
gnã ⁊ arteriã q̄ trãsit supra dorsum vt postea videbis. ⁊ ideo locus eius in
me° est ꝓptera qꝛ est sic cella cibi cõis oibus. Situs aũt ei⁹ est qꝛ licet sit lo
catus supra dorsum ps tñ eius supior declinat ad locũ sinistrũ. ĩferior vero
ad dextrũ. Et cã istius situationis fuit pp causas q̄ dicent ĩ anothomia epa
tis nã epar debuit esse ĩ latere dextro eleuatũ: ⁊ cũ sit magnũ totã cõcauita
tem dextre ptis supiorẽ occupauit: ⁊ ideo in dextro nõ potuit ps supior sto
machi collocari sed ĩ sinistro. ps g̊ ĩferior debuit ad ptẽ dextrã declinare qꝛ
in pte sinistra inferiori iuxta renes est intestinũ colon grossum multũ inuo-
lutũ multis inuolutionibus ⁊ occupat magnũ locũ. Sed in pte dextra infe
riori sunt intestina gracilia ⁊ subtilia q̄ modicũ ⁊ paruũ occupant locũ ideo
stomachus quãtũ ad ptẽ inferiorẽ debet declinare ad ptẽ dextrã vt repleat
vacuitatẽ ibi existentẽ ⁊ cedat locũ colon. Sed tu dices q̄re stomachus nõ
fuit locatus directe supra spondiles dorsi. dico ꝙ cã huius potuit ẽẽ du-
plex. vna cã q̄ dicta est. s. vt cederet epati in pte dextra ⁊ repleret vacuita-
tem in sinistra. alia cã fuit qꝛ si stomachus esset directe locatus supra dor-

Situs stomaci

ordo om̄ mẽbroꝝ ꝯtentoꝝ

nõ quo sto⁹ iaceat

cur sto⁹ nõ est
recte a nã locat⁹

7

sum tunc orificia duo.s.superius ⁊ inferius essent directa ⁊ ideo in hoīe cū
sit stature erecte stomachus nō bene ꝯtineret cibū sed descēderet ab eo sta-
tim cibus|vt ḡ nō ꝯtingat sic fuit situatus. sed 3ª cā huius fuit qꝛ q̄tū ad
os eius ⁊ ptē supiorem debet recipe melēā a splene q̄ est in pte sinistra. q̄tū
vero ad ptē eius inferiorē debet recipe colerā ab epate ꝙ est ī pte dextra:
⁊ hꝰ apparet ꝑmū.s.q̄s est locus stomachi.ꝫm.s.colligātia:ꝯnter apparebit
melius|qꝛ colligātiā habet cū splene:cū epate:cū corde:⁊ cū cerebro ⁊ illud
ꝯnter declarabit:qꝛ apparebit ꝙ cū splene habet colligātiā pp venas que
apoꝛtāt melācoliā ad os stomachi:⁊ pp venas q̄ veniūt ad sinistrū stoma-
chi ad nutriendū:sicut cū epē habet colligātiā rōne venaꝝ reliquaꝝ:cū ce-
rebro pp neruū q̄ venit ad os stomachi ⁊ expādit maxime circa ptē supio-
rem stomachi.cū corde v̄o habet colligātiā rōne arterie magne q̄ est ab eo.
¶ Ex his pōt patere tertiū.s.cuius figure sit:qꝛ est figure rotunde:qꝛ ta-
lis figura maxime est a nocumētis remota. Jtē qꝛ oīum aliaꝝ est capacissi
ma.stomachus aūt multa debet ꝯtinere:sed nō pfecte figure rotūde:sed ar
cualis magꝭ:pp cām dictā:qꝛ ps supioꝛ eius est declinās ad sinistrū|iferioꝛ
v̄o ad dextrū ad modū cucurbite retorte|vel saracenice. veꝝ est ꝙ oīa q̄ di-
cent de stomacho melius apparebūt p anothomiā mēbroꝝ subsequentiū.
patet etiā q̄rtū.s.q̄ sit q̄titas stomachi:qꝛ magne valde est:cū īterdū opoꝛ
teat ipsum recipe ⁊ ꝯtinere magnā q̄titatē cibi:veꝝ ꝙ nō semp est in ma-
gnitudine sui vltima:sed equat q̄titati ꝯtenti:qꝛ extensibilis ⁊ corrugabi-
lis est. Quinto aūt videas ptes ⁊ numeꝝ ptiū eius:ptes aūt eius sunt du
plices.s.vl̄es ⁊ integrales. Quedā v̄o sunt q̄titatiue ⁊ determinate. ꝑme
sunt due tunice eius:ꝑª ⁊ intrinseca est neruosa.zª ⁊ extrinseca est carno-
sa.veꝝ est ꝙ ꝑª est spissioꝛ zª:qꝛ illa debet ꝑº ꝯtingere cibū ⁊ ideo vt non
ledat ab eo.debuit esse spissa. Jtem pp aliud qꝛ stomachus pp illam tunicā
est valde extensibilis qd̄ requirit interdū pp multā q̄titatem cibi.sed exte
rioꝛ licet requirat pp digestionem fuit subtilioꝛ:qꝛ digestio stomachi adiu-
uatur valde a mēbris vicinis circunstātibus.sed extensio ⁊ ꝯtinentia cibi
nō. Et iste tunice non solū diuersificant in sb̄a:⁊ in q̄titate:⁊ loco.sed situa-
tione villoꝝ:qꝛ in ꝑª cū in ipsa sit appetitus:⁊ appetitus īmediate ordinet
ad attrahendū.villi fuerūt situati ad attrahendū.tales aūt sunt longitudi-
nales.⁊ ideo in ea sunt villi longitudinales:⁊ qꝛ attractioni statim ꝯiungit
retentio.qꝛ omne qd̄ attrahit attrahit vt retineat:qꝛ attrahit vt in eo mē-
brū voluptuet:hinc est ꝙ in hac tunica fuerūt positi villi trāsuersales qui
deseruiūt retentioni:veꝝ est ꝙ illi sunt in pte nō iteriori sed exteriori illius
tunice. in zª v̄o cū ipsa ordinet ad digestionem:⁊ digestioni deseruiat:ex
ꝯnti expulsio qꝛ ei subsequit:in eiꝰsb̄e fuerūt situati villi latitudinalis:⁊ ex
hoc aꝫ q̄re intrinseca tunica fuit neruosa.⁊ carnosa nō fuit pp villos longi
tudinales q̄ debent esse in intrinseca:q̄ est vel debet esse ꝑncipiū appetitus.
¶ Jtē alia cā est qꝛ intrinseca est ordinata ad sentiendū:extrinseca ad di-
gerendū ⁊ alterādū. Nūc aūt sensatio melioꝛ fit qn̄ sensibili immediate oc-
currit sensus vel membrū sentiens.alteratio vero potest esse per mediū ⁊

digestio:ꝛ hoc est qd̄ ponit expꝛesse Auicena caplo̅ de membꝛis pꝛimo ca-
none fen p̄ᵃ vbi dicit sic: Et natura q̇dem intrinsecā tunicā.s.stomachi fe-
cit neruosam:ꝛ extrinsecā carnosam.pōt nāq̄ȝ digerentis opatio ad id qd̄
digestū est in potentia sine occursu peruenire:sentiens vero id quod sen-
titur nō potest sentire:nisi obuiādo ei sensibile.s.sensui tactus. Alie v̊o sunt
ptes eius q̄titatiue ꝛ determinate vt pars supior:ꝛ orificiū eius inferius
qd̄ dicit̄ portanariū.ps supior angustior est fm̄ naturā pte inferiori.qꝛ in
inferiori debet fieri digestio ꝛ cibus debet ꝯtineri.in supiori non. Orificia
tamen hauꝝ partiū ꝯueniunt ꝛ differunt.qꝛ ambo posita sunt a lateribus ꝛ
non sunt posita vel facta in vltima eminentia ptis supioris vel inferioris.
Sed ps inferior descendit magis q̄ȝ portanariū vel pileron:vꝫ cibus non
descendat sed ꝯtineat̄ in ea:vt in bursa q̄dā:sicut supior supeminet ori sto-
machi:vt qn̄ stomacho repleto homo inclinaret̄ non ascendat cibus ad me
ri ꝛ os.ꝛ spālit̄er qn̄ multū replet̄ stomachus. Et ex hoc potes videre q̄re
ex supflua q̄titate cibi dyafragma cōprimit̄:ꝛ cibus nō egredit̄. Item ꝯue
niunt.qꝛ ambo orificia sunt in stomacho in loco vbi ꝯtinuat̄ vel alligat̄ dor
so.nā os stomachi est recte in p̄nᵒ sue alligationis dorso alligatū ꝛ propte
rea alligatū est os stomachi ad spondilem vbi finit̄ dyafragma.ꝛ ista ē ter-
tiadecima.eo qꝛ in duodecima est costa vltima mendosa ad quā terminat̄
dyafragma. Et ex h̄ apparet tibi qd̄ qn̄ vis alterare exterius ꝯfortare vl
alit̄ opari circa os stomachi:q̄ optimū est ī dorso circa duodecimā ꝛ tertiā
decimā spōdilē h̄ facere.spālr̄ qn̄ p̄dicta īpugnant̄ ab epē vl̄ splene:dūmō
arteria adorti nō īpediat q̄ ī dorso est.seq̄ntib⁹ āt spōdilib⁹ q̄ vocant̄ spōdi
les renū alligat̄ stomachus vsq̄ȝ ad portanariū:tūc v̊o alia ps īferior a spō
dilib⁹ obligat̄ v̊sus sinistrū.ꝛ ideo ꝯueniūt illa duo orificia. ¶ Differunt:
qꝛ supius orificiū qd̄ vocat̄ os stomachi est magꝭ latū q̄ȝ īferi⁹ portanariū.
ꝛ h̄ fuit qꝛ p os stomachi aliq̄n cib⁹ grosse sb̄e ꝛ dure debet descendere:ꝛ ī
digestus:ꝛ ideo debuit esse latū.sed p orificiū īferius tm̄ res subtiliata ꝛ di
gesta ꝛ liq̄da debet egredi ꝛ ideo nō fuit ita latū ꝛ h̄ de ptibus eius. ¶ Ex
q̇bus apparet sextū qd̄ debet inq̄ri de stomacho.s.q̄ sit sb̄a eius.qꝛ aȝ q̄ cū
tunica neruosa sit maior in eo:q̄ sb̄e neruose est a dn̄io. ¶ Et ex h̄ aȝ q̄ cō
plexio eius sit frigida ꝛ sicca. ¶ Apparet q̄ sint opatio vel iuuamentū.qꝛ
duplex.vnū ad appetendū cibū pro toto p tunicā intrinsecā.alteꝝ ad p̄pa
randū cibū ad nutrimentū totius ꝛ p tunicā extrinsecā carnosam:ꝛ mēbra
coadiuuātia. ¶ Ex his potes videre q̄ egritudines pōt pati oīum gene-
rum:q̇bus possunt cōpati principaliter oīa mēbra pꝛincipalia vt epar:coꝛ:
ꝛ cerebrum:ꝛ ex ꝯsequenti totū corpus.curatio tamen eaꝝ ex anothomia
ꝓpria non plus dependet q̄ȝ aliaꝝ.ꝛ hec de stomacho.

¶ De Anothomia splenis.

Plenis anothomiā pfecte videre nō potes.nisi abscidas costas
s aliq̄s mendosas ex latere sinistro.q̄s nō pfecte eleues sed vt suffi
cit opi tuo quibus abscissis locus splenis tibi apparet:qꝛ parieti

sinistro stomachi adheret ad cõcauũ eius. q̃tũ vo ad cõuexũ alligat̃ dorso l
ꝛ siphach pãniculis subtilissimus ortis a siphach. appet zo ꝙ locus eius
nõ est ita in alto sicut locus epatis. figura eius est q̃drãgularis: qꝛ in hoĩe est
q̃si ad modũ q̃drãguli: pp figurã stomachi cuius cõcauitatẽ circunstãtẽ in
pte sinistra habet splenẽ replere. Tertio vide q̃titatẽ eius: qꝛ i hoĩe ꝓportio
nalis satis est i q̃titate respectu alioꝝ mẽbroꝝ. colligãtia vo eius est: qꝛ col
ligantiã habet ad cor: epar: mesenteriũ: zirbũ: ꝛ stomachũ. colligãtiã vo ha-
bet ad oĩa ista mẽbra pter cor p venã q̃ venit a porta epatis ad splenẽ. q̃ col
ligantia appet: nã si excarnãdo ꝓcedas. videbis ꝙ a vena ꝯcaua epatis ꝓ-
uenit vena vna magna ad splenẽ a q̃ descendit vnus. ramus in medio trãsi-
tus eius inferius ad mesenteriũ ad ipsum nutriendũ: ꝛ portat sanguinẽ aq̃
siorẽ ꝛ humidiorẽ. postea qñ ista vena appropinquat spleni iteꝝ vnus ra-
mus. ramificat̃ ab ea q̃ vadit ad nutriẽdũ ptẽ inferiorẽ sinistrã stomachi po
stea vo puenit ad splenẽ ꝛ ꝯcauitatẽ eius: ꝛ in eius cõcauitate ramificat̃ in
duos ramos. s. inferiorẽ ꝛ supiorẽ: inferior descendit inferius ad nutriẽdũ
zirbũ q̃tũ ad ptẽ sinistrã: sed supior transiens p ꝯcauitatẽ splenis ramificat̃
in duos. quoꝝ vnus puenit ad ptẽ sinistrã supiorẽ stomachi ad nutriendũ
supiora. Alĩ vo puenit circa orificiũ stomachi ad portãdũ mliã q̃ ꝓmulgen
do ꝓfluit ad os stomachi: vt incitet appetitũ. qd̃ vo remanet magis in sple
ne: ipsum nutrit: ꝛ ex h̃ appet tibi cũ q̃bus mẽbris habeat colligãtiã splẽ qꝛ
cũ epate mediãte vena. Colligãtiã aũt habet cũ corde p arterias q̃ ad ipm
veniũt ab arteria adorti: q̃ in dorso est infra dyafragma | a q̃bus arteriis stoma
chus multũ calefit in latere sinistro vel a splene rõne istaꝝ arteriaꝝ | ꝛ h̃ fuit
vna cã q̃re arterie multe ꝛ magne veniũt ad splenẽ alia cã fuit vt calore ar-
tariaꝝ sanguis grossus q̃ nutriturus est splenẽ subtiliet̃. ꝛ digerat: qꝛ splen
habet substãtiã rarã in q̃ humorẽ grossum ꝛ mlĩcũ recipe debet. Ex his ap
paret tibi q̃ntũ qd̃ debes videre de splene. s. q̃ sit substãtia eius | qꝛ sb̃a eius
est rara ꝛ spongiosa. pp qd̃ appet sextũ. s. cuius ꝯplõnis sit: qꝛ i ꝯpatione ad
cutim calide ꝛ humide: ꝛ lꝫ essentialit̃ sit frigide ꝛ sicce pp nutrimẽtũ. iuua
mentũ patet. et ex his tibi appet ꝙ cũ recipiat ꝛ ꝯtineat humorẽ malanco
licũ grossum: ineptũ ad euacuationẽ | ꝙ frequent̃ repletur: ꝛ oppillat̃. ꝛ apo-
stemat̃: ꝛ resoluentia tunc fortia multũ resoluunt substantiã eius si sint for-
tia: ꝛ dato ꝙ ratione humoꝝ cõpetant: ꝛ h̃ de splene.

colligantia splenis

colligantia cum corde habet per arterias

¶ De Anothomia epatis.

e Par manifeste vides esse locatũ in dextro latere amplectens sto
machũ: supius eleuatũ valde. Et nõ decipiat te ꝙ in aĩali mortuo
locat̃ multũ sub costis | qꝛ nõ est sic: cũ sit sub dyafragma: ꝛ dyafragma ex
tremis costaꝝ ꝯiungit̃. Sed h̃ cõtingit qꝛ mẽbra spũalia multũ euanuerũt:
ꝛ ideo vacuitatẽ coꝝ replet epar ꝯprimens dyafragma: ꝛ ideo debes trahere
inferius: ꝛ aĩal siue corpus elauere ꝛ mirach. Cõsidera scd̃o q̃titatem eius
maximã in hoĩe: cũ sit aĩal humidũ ꝛ calidũ. 3o respicias ptes eius quaꝝ q̃-

dã sunt intrinsece integrales:qdã võ extrinsece magis. Intrinsece integra
les sunt quinqȝ penulle eius:ꝛ licet in hoĩe nõ sunt separate semp ad inuicẽ
ꝛ q̃libet illaꝝ penullaꝝ est cõposita ex venis diuisis:ꝛ diuersis vel disper-
sis p eas ad modũ retis:cuius retis vacuitates replete sunt carne vel san-
guine:q̃ est ppria substãtia epatis qꝛ est sanguis coagulatus:ꝛ in his venis
continet chillus q̇ diuisus ad minima ſm minima alterat ꝛ cõtangit ab epa
te|ꝛ ideo fit vt q̃si epar totũ contãgat chillũ totũ ꝛ hoc ordinauit natura vt
melior ꝛ pfectior fieret cõuersio.chilli in sanguinẽ:qꝛ alteratio q̃ fit ſm mini
ma pfectior est.sed tu dices q̃re natura nõ sic ordinauit.in stomacho.sed in
stomacho posuit cõcauitatẽ vnã.Dico q͞ h̊ fecit qꝛ in stomacho pfecta de-
coctio nõ debet fieri sicut in epate.itẽ qꝛ in stomacho assumunt cibaria dure
ꝛ grosse substantie q̃ nõ pñt p strictissimas vias penetrare:sed ad epar sb̃a
tm̃ liquida dꝫ puenire:ꝛ ista decoctio ꝛ si fiat in toto epate maxime tñ fit in
parte supiori,ꝛ ppterea ps illa solidior ꝛ magis cõpacta est. ¶Partes eius
extrinsece sunt ptes eius q̇bus mediãtibus habet cũ aliis colligãtiã.nã cũ
corde habet colligãtiã p venã chillim q̃ orit a gibosa pte epatꝭ.ꝛ p arterias.
vt videbis in ano^a cordis.ꝛ vene chillis habet colligãtiã ad dyafrag̃.cui su
spendit.ꝛ ad spondiles siue dorsum cui alligat p panniculũ eius.pãniculus
eius aũt est duplex.s.coopiens:circũuoluens:ꝛ suspendens. ¶Primus est
suã substantiã velãs.Scd̃s est suspendens ipsum supius ad dyafrag̃. Ex
h^o patit q̃nqȝ dolorẽ extẽsiuũ:p ſm patit dolorẽ aggrauatiuũ a materia ag-
grauante.q̃dã vero sunt ptes q̃ sunt orte ab eo.ꝛ iste sunt duplices.s.vene
ꝛ canalis chistis fellis.de canali h̊ postea videbit.vene aũt sunt duplices.s.
chillis q̃ orit a gibositate epatis:ꝛ cõcaua siue porta q̃ orit a cõcauitatꝭ epa-
tis.de anothomia chillis postea videbit. ¶Porte aũt sunt q̇nqȝ rami intran
tes epar sicut sunt q̇nqȝ penulle epatis iã dicte egredientes võ ex̃ epar sunt
octo due pue in q̇bus nõ labores ad discernẽdũ qꝛ sufficit tibi si sequentes
discernas.aliaꝝ aũt sex. P^a vadit ad dextrũ stomachi ad nutriendũ tunicã
exteriorẽ stomachi:ꝛ spãlr ptẽ inferiorẽ. 2ª vadit ad splenẽ.cuius anotho
miã vidisti iã ĩ ano^a splenis:ꝛ ista est valde mag^a ꝛ discernibilis. 3ª tẽdit ad
latus sinistrũ ꝛ vadit ad intestinũ rectũ ad exuccandũ a cibo humiditatẽ|si
q̇d remansit iuuatiui. 4ª vadit ad supiorẽ ptẽ dextrã stomachi ad nutrien
dũ ipsam in opposito eius q̃ veniebat ad splenẽ ad latus sinistrũ. 5ª pars
diuidit qꝛ vna ps vadit ad dextrã ptẽ zirbi ad nutriendũ zirbũ in opposi-
to illius q̃ veniebat a splene ad nutriendũ latus sinistrũ zirbi. Alia ps va-
dit ad colon ad sugendũ qd̓ est in ipso:ꝛ ad nutriendũ ipsum:ꝛ ppterea in
pte dextra cũ colon maxime ꝯtinuat zirbus. 6ª vero ps vadit ad ieiunũ:
ꝛ reliquũ eius diuidit p intestina gracilia.s.ileon vsqȝ ad cecũ:ꝛ in isto sunt
plures vene meseraice q̈ȝ in alio aliquo ꝛ ppterea iste ramus tibi valde erit
manifestus ꝛ h̊ de 3° videndo circa epar.q̃rtũ qd̓ debes videre est for^a vel
figura eius.nã fig^e est lunaris:qꝛ cõcauitatẽ hꝫ ꝛ gibositatẽ pp qd̓ aposte-
ma factũ in gibo eius debet esse figure lunaris.q̇nto appet substãtia eius:
qꝛ a dñio in eo est caro ppria.que est sicut sanguis coagulatus:ꝛ ideo est

duplices vē oriunt ab epat ibositate

etiam ꝯ⁹ eius calida ⁊ humida. iuuamentū ⁊ opa⁹ eius patet: qꝛ opatio eius
est chillū sanguificare: ⁊ qꝛ ydrops est ꝓpriū nocumentū sanguificationis:
ideo dico ꝙ ydrops est ꝓpria pa⁹ epatis. Quomodo aūt aquositas vel vē-
tositas hec ꝑueniat ad totū vt in iposarcha satis patet: qꝛ per venas. quo-
modo autem ꝑueniat ad concauitatem ventris vt in asclite ⁊ timpanite de-
claratum est supra in anothomia ventris ⁊ mirach.

¶ De Anothomia chistis fellis.

c Histis fellis locus est in cōcauo epatis in penulla eius media. Et
cā h̄ eius fuit: qꝛ colaꝫ quā cōtinet debet trāsmittere ad intestina
ꝑꝑ cām dictā superius. nunc aūt agilius colerā hanc transmittit
ad intestina ꝙ̄ si esset locata in gibo epatis. Item tunc nō cōtangeret inte-
stinū colon ꝑꝑ iuuamentū supius dictū. Sed tu dices qūo ĝ verificat̄ dictū
.G. ç. de iuuamētis mēbroꝝ ca⁰. 3. qꝺ purgatiuū colere est ī loco medio ve
naꝝ q̄ portant sanguinē ab epate: ⁊ venaꝝ inferioꝝ q̄ attrahunt ⁊ adducūt
chillū ad epar. dꝺ qꝺ illud dictū veritatē hꝫ de loco colli chistis fellis: qꝛ ini
tiū colli est in medio epatis vt potes videre ad sensum: ⁊ debuit ibi esse ini-
tiū sui ortus: cū in medio epatis cōpleat̄ digestio humoꝝ: ĝ ibi dꝫ sanguis
depurari a supfluitatibus oībus: ⁊ ideo collū chistis fellis ibi debuit hr̄e or
tū. lꝫ bursa siue vesica chistis sit locatū vt dictū est. Secꝺm qꝺ debes videre
est colligātia eius: colligātia aūt eius appet ex ꝑtibus suis q̄s discernes ele
uando chistim fellis a ꝑte inferiori. ⁊ tunc manifeste vides ꝙ hꝫ duplicē ꝑtē
.s. vesicā ꝯtinentē: ⁊ collū deferentē ⁊ reportātē: ⁊ illud collū vsqꝫ ad distan-
tiā quādā est vnū ⁊ postea bifurcat̄. ⁊ vnus ramus eius penetrat ī epar ad
mediū sui (vel melius) orit̄ a medio loco epatis ad attrahēdū colerā ab epa
te. alter magnus ramus vadit ad intestinū duodenū vt vidisti supius ⁊ iste
bifurcat̄: qꝛ ab ipso ꝑuus ramus. ramificat̄ q̇ vadit ad fundū stomachi ad
ꝯfortādū digestiuā: ⁊ iste fuit paruus vt expulsiuā supflue nō stimularet: ⁊
istud est veꝝ vt in pluribus. In aliquibus ṽo iste ramus est maior eo q̇ va
dit ad intestinū ꝑ̄dictū: ⁊ ex his ad sensum potes videre solutionē cuiusdā
dubitationis q̄ ꝯsueuit fieri tertio de ṽtutib⁹ naturalibus: ꝙ Gal. dicit ꝙ ꝑ
idē collū: chistis fellis attrahit colerā ⁊ expellit: qꝛ vr̄ ꝙ tunc expellat ad mē
brū ⁊ locū a q̊ attraxit. dicendū ꝙ illud est idē collū vsqꝫ ad quādā distātiā.
postea vero bifurcat̄. Et ex his appet tibi q̄ sit colligantia chistis fellis: qꝛ
colligantiā habet cū epate intestinis: ⁊ stomacho. Itē habet colligantiā ra-
tione venaꝝ artariaꝝ: ⁊ neruoꝝ cū aliis: eo ꝙ ad ipsum ꝑ̄ter dictū canale ꝑ-
ueniunt vene: ⁊ arterie quas potes videre ad sensum ad ipsum nutriēdū:
qꝛ ex eo non nutrit̄ qꝺ ꝑuenit ad cōcauitatem eius ꝫm Gal. eodem tertio:
sicut ad ipsum perueniūt nerui q̄bus mediātibus habet sensus. Et ex his
apparet tertiū. s. quis numerus ꝑtiū eius. Et quartū que sit quātitas ei⁹.
Quintū quid sit figura eius: qꝛ figure ob longe cū rotunditate: substantia
eius est pellicularis. Iuuamētū eius patet ex dictis: qꝛ factus est ad attra-

bendũ colerã rubeam: ⁊ sup̄fluã ab epate: ad expellendũ eã ad intestina vt dictũ est. ⁊ ex his potes videre q̄ sunt infirmitates q̄ ab ipso possunt cõtingere ⁊ sunt valde nocentes. q: sunt oppillationes. Ista aũt oppillatio põt esse triplex. q: vel est oppillatio facta in collo eius cõi: vel ĩ aliq̄ ramoꝝ ei9: si sit oppillatio in collo eius cõi tunc cũ colera nõ expurgeẗ ab epate: cũ sanguine p̄misceẗ per totũ corpus. ⁊ si ipsa sit subtilis colera ⁊ corpus sit aptũ ad febres: est cã febriũ putridaꝝ colericaꝝ. si ṽo etiã sit grossa cã erit ictericie: ⁊ tunc egestiones poterunt esse colerice sed tamẽ magis ⁊ minus ſm ꝙ plus vel minus de colera transit ad intestina. Interdũ tamen est ꝙ oppillatio tm̄ est in canali qui p̄uenit ad intestina ⁊ tunc colera attrahaẗ ad chistim fellis ⁊ nõ põt expelli ad intestina q: canalis clausus est: ⁊ tũc putrefit ⁊ generabit febrẽ tertianã vel ꝯtinuã: ⁊ egestiones nõ erunt tincte. sed vrina sic. q̄nq̧ ṽo erit oppillatio in canali q̄ p̄uenit ad epar: ⁊ tunc egestio nõ erit tincta neq̧ ad chistim attraheẗ colera. ⁊ ideo ĩ eo nõ ꝯtinebit/⁊ p ꝯñs nõ putrefiet in loco p̄cipuo/⁊ ideo colericã generat icteritiã: vel febrẽ cõtinuã. Et nota bene has oppillationes: q: multũ tibi valent ad curã: ⁊ multotiens ꝯtingunt. Et ex his habes anothomiã perfectã epatis. Et his expeditis potes eleuare splenem. ⁊ abscindere epar. sed non ex toto. sed circa zirbũ eius vbi est origo vene chillis dimitte quandã partem: vt alia videas que reseruauimus ad posteriora de epate ⁊ vena illa. stomachũ autem dimittas. sꝫ eleua mesenteriũ: q: eius anothomiã vidisti in anothomia intestinorum.

¶ De Anothomia duaꝝ emulgentiũ renum.

Quibus oĩbus eleuatĩ tibi app̄ebit vena mag^a q̄ est ramus chillis descendens/⁊ arteria mag^a q̄ est ram9 adorti descẽdens/⁊ q̄ñ ista vena chillis est ĩ directo renũ ramificanẗ ab eo due vene q̄ vocanẗ emulgẽtes. q̄ꝝ vna vadit ad renẽ dextrũ ⁊ alia ad sinistrũ: orificia tñ istaꝝ ñ sunt in directo. sed vnũ est alti9 ⁊ sup̄ius altero: ⁊ h̄ ne vnus ren ĩpediat alteꝝ in attrahendo. sup̄ius aũt vt in pluribus est orificiũ vene q̄ p̄uenit ad renẽ dextrũ. ĩferius vero eius q̄ p̄uenit ad renẽ sinistrũ. ⁊ licet aliq̄ñ sit ecõtrario. Et cã illius fuit: q: vt in pluribus ren dextrũ dꝫ esse mag9 eleuatus ad sup̄iora sinistro. ⁊ hoc q: calidi est eleuare. ipse aũt calidior est sinistro. Itẽ q: monoculũ ĩtestinũ erat locatũ in dextra p̄te sub rene. Itẽ epar erat eleuatũ sup̄ius. splẽ ṽo ĩ latere sinistro mag9 descẽdebat. sꝫ si alicui epar eẽt magnũ monoculũ esset p̄uũ: collon ṽo ĩ p̄te sinist^a eẽt eleuatũ: ⁊ p̄s siue ren sinister eẽt calidior dextro ⁊ cẽt ꝯ̃rio mõ. h̄ tñ raro est. Quelibet haꝝ emulgentiũ vadit ad renis ꝯcauitatẽ: ⁊ iõ debes vnã eaꝝ excarnare: ⁊ meli9 ẽ q̄ꝺ excarnes leuiẗ illã q̄ venit ad renẽ dextrũ: pp cãꝫ q̄ diceẗ: ⁊ ĩ ea ponas tẽtã: ⁊ videbis ꝙ ad cauernositates ⁊ ꝯcauitatẽ renis venit. cui9 renis iã app̄et tibi locus: q: locus eius est quasi iuxta epar. sed tu dices q̄re nõ fuit ĩferius iux̄ vesicã: dico ꝙ cã huius fuit: vt bene attraheret aquositatẽ ab epate: q̄ñ .n. mẽbrũ attrahens est p̄pe illud a q̄ debet attrahere: attractio est melior.

Colligātia eius cū epate etiā apparet:q2 magnā venā recipit ab epate me
diāte vena chilli:vt ꝑ venā illā aquositatē vrinalē q̄ amodo est sup̄flua cor
pori postq̄ȝ sanguis egressus est epar attrahat ⁊ expellat:sed cū hac aquo-
sitate attrahit etiā sanguis:q2 ſm Gal'.de iuuamentꝭ caº 3º:⁊ 2º de v̄tutib9
nālib9:ad mēbra aliq̄ ad q̄ attrahit sup̄fluitas aliq̄ ꝑ canalem latū:simul cū
sup̄fluitate iuuatiuū.s.sanguis.⁊ h̄ est cā q̄re ad splenem ⁊ renem simul cū
sup̄fluo ꝓprio vnicuiq̄ȝ attrahit sanguis.sed ad vtrāq̄ȝ vesicā:fellis.s.⁊ vri
ne pura sup̄fluitas attrahit sine sanguine:⁊ ex hoc apparet tibi ꝙ si vrina
ad renes ꝑuenit cū sanguine mixta:⁊ ad vesicā depurata ⁊ sepata a sangui
ne:ḡ oportet ꝙ in renibus depuret̄ ⁊ collet̄.Collat̄ aūt:q2 ad ꝯcauitatē ꝑue
nit renū:quā videre debes scindenº renē in ꝑte gibosa eius nō ꝯcaua:⁊ ꝑ
longū ꝓtrahere vsq̄ȝ quo ꝯcauitatē videas.tūc statim ap3 tibi q̄dā pānicu
lus siue pānus rarus:⁊ iste est vena emulgens rarefacta ad modū collato
rii:⁊ ꝑ porrositates has pōt vrina trāsire:sanguis aūt nō.⁊ ideo collat̄ vri-
na ⁊ distillat inferius in rene ad orificiū cui ꝯtinuat̄ porrus vritides qui de
scendit inferius vsq̄ȝ ad vesicā:⁊ vrina ꝑ ipsum descēdit ad vesicā:⁊ ex hoc
ap3 tibi ꝙ h3 colligātiā cū vesica:sicut h3 colligātiā ꝑ arteriā q̄ ad ipsum ꝑ
uenit cū corde.⁊ cū cerebro:rōne neruoꝝ q̄ ꝑueniūt a nucha ad texēdū pā-
niculū ei9 quo mediāte sentit ⁊ sanguis remanet ī rene:⁊ attrahit ad s̄bam
eius:⁊ nutrit renē.Ex his ap̄pet tertiū.s.q̄s numerus enim ꝑtiū q2 ꝓº nu-
mer9 discret9 est ꝙ sunt duo dext̄.s.sinister.Et cā vna fuit:vt si nocumētū
accidit vni opaº ꝑficiat̄ ꝑ alterū.Cā 2ª fuit:vt totā sup̄fluitatē aquosam q̄
multa est plus q̄ȝ aliq̄ alia 2ᵉ digestiōis bñ ⁊ ꝯplete possent attrahere:⁊ ex
hoc ap̄pet ꝙ nō fuit tm̄ vn9 sicut vnus splen ⁊ vnus chistis fellis.Sed tu
dices q̄re nō fuit vnus magnus potēs attrahere totā aq̄sitatē.ad hº dicit
Gal'.loco p̄allegato ꝙ si esset tm̄ vnus magnus:tūc corpus humanū ere-
ctū nō eēt equū in laterib9:sed in eq̄le:qđ verendū ⁊ enorme est.numerus
aūt ꝑtiū p3 q2 h3 s̄bam ꝓpriā:⁊ ꝯcauitatē:⁊ pāniculū:⁊ collatoriū.Quarto
notes q̄ȝtitatē ⁊ figurā:nā figure est ob longe:vt in ipso distincta forēt duo
orificia p̄dicta.Apparet ⁊ 5º q̄ sit s̄ba eius:q2 carnosa ⁊ solida multū:vt ab
aquositate mordicatiua nō ledat̄ ⁊ soluat̄.Apparent etiā iuuamenta renū.
Et ex his notes ꝙ in renibus ex quolibet genere egritudinis accidit diffi-
cilis egritudo:ꝓº ex morbo ꝯplōnali:vt ex sup̄flua caliditate diabetes que
ſm Gal'.6º de interioribus assimilat̄ lienterie stomachi:q2 tota aquositas
subito attrahit:⁊ expellit sine digestione a renibus:patit̄ etiā morbū ꝯplō-
nalem ꝓpriū ł.s.pālit̄ in numero:vt arenas ⁊ lapidē:⁊ pillos:lapides aūt ⁊
arene ⁊ pillū generant̄:vt plurimū ex eadē materia.⁊ in eodē loco.nā ma-
teria eoꝝ oīum sunt humores grossi qui ꝯdensant̄ ⁊ inspissant̄ a caliditate
renū:⁊ interdū est ꝙ paꝝ inspissant̄ ⁊ tunc fiunt pilli qui generant̄ subtiles
⁊ longi:q2 materia illa ꝑ poꝝ aliquē strictū paulatim expellit̄ ⁊ ꝯtinuata si-
cut a poris cutis expellit̄ paulatim ⁊ ꝯtinue materia pilli ⁊ capilli:⁊ qñ ista
materia plus exiccat̄ ⁊ adurit̄ generat̄ arena:q̄ aggregata generat lapidē:
⁊ h̄ lapis est rubeus q2 ren est rubeus:⁊ iste lapis si sit ita magnus ꝙ non

possit egdi p poꝝ vritidē: vł nō frāgał difficillime ⁊ q̄si ipossibilis est cure. qꝛ nō nisi p incisionē a q̄ penitus caueas: si vo sit puus vel frāgibilis diffi-culter curał ⁊ expellił cū fortissimis doloꝛib9 cū trāseat p mēb^a valde sensibilia: ⁊ igrediał p cauernositates vesice: q̄ sunt ita stricte: sed fortitudine virtutis apiunł ⁊ dilatanł ⁊ nō est lōginquū q̄ aliq̄ scindanł. patiunł etiā renes solōnē ꝯtinuitatis q̄tū ad venā eoꝝ ex q̄ accidit flux9 sanguinis cū vꝛina. Et nota q̄ h̄ solo huius vene q̄ est cā huius fluxus sanguinis ꝓprie dꝫ intelligi q̄ sit facta ⁊ q̄ fiat in pte in q̄ vena illa est subtilioꝛ ⁊ rarioꝛ ⁊ h̄ ps est ps pāniculi collatoꝛii: vt apparuit tibi ad sensum. Et ideo q̄n illa soluił cū deberet sanguinem ꝓhibere descēdere nō ꝓhibeł ideo sanguis egredił cū vꝛina ⁊ fit mictus sanguinis: veꝝ est q̄ dicūt alii q̄ illud est ex vena soluta supꝛa renes. ⁊ dicūt q̄ cā est tūc qꝛ vena debilitał in ꝯtinen^o. sed tene ꝑmū dictū qꝛ rōnabilius est: ⁊ sensui mag̃ ꝯcoꝛdat. patił etiā 3° siue 4° egritudinē ꝯpositā vt apo^a: ⁊ tūc in eo est doloꝛ infixus. pp s̄bam suā solidā: aggrauatiuus: ac si lapis esset in loco fixus: ⁊ in doloꝛe h̄ multū cōicat cū colica. sed dr̄ia distinctiua ipsoꝝ dicta est supꝛa his completis nō eleues renes sed quādo veneris ad vasa spermatica vt videas oꝛtū eoꝝ. ⁊ ideo licet vesica sit octauū membꝛū continuatione: tamen pretermittas anothomiā vasoꝛum spermaticoꝛum ⁊ testiculoꝛum.

Fluxus sanguinis cū Vrina

¶ De Anothomia vasoꝝ spermatis in muliere.

d Ebes q̄ scire q̄ membꝛa generationis in viris ⁊ mulieribus ꝯueniūt in aliquo: ⁊ in aliquo nō: imo in aliq̄bus dr̄nt. Couueniunt ꝑ^o ī vasis spmaticis q̄tū ad oꝛtū eoꝝ: qꝛ h̄ꝫ Aui. 3° can. fen. 20. ⁊ fen. 21^a. de ano^a matricis vasa spmatica in viris ⁊ mulierib9 oꝛiunł iux̄ renes: ita. s. q̄ vasa q̄ sunt in pte sinistra ortū h̄nt a vena emulgēte sinistra ⁊ dextra ortū hꝫ a dextra ⁊ ortū h̄nt supꝛa renes a vena chilli: ⁊ ab arteria adoꝛti. ⁊ qꝛ he vene h̄nt ortū a corde ⁊ ab epate vt infra videbis potes cognoscere q̄uo vasa spmatica sunt decisa a corde qꝛ non īmediate. sed mediate. ⁊ hoc in viris ⁊ mulierib9 potes videre. licet aūt ꝯueniāt mag̃ in loco originis: in locis aūt ad q̄ terminanł in mulieribus ⁊ viris multū dr̄nt: qꝛ in mulierib9 terminanł ad matricē in loco exteriori vbi sunt testiculi: īmo ꝓprie loq̄ndo ex̄ matricē reuoluunł ⁊ ꝯtexunł ⁊ ꝯcauitates ⁊ texture carnib9 minutis glādosis replenł: ⁊ ꝓpterea nō sunt vere testiculi sicut viri. imo sunt sicut testiculi leporis facti pp p̄dictā vtilitatē ⁊ vt generent quādā humiditatē saliualē q̄ sit cā delectationis in mulieribus: postea vasa hec penetrāt s̄bam matricis ⁊ ad ꝯcauitatē ipsius ptingūt ⁊ fiūt oꝛa ipsoꝝ: ⁊ vocał cotilidones qꝛ eis mediātibus alligał fetus matrici p q̄ fit fluxus menstruoꝝ: ⁊ q̄dā ꝯueniunt ad os matricis neruosum ad portādū humiditatē saliualem iam dictā: ⁊ ab his venis ramificanł vel oꝛiunł vene due a quolibet lateř: vna q̄ in mirach penetrat: ⁊ ascendit: ⁊ q̄to plus ascendit minus occultał: ⁊ ex̄ iux̄ cutim magis approximat donec ꝯueniat ad mamillas: ⁊ ideo in mu

menstrua p cotiledones fluunt

11

lieribus qn̄ facis anothomiā mirach: has venas ꝯsidera: ꝛ ꝯserua vsq̄ ad hunc locū ꝛ h̄ in muliere. Qm̄ in porca vel alio aīali habente mamillas in mirach iste vene oriunt̄ a matrice ꝛ manifestant̄ in mirach: ꝛ p̄ter hanc venā siue has venas ascendit a ꝓfundo pectoris iuxta siue in directo pomi granati vna vena q̄ venit ad mamillas dequoquendū sanguinē qui debet ꝯuerti in lac: ꝛ non videtur nisi vna ꝛ in porcis pregnantibus valde apꝫ: ꝛ tunc apparebit tibi colligantia matricis ꝛ mamillaꝝ per venas illas q̄re apposi° ventose ad mamillas restringit menstruorum fluxum.

2o cum apposicio ventose ad mamillas stringit fluxum menstruorum

ℭ De Anothomia matricis:

Et vt ꝑtinuet̄ h̄ s̄mo si facis anothomiā ī muliere debes post vasa sꝑmatica videre anothomiā m̄ricis eius: sic ī aliis mēbris. vi deas p° locū ꝛ colligātiā: 2° figurā: 3° q̄titatē: 4° s̄ban: 5° nūeꝝ ꝯtiū eius: 6° iuuamēta ꝛ nocumēta eius. locū eius videbis: qꝛ est situata ī ꝯcauitate al'katim: ꝛ est ꝯcauitas illa circūdata spōdilib⁹ halanis: ꝛ caude a p̄te posteriori: ꝛ a p̄te an̄riori ps q̄ dr̄ pectē siue femur: qꝛ ip̄a imediate locata est iter itestinū rectū qđ ē sic culcitra ei⁹ ex p̄te posteriori: ꝛ vesicā ex p̄te an̄riori: ꝛ sp̄āl'r q̄tū ad collū ei⁹: qꝛ ei⁹ collo supuenit collū vesice: lꝫ cōcauitas ei⁹ altior sit ꝯcauitate vesice. Inter dextrū āt ꝛ sinistrū posita est ī medio directe. 2° videas colligātiā eius q̄ max^a est: qꝛ colligātiā hꝫ q̄si cū oīb⁹ mēbris supiorib⁹: qꝛ cū corde: ꝛ epate mediātib⁹ venis ꝛ arteriis: cū cerebro rōne neruoꝝ multoꝝ ꝛ p ꝯn̄s cū stomacho rōne vtrorūq̄ cū membris q̄ sūt ī me° vt dyafragmate: renib⁹ ꝛ mirach: qꝛ mediātib⁹ his cū p̄dictis colligat̄. ꝛ sp̄āl'r cū mamillis vt dixi: lꝫ etiā cū eis sit colligātia mediātibus aliis venis q̄ oriunt̄ a vena chilli ascēdēte q̄ oriunt̄ sub furcula: vt īfra dicet̄. Colligata etiā est cū mēbris īferiorib⁹ vtī vesica p collū ei⁹: ꝛ intestino co llon: colligata est etiā āchis ꝛ iūcturis ābab⁹ scie q̄ sūt ligamēta grossa: ꝛ fortia alligātia m̄ricē ad āchas: q̄ iux̄ m̄ricē sunt grossa ꝛ lata: iux̄ āchas subtilia: ꝓcedētia sic cornua a capite aīalis: ꝛ iō vocata sūt cornua m̄ricis. fig^a ei⁹ est q̄drāgularis: cū q̄dā rotūditate: habēs collū lōgū ī p̄te īferiori. Et hui⁹ fig^e cā fuit exigē^a loci: ꝛ vtilitas siue necessitas pp quā fuit creata. q̄ postea dicet̄. qꝛ p talē figurā hꝫ distīctionē septē cellulaꝝ q̄ dicent̄ īferi⁹. 3° videas de q̄titate eius: q̄titas eius ꝓpa mediocris est s̄m q̄titatē vesice: variat̄ tn̄ rōne alioꝝ: qꝛ maiorat̄ vel minorat̄ rōne īpregnationis. qꝛ mulier q̄ fecūdauit maiorē m̄ricē hꝫ q̄ sterilis. 2° rōne coitus qꝛ mulier vtēs coitu maiorē hꝫ m̄ricē v̄gine: vl' ꝯtinēte vt accidit viris ī mēb° pudēdo: eo q̄ opa° significat mēbrū s̄m. G. vi. de īteriorib⁹. 3° rōne etatꝭ qꝛ iuuenis maiorem hꝫ puella. ꝛ senes. 4° rōne cōplīs ꝛ hītudinis totius ista potes colligere. 3° canonis fen. 21^a ca° preall'. ꝛ pp istas. iiii. cās mulier quā anothomizaui āno p̄terito. s. 1315. āno xp̄i de mēse ianuarii maiorē ī duplo habebat m̄ricē q̄ illa quā anothomizaui eodē āno de mēse martii. potuit esse etiā q̄nta cā quā ibi ponit. A. s. qꝛ p^a erat mēstruata: ꝛ in t̄pe mēstruationis

Marginalia: petten et femur idem — Colligantia quasi cum omnibus — Colligantia cum inferioribus — figura — quantitas — non bis

ĩpinguat̃ ⁊ ĩgrossat̃ matrix. diuersificat̃ ẽt matrix ĩ q̃titate rõne gñationis: qm̃ matrix aĩal' plĩũ gñatiui maior ẽ q̃ matrix vni⁹ gñatiui: ⁊ ꝓpterea maior cẽties erat matrix porce quã anothomizaui. 1316. quã vnq̃ viderim ĩ femĩa hũana. potuit tñ alia eẽ cã q2 erat ꝑgnãs: ⁊ ĩ vtro. hẽbat. 13. porcellos: ⁊ ĩ ea mõstraui anothomiã fet⁹ siue ꝑgnãt̃. 4° videas sb̃az ei⁹ q2 ẽ neruosa: ⁊ pelliculosa vt possit dilatari ad fetũ ꝯtinẽdũ ⁊ iõ est frĩe ⁊ sicce ꝯplõnis: est etiã sb̃a ei⁹ spissa m̃tũ. Que subtiliat̃ ĩ dilatatiõe necĩa. 5° videre d̃bes nũez ꝑtiũ ei⁹: ipsa. n. h3 ꝑtes exteriores ⁊ ĩtrĩsecas. exteriores sũt latera ei⁹ q̃b⁹ sũt alligati testiculi: vasa seiaria iã dicta: ⁊ cornua ei⁹: ⁊ collũ: cuius ex̃mitas est vulua. ⁊ circa collũ nota q̧ ip̃m est longũ ĩ q̃titate palmi vt v̧ga: latũ ⁊ dilatabile: ⁊ iõ pelliculosũ: rugosũ rugas habẽs ad modũ sanguisugaꝝ: vt titillatio ei ex v̧ge ĩ coitu ꝯtigat ⁊ ĩ ex̃mitate ei⁹ ĩ ꝑte supiori vl' añriori est foramẽ colli vesice ĩtra vuluã p. ii. vl' iii. digitos. ⁊ ĩ ex̃mitate vulue sũt due pellicule se leuãtes ⁊ declinãtes supra orificiũ ꝑdictũ vt ꝓhibeãt ingressũ aeris: ⁊ reꝝ ex̃neaꝝ ĩ collũ m̃ricis: vl' vesice sic pellicula ꝓputii tuet̃ v̧retrũ ⁊ iõ vocat̃ eã Auic. loco ꝑall'. ꝓputia m̃ricis. ¶ Partes intrinsecas videre potes scinden° eã ꝑ mediũ: ⁊ tũc videbis os eius ⁊ ꝯcauitatẽ ei⁹: os ei⁹ est neruosũ multũ s̃cm̃ ad modũ oris catuli nup nati: vel vt ꝓꝑhus loq̃r ad modũ oris tinche ãtiq̃: ⁊ ĩ supficie ei⁹ in v̧ginib⁹ est vel latũ vellamine subtili venenoso: ⁊ ĩ violaꝝ rũpit ⁊ iõ sanguinant̃: Cõcauitas v̧o eius h3 septẽ cellulas: tres ĩ ꝑte dextra: ⁊ tres ĩ ꝑte sinistra: ⁊ vnã ĩ sũmitate vl' medio eius: ⁊ iste cellule nõ sunt nisi q̃dã ꝯcauitates ĩ m̃rice existẽtes in q̃bus põt sp̃ma coagulari cũ mẽstruo: ⁊ ꝯtineri: ⁊ alligari orificiis venarum. Ex his oĩb⁹ apparẽt. iuuamẽta m̃ricis: q2 ꝑncipalr̃ est facta. pp ꝯceptionem: ⁊ p ꝯñs vt totũ corpus supfluo sanguine ĩdigesto purget̃: ⁊ h' in hoĩe: q2 alia aĩalia mẽstruoꝝ fluxum nõ patiunt̃: q2 tales supfluitates ꝯsumuntur in eis ĩ pellem pillos: vngues: rostra: pẽnas: ⁊ hmõi: hõ aũt caruit istis. Ex his p3 q̧ multis passionib⁹ est submissa: ⁊ multa mẽbra p ꝯpassionẽ eidẽ cõpatiunt̃: q̃ sint passiones ei' ꝑ se: accidentia cãe ⁊ cure longinquũ esset narrare: ⁊ ex̃ ꝓpriã intentionẽ. sed q̃re in locis ꝑallegatis appropriatis vt in. 3. can. fen. vigesimaꝓ a Serapione. Rasi ⁊ aliis: q̃ eidẽ passiones: cõpassiones existũt. sunt tot quot sunt mẽbra q̃bus est colligata: siue locat̃ est alligata. Que sint ille dictũ est iam: et vidisti: vnũ tamen ex anothomia potes ꝑpẽdere: qð ponit. G. 6°. de iteriorib⁹. s. q̧ suffocatio matricis non fit q2 matrix corporaliter moueat̃ vsq̧ ad gulã vel pulmonem. quia hoc est impossibile. sed hoc ꝯtingit siue accidit quia ipsa non potens expellere vapores per ꝑtes inferiores propter aliquã causam: mouetur ⁊ ꝯstringitur in ꝑte inferiori vt expellat ad supiora. ⁊ si isti vapores ꝑ colligantiã iam dictã proueniãt ad stomachũ per cõpassiones ad arteriã adorti faciunt singultũ: ⁊ eructuationem frequent̃: ⁊ tũc mulieres dicunt q̧ habent matricẽ in stomacho. Si v̧o hi vapores ꝑueniãt ad pulmonẽ ⁊ impediãt opationẽ eius vl' dyafragmatꝭ. s. anhelitũ dicũt mulieres q̧ hñt m̃ricẽ in gula q2 gula siue trachea arteria est ordinata ad opationem anhelitus

immediate. Si vero illi vapores pueniant ad cor qḋ raro contingit. suffocationem cũ syncopi patiunt. ⁊ dicunt tunc mulieres q̄ matrix ad carũ cor peruenit: verũ est q̄ hec suffocatio fit per cõpassionem ad dyafragma: ꝓpter alligationem quã habet matrix ad dyafragma: ⁊ lumbos. non enim ipsa ꝑuenit ad hec membra: sed vapor. Quo aũt possit ⁊ per quas vias puenire ad ipsa. potuisti videre: que sit curatio ⁊ cũ quibus: queras ab auctoribus qꝛ anothomia in his principaliter dat noticiã locoꝝ.

¶ De Anothomia didimi.

Iam narraui anothomiã matricis: ⁊ vasoꝝ spermaticoꝝ mulieris: ⁊ visa est conuenientia ipsoꝝ in viris ⁊ mulieribus quãtũ ad originẽ. sed differentia est qꝛ in viris testiculi sunt extra sicut sunt in quolibet aĩali qḋ debet esse morosum in coitu: sicut sunt oĩa q̃drupedia ꝑter ericiũ. vasa hec spermatica intra mirach nõ terminant. sed egrediunt mirach ⁊ testiculis suspendunt duobus suspensoriis. ⁊ qꝛ membra nobilia vt sint tuta a nocumentis extrinsecis debent esse vellata pãniculis iuxta vasa in siphach nõ cõtenta: ⁊ vellata sunt pãniculo orto a siphach qui noĩat didimus: cuius orificiũ est in fine illioꝝ clausum ẜm naturã existens: ĩ ꝓcessu vero eius ẜm quãtitatẽ vasoꝝ dilatatũ existit: in fine eius dilatat ad quãtitatem testiculoꝝ: ⁊ in ꝑte illa vocat bursa testiculoꝝ siue oseũ. ⁊ sic appet tibi figura istius didimi: ⁊ quãtitas: ⁊ numerus partiũ eius: ⁊ substãtia: ⁊ positio siue colligãtia. Apparet etiã iuuamentũ eius. qꝛ factus est ad cõtinendum ⁊ custodiendũ testiculos ⁊ vasa spermatica veniẽtia ad eos: egritudo eius spãlis cuius cognitio ⁊ cura declarat ex anothomia est dilatatio orificii eius ꝑter naturã: q̃ cã est vt illa q̃ intra siphach continent descendant in oseũ: ⁊ talis descensus dr̃ hernia. ⁊ qꝛ id qḋ descẽdere põt est ventositas: vl aquositas vel intestinũ: hernia triplex est: ventosa: aquosa: ⁊ ĩtestinalis. carnosa vero nõ causat ex descensu alicuius. Curant aũt he passiones ꝑ ꝯstrictiua empl'a ⁊ ligationes ẜm q̄ ponunt auctores. sed illa q̃ est ĩtestinalis specialiter quãdo iã ꝓcessit cirugia ꝓprie curat. ⁊ modũ videas: qꝛ suppinatur hõ ⁊ ĩtestina reintromittunt. siue ad ꝓpriũ locũ reducunt. postea testiculus ducit supius donec sit ĩ loco altiori in quo possit esse ⁊ illũ locũ signa: qꝛ tũc est recte sup osse femoris. ⁊ in loco illo debet fieri incisio vel pforatio nõ supra locũ illũ qꝛ tunc pforaret mirach: ⁊ aliqḋ intestinoꝝ. nõ debet etiã fieri infra locũ illũ: qꝛ remaneret post cõsolidationẽ illã eminentia magnã ꝑter naturã in signato loco debet fieri pforatio ⁊ ista fit a quibusdã cũ rasorio ⁊ citius expediũt ⁊ vadunt circũcirca excarnãdo didimũ ⁊ testiculũ ab osseo: ⁊ postea ligant in parte supiori: ⁊ abscidunt didimũ ⁊ vasa spermatica cũ testiculo ⁊ cõsolidant postea: ⁊ ista cura cito fit. qdã sunt q̃ solũ excarnant didimũ ⁊ nõ testiculũ: ⁊ suũt ⁊ ligant ĩ parte supiori: ⁊ apponũt medicamina fortiter constrictiua ⁊ sic dimittũt. vel fit ista pforatio cũ farmaco caustico corrumpente ⁊ ad vrente cutim in loco illo: postea ponunt arsenicũ sublimatũ

q̄ꝺ corrodit ꝛ causticat ꝛ cōstringit adurendo ꝛ cōtinue partes didimi corruptas extrahunt postea vero consolidant.

¶ De Anothomia testiculoꝝ ꝛ vasoꝝ spermatis.

Expedito didimo debes videre q̄ꝺ ponūt auctores.s.ꝙ vasa spermatica sunt duplicia.s.ꝑparantia:ꝛ deferentia.preparātia sunt q̄ descendunt a locis ꝑdictis.s.ad testiculos ꝛ circa ꝑtem supiorem testiculoꝝ inuoluunt:ꝛ q̄si saccū ibi faciūt.nō.n.substātiā testiculoꝝ igrediūtur:ꝛ ista vasa sunt venosa ꝛ neruosa.alia ꝟo sunt q̄ istis cōtinuant neruosa magis:ꝛ quāto plus ascendunt a testiculis magis sunt neruosa:ꝛ ascēdunt vsq; ad locū ossis femoris.vbi incipit didimus egredi:ꝛ tunc ꝓfundant interius iuxta loca vesice vel colli eius:ꝛ tādē ꝓcedūt vsq; ad ꝟgā:ꝛ ad meatū virge ꝑueniunt in loco qui est in foramine ossis femoris:ꝛ tunc ꝑ meatꝰ qui sunt ibi duo:sicut vasa spermatica sunt duo emittunt sperma:q̄ꝺ apportauerunt a testiculis:q̄ꝺ ab eis generatū fuit in vasis aliis:ꝛ illud sperma euomunt in canale virge.virga vero postea extramittit.veꝝ est q̄ꝺ illa foramina nō bene poteris videre nisi q̄n anothomizas virgā:ꝛ ex his tibi de vasis spermaticis ꝛ testiculis hoīs figura appet:ꝛ sba:qꝛ testiculi sunt glādosi:appet quātitas:numerus:positio:ꝛ colligātia:appet etiā iuuamētū eorū.ꝛ ex his appet egritudo:qꝛ q̄n incidunt vel apostemant:vel oppillātur vasa.vel alia de causa materia spermatis non ꝑuenit:ꝙ cessat coitus:sicut interdū ꝓpter oppositas causas fit emissio spermatis inuoluntaria:ꝛ maxime cōtingit ꝓpter spasmū vel mollificationem predictoꝝ vasoꝝ.

¶ De Anothomia vesice.

His cōpletis eleua renes:ꝛ vade excarnādo vnū poꝝ vritidē vel ambos.ꝛ videbis ꝙ terminat ad vesicā iuxta mediū eius:ꝛ nō est pforans vesicā directe vno foramine magno.sed foraminibꝰ paruis ꝛ obliquis:a lateralibus ꝑcedentibus inter tunicā ꝛ tunicā.vel intra tunicā ꝛ coopertoriū:ꝛ h̄ fuit factū vt quādo impleret vesica vrina:vrina nō rediret ad renes:imo q̄to plus implet magis foramina illa claudunt:qꝛ paries vnius tunice ad parietē alterius siue coopertoriū applicat.scinde ergo vesicā ꝛ videbis magnā eius concauitatē q̄ neruosa est:videbis etiā collū carnosum ꝛ musculosum:vt tꝑibus determinatis q̄n oportet:ꝛ hō vult:expellat vrinā:ꝛ q̄n est necessariū retineat:ꝛ qꝛ musculosum est eius collū:si incidat vesica in collo eius:pōt cōsolidari.si in fundo nō:collū aūt eius foratū est foramine paruo ꝑ q̄ꝺ emittit vrinā ad canalē ꝟge:ꝛ extra egreditur.nā illud collū statim continuatū est cū alꝭ prepucio ꝟge.vt potes videre:ꝛ sic ipsiꝰ vesice apparet quātitas:locus siue colligātia:numerus:substātia:ꝛ iuuamentū.egritudines pōt pati omniū mōꝝ:vnā tamen patit que dicit litiasis:nā in concauit̄ eius pōt generari lapis ex humoribꝰ mucilaginosis cō-

gregatis in ea: ꝛ ꝯdensatis calate supflua. ꝛ hic lapis curat cū dissoluentib⁹ ipsum: vel p incisionem: nā hic lapis debite situato hoīe ne possit se mouere sedendo: debet cū digito posito per ānū: ꝛ cū manu alia posita supra femur cōduci ad collū vesice: ꝛ ꝯductus ibi retineri ꝓpterea debet fieri incisio in loco colli ꝛ cū traiectorio violenter extrahi: ꝛ hꝰ si lapis est magn⁹. Si vero est paruus ꝙ possit p canalē virge extragi: debet p cōpressionem factā cū digitis ex collo vesice conduci vsqꝫ ad virgā: ꝛ si nō egredit cū traiectorio paruo debet extrahi.

¶ De Anothomia virge.

Ultimo vero est virga cōtinuata cū collo vesice carnoso cōtinuata multis ligamentis ꝛ cordis q̄ oriunt ab osse femoris cū multis neruis ortis a nucha: ꝛ ideo valde sensibilis est ꝛ extensibilis. Cōtinuata est etiā cū maximis venis ꝛ arteriis ortis a vena descendente: ꝛ arteria in loco vbi bifurcatur ad duas anchas: qꝛ ad virgā ꝛ linguā veniunt maiores vene ꝛ arterie ꝙ̄ ad aliqḋ aliud membrū eiusdem ꝙ̄titatis. ꝛ ideo ī locis peritineon: qui est locus intra ānū ꝛ pudenda inuolute sunt iste vene ꝛ arterie: ꝛ sunt magne: ꝛ ibi est locus siue principiū virge: ꝛ ꝓpter hoc he vene sunt sicut radices virge: ꝛ ꝓpter istas virga est tota cauernosa: et sue cauernositates replent ventositate generata in p̄dictis arteriis: ꝛ quando ventositate replent erigit virga: ꝛ vt melius anothomiā eius videas debes seperare ossa femoris ꝛ eleuare virgā cū vesica ꝛ intestino recto: vel sine illis: ꝛ diuidere virgā p longitudinē vsqꝫ ad canalē eius: ꝛ tunc in principio eius apparebunt tibi duo foramina supᵃ dicta. apparebunt etiā cauernositates eius: ꝛ ex his vides quātitatē eius: qꝛ ꝙ̄titas siue longitudo est vnius palmi sicut longitudo colli matricis. apparet substātia eius: qꝛ neruosa preter extremitatē eius q̄ vocat preputiū. apparet etiā numerus partiū eius. apparet positio ꝛ colligantia. figura vero est oblonga: qꝛ virga in hoīe est absoluta non applicata ventri sicut in quadrupedibus. ꝛ cā huius fuit qꝛ hoīes in coeundo non coniungunt ḃm dorsalia sed amplexando. ꝛ si cū v̄ga eleuasti intestinū siue extremitatē intestini recti cuius anothomiā diximus supra. tunc cognosce in illo intestino siue extremitate eius q̄ dr̄ ānus musculos mouentes siue aperiētes ꝛ cōstringentes. Cōsidera etiā quinqꝫ venas emoroidales q̄ in extremitate eius sunt: ꝛ in quibusdā sunt magis ꝓfunde sicut in quibusdā periodis determinatis aperiunt: ꝛ fit fluxus emoroidaꝝ. Et in his cōpleta est anothomia mēbroꝝ naturaliū q̄ cōtinent in pᵒ ventre.

¶ De Anothomia ventris medii in quo membra spiritualia continentur.

Is expeditis incipe excorticare ventrē mediū vsqꝫ ad principiū colli: qꝛ vsqꝫ ad principiū ꝛ sunt mēbra spiritualia. Et nota ꝙ sicut primus ita iste habet duplices partes. s. ptes cōtinentes: ꝛ mem-

bra cõtenta: mẽbra cõtinentia sunt membra pectoris. et pectoris sunt duplices partes. s. exteriores et intrinsece. exteriores quedã sunt directe: quedã laterales. directe sunt siue vocant partes furcule: et iste sunt due. s. furcula superior et furcula iferior: siue ps furcule: laterales ptes vocant latera pectoris: dextrũ. s. et sinistrũ. intrinsece aũt ptes sunt. v. s. cutis: pinguedo: q nocte sunt: mamille: musculi: ossa: et cartilagines.

De Anothomia mamillarum.

Mamillarum primo videas figurã: qr figurã habent cucurbite. et rotũdã qr debent esse capaces sanguinis qui debet cõuerti in lac. Itẽ qr vt tibi ponit. G. in de iuua. cap. vlti. sunt scutũ cordis: ideo debent habere figurã tutã a nocumentis. talis aũt est rotunda habuerunt aũt papillas vt fetus nup natus posset suggere lac ex eis. 2° videas sbam: qr ipse habent carnẽ glandosam: qr sanguis supfluus bene decoctus i eis debet cõuerti in lac: et ista cõuersio est p infrigidationẽ eius et iõ carnẽ habuerunt glandosam. 3° videas qtitatẽ. tñ p° scias q in muliere maiores sunt q in viris: qr in muliere sunt facte pp duo. vnũ est vt lac generent. in viro vero nõ: et ideo in muliere debẽt esse magne. Itẽ in muliere facte sunt magne vt caliditatẽ quã recipiũt a corde ad cor reducãt reuerberãdo: et hoc est magis necessariũ in mulieribus cũ minus habeãt de calore circa cor q viri. 4° nota numerum: qr due sũt i hoie: sicut in oi aiali qd generat vnũ aut duo. in aialibus aũt poligeneis siue generãtibus multa plures sunt mamille. 5° vide locũ et colligantiã et p° locũ. nã in hoie mamille sunt situate in pectore: in aliis aialibus nõ. Et cã qre in aliis aialibus nõ sunt situate in pectore: est vna quã dat. G. caplo pralleg. qr mamille sunt facte ppter generationem lactis. lac aũt generat ex supfluitate sanguinis bene digesti. multa aũt qtitas talis supflui in aliis aialibus trãsit in generationem cornuũ: criniũ: vngiũ dentiũ et hmõi. Alia causam dat Arist. in lib. de ptibus aialiũ qr alia aialia habent scellas siue solcas. i. tibias anteriores ad inuicẽ cõplicatas: et ideo pectus habẽt strictũ: pp q mamille i eorum pectoribus nõ potuerũt collocari: et iõ habuerũt iuxta anchas posteriores: si sit aialia generatiua vnũ tm̃: vel dispersas p ventrẽ si plura generẽt: vt porca et cãis. hõ aũt cũ hẽat pectus latũ habuit mamillas locatas in pectore. qr cũ hs habẽt iuuamẽta: nã lac debet in eis generali ex sanguine subtiliato: et bñ digesto. Melior aũt digestio fit i mamillis circa pectus pp calorẽ esse in eis fortiorẽ q i ptibus aliis: et pp eandẽ cãm natura ordinauit venas q veniunt ad matricẽ: vt ibi dicit. G. pcedere tortuose. ad hoc vt sanguis cõtinue subtilietur: et bene digeratur. scdm iuuamentũ fuit: qr sunt sicut scutũ cordis: et in hoie cor bene debet tueri: qr est sine pelle. Tertiũ iuuamentũ est qa caliditatem siue calorẽ recipiunt a membris spiritualibus: et receptũ reuerberant ad ipsum sicut vestimentũ vt ibi etiam ponit. G. Et ex his apparet colligantia earum: quia ipse colligate sunt cum corde: et epate per venam ascendentem: a qua

14

iux̄ furculã ramificant rami q̄ descendūt supra dorsum. ⁊ intra costas tēdūt ad mamillas. colligant etiã cū m̄rice mediãtibus venis q̄ ascēdūt a m̄rice ad mamillas de q̄bus dictū est supra. ex iuuamentis potes videre nocumēta.

¶ De Anothomia musculoꝝ pectoris.

p

Ost mamillas sunt musculi. Musculos aūt oēs pectoris anoª illa discernere nō potes: licet tñ oēs nō discernant q2 sunt. 6. atñ debes scire ꝙ istoꝝ musculoꝝ q̄dã sunt tm̄ dillatãtes: ⁊ q̄dã dillatantes ⁊ ꝯstringētes. dillatãtes tm̄ sunt duo musculi dyafragmatis qui sunt in inferioribus pectoris. sunt etiã duo musculi q̄ sunt in collo: sed dyafragª dilatat in pte inferiori vbi est spaciositas magª. sed illi q̄ sunt in collo dilatant ꝯcauitatē supiorē q̄ est parua. sunt etiã musculi q̄ sunt in dorso: vbi est origo costaꝝ: ⁊ incipiūt iux̄ originē hᵉ coste. sunt etiã alii musculi multi parui. Musculi vo q̄ sunt dillatãtes ⁊ ꝯstringentes sunt musculi qui inter costas sunt locati: q2 inter q̄slibet duas costas sunt duo musculi quoꝝ vnus habet villos latitudinales alius trãsuersales. post musculos sunt ossa.

¶ De Anothomia ossium pectoris.

o

Ssa aūt pectoris fuerūt plura ⁊ non vnū ꝯtinuū: vt posset dilatari ⁊ ꝯstringi. nã debet esse in ꝯtinuo motu. ad motū localem ⁊ volūtariū reqrunt musculi mouentes: ⁊ reqrunt ossa q̄ sunt sustentaculū motionū. ⁊ h̄ est cã vna q̄re iste venter nō fuit tm̄ musculosus vt pmus: neq3 tm̄ ostuosus vt vltimus. Jsta g̊ ossa fuerūt duplicia. s. coste ⁊ ossa toracis. coste sunt. 12. s. 7. vere. ⁊. 5. mendose. vere sunt q̄ cū ossib9 toracis sunt ꝯtinuate ad coopiendū ⁊ ꝯplendū pectus. ⁊ cã q̄re vna costa nō attingat aliã in ex̄mitatib9 est illa q̄ dicta est: vt pectus possit melius dilatari ⁊ ꝯstringi. Ossa aūt toracis sunt septē ꝯtinuata cū. 7. costis veris. Jnter tñ ista ossa. ⁊ costas sunt cartilagines ꝯtinuãtes vnū cū alio. ex his aūt ossib9 cū cartillaginib9 suis ꝯponit vnū mēbrū qd̄ vocat furcula pectoris: q2 ad morbū furce est bifurcata ⁊ figurata: ⁊ in ex̄mitate eius directe est q̄dã scutalis cartillago: vocata pomū granatū facta ad custodiendū os stomachi. A lateribus aūt in costis mendosis sunt cartillagines: vt mollis cū duro melior fiat ꝯiunctio. verꝫ est ꝙ omnia ista melius apparebunt si incidas pectus vbi sunt teneritates costaꝝ ⁊ a latere dextro ⁊ sinistro: ⁊ tūc apparebunt tibi omnia que sunt interius.

¶ De Anoª pãniculoꝝ pectoris. s. mediastini: pleure ⁊ dyafragmatis.

m

Embra aūt ꝯtenta in pectore sunt pãniculi: cor: ⁊ pulmo: ⁊ orta ab his. pãniculi sunt tres. s. mediastinus q̄ diuidit cōcauitatē pectoris p mediū ab anteriori ad posteri9: ⁊ ppterea diuidit pulmo-

nem p mediū:ꝛ iste pāniculus nō est neruosus nec ꝯtinuus ꝛ vere vnus vi
alii:iste est factus pp iuuamentū cōe.s.vt si nocita fuerit ps dextͣ vł sinistͣ
pulmonis nō cōicet nocumētū:alteri pti.Factus etiā vt suspēdat pulmonē
ad pect9.Itē est factus vt si pp cām aliquā fiat empima hͦ est qd aggregeẗ
sanies in pectore:illa sanies nō regurgitet ad aliā ptim.postea est pleura:
pleura est pāniculus ſba durus:i q̄titate magnus coopiēs oēs costas ite-
rius ꝛ ideo colligātiā hꝫ cū oib9 mēbris ꝯtētis i ꝯcauitate pectoris.Iuua-
mēta sunt.coopire mēbra p̄dicta:ꝛ vt ab ipso pāniculi p̄dictoꝝ mēbroꝝ or-
tū hēant vt ponit Auic.fen.pͣ pmi ca.caͦ de mēbris.passiones oium mo-
doꝝ ꝛ generꝝ pōt pati:maxͤ tn̄ patiẗ passionē apostemosam q̄ vocaẗ pleure
sis.verꝝ est q̧ pleuresis duplex est.s.vā ꝛ nō vā.Nō vā e st illa q̄ fit i muscu
lis q̇ sunt iter costas cuius acumen est v̂sus cutim extrinsecā.vā vͦo fit i hͦ
pāniculo:ex ſba eius potes videre q̧ illud apā vt plm est clicū:pp qd ipm
ꝯsequiẗ febris acuta.febris ꝯsequiẗ rōne loci qꝛ ꝓpinqus ꝛ vicin9 cordi:sit
febris ista acuta rōne humoris calı̄.vide etiā q̧ ad tale apā pp sensibilitatē
pāniculi ꝯsequiẗ dolor pūgitiu9:ꝛ lateris:qꝛ huic pāniculo mag attribuūẗ
latera q̄ ps añrior:sed ps añrior mag appropriaẗ pāniculo mediastio:ꝛ p-
pterea dolor ꝯn̄s pip̄liam est añrior:iste est lateralis:fit etiā qꝛ ꝯprimit pul
monē:ꝛ ipedit dillatationē eius malicia anhelit9.ſm tussis sequiẗ qꝛ eminē-
tia apostemat simulat:ꝛ aliq̄ virulētia:ꝛ erugo q̄ emanat ab hͦ apostemate
per porositates pāniculi.ꝛ hͦ est cā q̄re i pleuresi fit screat i pnͦ rube9.po-
stea alb9 ꝛ saniosus ſm q̧ mā maturaẗ:ꝛ iō appens i pnͦ subrube9 icohan
tem abreuiat:vt ponit Hy.pͦ.affori smoꝝ.ꝛ cā est qꝛ tūc significaẗ q̧ mā est
subtilis pāniculus est rarus ꝛ v̂tus est fort.Q̄ro aūt ista mā virulēta ꝛ sa
niosa p pulmonē expellaẗ ꝛ screaẗ declarabiẗ i anoͣ pulmonis.Tertius pā
niculus est dyafragͣ q̇ pōt etiā dici musculus cuius situs i pectore est in fi
ne pectoris ꝛ costaꝝ altius existēs tā i pte añriori q̄ posteriori.nā q̄tū ad
eius ptē carnosam est ꝯtinuatū cū cartilaginibus costaꝝ mēdosaꝝ:ꝛ in pte
posteriori cū spōdilli duodeciͣ ex spondilib9 renū.ꝛ vtilitas eius fuit ex si
tu eius:pͣ vt diuideret spūalia a nālib9:ne a cibo hora digestiōis ꝛ a fece
vapores elleuati pueniret ad mēbͣ spūalia:qꝛ ipedirēt mētē ꝛ rōnē.ꝛ hͦ sat
appet:qꝛ qn̄ egritudinē patiẗ aūt apostema:lediẗ tūc mēs:ꝛ iō alio noie vo
catū est frenū:qꝛ frenū est mētis:sic vocatū est diazona ab Aristotele:qꝛ zo
na cingēs p mediū:nō q̧ directe latitudinałr cingat:sed oblīq vt dictū est.ꝛ
cā siue vtilitas huius oblīqrat fuit illud qd dictū est i caͦ de anoͣ mirach.
qꝛ ex hͦ cū mirach ꝯprimunẗ hora expulsionis supfluitates in itestinis:ac si
eēnt iter assides torcularis cuiusdā.Quātū vͦo ad ptē mediā eius q̄ est ner
uosa ꝛ pāniculosa colligatū est cū pulmone:vt ipm moueat motu anhelit9
mediātibus neruis q̇ ad ipm veniūt a cerebro ꝛ nucha:ꝛ ex hͦ appet q̄r di-
uersificatū est dyafragͣ ab aliis musculis:qꝛ alii musculi i loco vbi ossibus
applicanẗ sunt cordosi ꝛ i aliis carnosi.dyafragͣ vͦo est eꝯrio.cā est qꝛ dya-
fragͣ pncipałr habet mouere pulmonē ꝛ nō costas.nūc aūt ois musculus
q̄tū ad cordā eius debet esse ꝯtinuatus cū membro qd debet mouere:ꝛ cū

alio q̄tū ad ptē eius carnosam. ⁊ ex his appet q̄ sit fig^a eius q2 est rotūda: oblonga. appet etiā q̄ sit sba eius q2 musculosa ⁊ cordosa. Appet etiā q̄titas eius. Juuamenta sunt tria q̄ declarata patēt ex dicis. ꝓmū est vt sit ꝓncipiū motus anhelitus. Scdm est vt diuidat inter mēbra spūalia ⁊ naturalia. Tertiū est vt iuuet intestina ⁊ mirach ad expellēdū q̄ intestinis sunt cōtenta. et ex 2° iuuamēto appet q2 ad apostema eius sequit alienatio mentis sicut ad frenesim. sig^a distinctiua perquire a. B. 9° de interioribus ca° de passionibus dyafragmatis.

¶ De Anothomia cordis.

Leuatis pāniculis tibi apparebit pulmo in medio cuius existit cor vellatū pennulis pulmonis vt ab ipso aere attracto refrigeret ⁊ calor ⁊ spiritus: qui in eo generat contemperet. cuius cordis ꝓ° apparet situs ⁊ locus: quia est in medio anterioris ⁊ posterioris dextri ⁊ sinistri: q̄tum ad cuspidem eius declinans versus sinistrū. q̄tum ad radicem vō eius versus dextrū: vt possit bene insufflare calorē ⁊ spiritum versus dextrā ptem: que debet esse calidior sinist^a. ⁊ est in medio superioris ⁊ inferioris amotis ex̄mis: ⁊ sic fuit locatū q2 sicut princeps ⁊ ꝓ^a radix oīum membroꝝ. q̄ sit colligātia eius appebit ꝯn̄r: sicut appebit q̄titas ei9: q2 nō nimis magnū neq3 puū. mai9 tn̄ est ī hoīe q̄ ī alio aliq̄ ali eiusdē q̄titatis: q2 plus h3 de calore ī q̄to: sic fig^a tibi appebit: q2 est fig^e pinealis vl' piramidalis: q2 huius fig^e d3 eē oē qd est excedētis caliditatis: q2 ꝓpa fig^a ꝓmi cali est fig^a piramidalis. est ⁊ alia rō: distinctio vētriculoꝝ ei9 ⁊ ortoꝝ ab ipso. 4° debes videre numeꝝ ptiū eius: ⁊ ex h̄ tibi appebit que sit sba eius: ⁊ ꝯpo: ⁊ iuuamētū. numerus aūt ptiū eius est: q2 ptiū eius q̄dā sunt ex̄ sbam eius: q̄dā vō sunt de sba eius. ex̄ sbam eius sunt capsula cordis: ⁊ orta ab eo q̄ postea appebūt. capsula eius neruea siue pellicularis est dilatata multū: facta ad tuēdū cor a nociuis: ⁊ ne ꝯtingat ab aliis mēbris ī hora sue expāditionis: ⁊ cā q̄ nō fuit ꝯtinua cū corde fuit ne cor in sui motu īpediret: pp aggrauationē: fuit etiā alia cā vt ꝯtineret quādā aquositatē q̄ humectaret cor ⁊ roraret: ne pp supfluū ⁊ ꝯtinuū eius motū exiccaret. ⁊ iō semp in hac capsula repit aquositas: ⁊ ideo si exiccat h capsula vl' ꝓuat tali aquositate ad marasmū deuenit al. sic si sit supflua ī ictigationē: ⁊ tremorem ⁊ cardiacā passionē cadit cor vt ponit.. B. 9°. de interioribus ca° 2°.

ptes aūt essentiales cordis q̄dā sunt extrinsece ⁊ q̄dā intrinsece: extrinsece sunt pinguedo: additamēta cordis: siue auricule cordis: ⁊ orta ab eo: pinguedo satis appet in supficie exteriori cordis: pp finē potius q̄ existat ex pte agētis: q2 pinguedo generat a frido aut calido diminuto: cor aūt est calidissimū. sed genita est pp finē: vt cor pp vehemētē ⁊ ꝯtinuū motū nō exiccet. additamēta cordis sūt q̄dā ptes pelliculares apte ad dilatādū ⁊ ꝯtringēdū: gēite ad h̄ vt qn̄ ī corde nr̄o generat multū de sanguine vl' spū ī ventriculo sinistro dillatet: ⁊ ꝯtineāt sanguinē multū: vel spiritū multū: q̄ inter

dū generat̄. Sed tu obicies sicut obicit. H. loco pall'. q̄ natura nō fecit cor
ita magnū ꝙ posset ꝯtinere oēm multitudinē sanguis ⁊ spūs. sed fecit illa
additamēta. dico ꝙ cā fuit qꝛ si cor fuisset valde magnū eēt cā debilitatis
virtutū ꝑꝑ dispsionē spūs. ⁊ ꝓpterea aīalia q̄ hn̄t corda mag^a. sunt timida
vt lepus: ⁊ ceruus. 2^a cā fuit: qꝛ cū nō semꝑ generat̄ i nobis max^a q̄ntitas
sanguis. ⁊ etiā spūs vt pl'm ꝯcauitas cordis extitisset vacua. sed qꝛ iste au-
ricule pn̄t facil'r ꝯhi qn̄ nō sunt replete ibi nō erit vacuitas. Itē euitat̄ pō-
derositas. Que aūt sint orta a corde subsequent̄ appebit. ptes aūt intrin-
sece cordis sunt vētriculi cordis dexter. s. ⁊ sinister ⁊ medius. scind. igitur
cor p^o i pte dext^a: ⁊ incipe a cuspide eius sic ꝙ aliū parietē nō tāgas. sed a
latere vētriculi medii diuidas: ⁊ tūc occurret tibi statim vētriculus dext̄: ⁊
videbis i eo 2° orificio quoꝝ vnū est v̄sus epar: ⁊ est orificiū per qd̄ vel a
quo ingredit̄ vel egredit̄ vena chilis: ⁊ est orificiū maximū qꝛ p h̄ orificiū
cor trahit sanguinē ab epate ⁊ ipm̄ expellit ad oīa alia mēbra: ⁊ qꝛ p illud
orificiū hꝫ plus attrahere q̄ expellere ordinauit natura vt clauderet̄ hora
ꝯstrictionis: qn̄ debet expellere: ⁊ aperiret̄ qn̄ cor dilatat̄ ⁊ attrahit tria ho
stiola q̄ aperiunt̄ ab ex̄ ad int̄. ⁊ qꝛ p idē orificiū fit etiā expulsio sanguinis
pfecte decocti: ⁊ lꝫ nō totus expellat̄. qꝛ aliq̄ portio eius expellit̄ ad pulmo
nem alia pars eius trāsit in spiritū ordinauit natura ne illa histiolia essent
multū depressa: ⁊ vt pfecta clausione non claudant̄. Nota tn̄ h̄ duo. primū
est qd̄ tibi sensus declarat ꝙ vena chilis habet originē suā a corde. qꝛ cum
substātia cordis est ꝯtinua: ⁊ ipsum nō ptransit: ⁊ est maxima iux̄ cor. sicut
stirps arboris. et 2° aduerte ꝙ ab ista vena antequā ꝯcauitatem cordis
ingrediat̄ orit̄ vena que circūcirca radicem cordis circūligat̄ vel circulat̄ ⁊
ab ea rami oriunt̄ dispersi per substātiā cordis: ⁊ ex hac vena nutrit̄ cor. i.
ex sanguine huius vene. postea v̄o versus pulmonem est aliud orificiū ve
ne arterialis q̄ portat sanguinem ad pulmonē a corde: qꝛ cū pulmo deser-
uiat cordi scd̄m modū dictū vt ei recompenset: cor ei transmittit sanguinē
per hāc venā q̄ vocat̄ vena arterialis: vena qꝛ portat sanguinē: arterialis
qꝛ habet duas tunicas: ⁊ habuit duas tunicas. p^o qꝛ vadit ad membrū qd̄
existit in ꝯtinuo motu: ⁊ 2° qꝛ portat sanguinē valde subtilē ⁊ colericū. vt
igit̄ non euaporet: ⁊ non scindat̄ hec vena ipsa habet duas tunicas: q̄re di
cta est vena arterialis: ⁊ in orificio isto vel istius vene sunt tria histiola q̄
aperiunt̄ ab intus ad ex̄: ⁊ cluadunt̄ ab ex̄ ad intus pfecta clausione qꝛ per
hoc orifciū cor tm̄ debet expellere a se hora ꝯstrictionis: ⁊ non debet retra
here aliquod hora dilationis. hoc viso scinde ventriculū sinistrum ita ꝙ in
medio remaneat paries in quo ventriculus medius. ⁊ tūc tibi statim con-
cauitas apparet ventriculi sinistri cuius paries est spissior pariete ventri
culi dextri. Et hec fecit natura ꝓpter tria. p^o qꝛ h̄ ventriculus debet conti-
nere spiritū. dexter vero sanguinē. sanguis aūt grauior est spiritu. ꝓpter
qd̄ ratione ꝯtentoꝝ plus aggrauaret pars dextra q̄ sinistra: ⁊ ideo cor nō
fuisset equalis stature. vt igit̄ eēt equalis ponderis fecit parietem sinistrū
grossiorem: vt recōpensaret sua grauitate grauitati sanguinis. Alia cā est

qꝛ dꝫ ꝯtinere spm̄ q̇ facile ē resolubilis. vt igit̄ nō resoluat̄ pies fuit spissus:
Tertia cā est: qꝛ h̄ ventriculus dꝫ generare spm̄ ex sanguine. spūs aūt ge-
nerat̄ ex sanguine a forti caliditate subtiliā ⁊ euaporāte. fortior aūt est cali
ditas qn̄ est ī mā̄ ⁊ sb̄a dēsiori. q̄re pies huiꝰ ventriculi fuit spissus ⁊ dem-
psus. In ꝯcauitat̄: aūt eiꝰ circa radicē sunt duo orificia. vnū est orificiū ar-
terie adorti q̄ dr̄ adorti qꝛ īmediate a corde orta: vl' qꝛ est ꝑncipiū originis
oium arteriaꝝ q̄ sunt ī corpe. ⁊ ꝑ istā trāsmittit cor spm̄ ī ipso gn̄atū ad oīa
mēbra qn̄ ꝯstringit̄. ⁊ ꝓpterea nā̄ ordinauit ī ꝑnᵒ istiꝰ orificii tria hostiola
dēpsa valde: q̄ pfecta clausione claudunt̄ ab ex̄ ad intus ⁊ apiunt̄ ab intꝰ ad
ex̄. ⁊ orificiū h̄ est valde ꝓfundū. aliud est orificiū arterie venalis q̄ dr̄ arte-
ria. qꝛ vaporem portat. dr̄ venalis qꝛ tm̄ vnā hꝫ tunicā: qꝛ nā̄ nō fuit multū
solicita de custodia eiꝰ qd̄ ꝑ ipam trāsit: qd̄ est vapor capiosus vel aer quē
attrahit cor a pulmone: ⁊ qꝛ ꝑ istā venā cor attrahit ⁊ expellit: nā̄ ī h̄ orificio
posuit tm̄ duo hostiola ⁊ sūt hostiola ista multū eleuata vt appodient̄ pieti
cordis qn̄ expellit ⁊ trāsmittit spm̄: ne ꝑ ipm spūs expellat̄: ⁊ ista sunt mira-
bilia opa nature. sic̄ mirabile est opus ventriculi medii. nā̄ iste ventriculus
nō est vna ꝯcauitas. sed est plures ꝯcauitates pue late magꝭ ī pte dexᵃ q̄ꝫ ī
sinistra ad h̄ vt sanguis q̇ vadit ad ventriculū sinistrū a dextᵒ cū debeat fie
ri spūs ꝯtinuo subtiliet̄. qꝛ subtiliatio eiꝰ est ꝑpatio ad gn̄ationē spūs: ⁊ nā̄
trāsmittēdo aliq̄d ꝑ mēbra vel viā aliq̄ꝫ: nūq̄ꝫ trāsmittit illud ociose sed ꝑpa
rando ipm ad formā quā dꝫ suscipe: vt frequēter ponit. G. ī libᵒ de iuuamē
tis. vt ī 9ᵒ de venis mesaraicis: ⁊ h̄ de ptibus sb̄alibꝰ cordis. alie sunt ptes
q̄ sunt orte ⁊ ista. 4. sūt. s. vena chillis: vena arterialis: artaria adorti. ⁊ arta-
ria venalis: ⁊ duo vadūt ad pulmonē cuiꝰ anothomiā statim videas.

De anothomia pulmonis.

e X dictis aliq̄liter appere pōt sb̄a pulmonis. ⁊ numerꝰ ptiū eiꝰ: nā̄
ipse ꝯpositus est ex triplici vase: ex carne molli: ⁊ pāniculis: ex va
se triplici. s. ex vena artariali q̄ orit̄ ex dextro ventriculo cordis: q̄
portat sanguinē nutrituꝝ ad pulmonē. 2ᵒ ex artaria venali q̄ orit̄ ex sini-
stro ventriculo cordis portās vapores capinosos ad pulmonē ⁊ portās ae
rē ad cor a pulmonē. et 3ᵒ est trachea artaria q̄ ad pulmonē apportat aerē:
⁊ ab ipso ad ex̄ retroduc̄: ⁊ h̄ vasa oīa ꝯueniūt ī h̄: q̄ qn̄ ad pulmonē veniūt
ī duos ramos diuidūt̄. vnꝰ vadit ad dextrā eius ptē. alt̄ ad sinistrā. q̄lꝫ coꝝ
iteꝝ diuidit̄ ī duos ramos magnos: q̄ꝝ vnus vadit ad ptē supiorē. pulmo-
nis. alt̄ ad ptē īferiorē: postea oēs vadūt se diuidēᵒ vsq̄ꝫ ad ramos capilares
⁊ minimos ⁊ ad inuicē cōtinuant̄ ⁊ intexunt̄ sic̄ rete: ⁊ ꝯponūt sic̄ rete sb̄am
pulmonis: ⁊ sic̄ vene sb̄am epatis. Et scias q̄ rami trachee artarie sunt iux̄
ramos vene artarialis vt cibent̄ ab ea. ⁊ iux̄ ramos artarie venalis vt aerē
trāsmittāt ad artariā venalē: vt eū portet ad cor ⁊ a corde ducāt ad tracheā
artariam iste tn̄ vie vl' rami q̇ sunt īter eas sunt ita stricti vt sint inuii. san-
guinis ⁊ puii aeri ītrāti ⁊ exeūti: ⁊ iō si dilatant̄ supflue pōt fieri exitus san-

guinis sine ruptura a pulmone. ꝯcauitatē ⁊ vacuitates retis huiꝰ ꝛeplet ca ro mollis ipsiꝰ pulmonis: ⁊ h est ps zᵃ eiꝰ. 3ᵃ vo ps eiꝰ ē pāniculus eiꝰ ra rus ad quē ēmiant oꝛificia hoꝝ vasoꝝ veꝝ est ꝙ oꝛificia vasoꝝ trachee arta rie sūt maioꝛa oꝛificiis alioꝝ vasoꝝ: ⁊ aptioꝛa. pᵒ qꝛ oꝛta sunt ex stipite maio ri ⁊ latioꝛi. zᵒ qꝛ sūt cartillaginosa ⁊ nō pelliculosa ⁊ iō cū sint durioꝛa mag pñt stare apta. ⁊ ex his vlteriꝰ nota viā p q̄m a pectoꝛe ad pulmonē ⁊ tra cheā artariā expellit screatus vł sanies siue sanguis emanās a pectoꝛe: vt i pleuresi vł a ꝯcauitate eius vt i emoꝛoica passione ⁊ empimate: qꝛ qñ mā i his locis est ꝯgregata ipsa diuidit ad minima: ⁊ foꝛtitudine pectoꝛis ipellit ad pulmonē: ⁊ qñ pulmo dilatant oꝛificia vasoꝝ trachee artarie mag apiūt ⁊ p illa esuccat mām p̄dictā: ⁊ nō p alia oꝛificia alioꝝ vasoꝝ: qꝛ nō sunt sic la ta: neq̄ dilatant hoꝛa anhelitus ⁊ tūc ex vasis illis ille humoꝛ vel liquoꝛ ex pellit ad vias latioꝛes: ⁊ ex illis ad minoꝛes donec ad oꝛiginē pueniat cāne pulmonis: ⁊ tūc cū tussi ex̄ expellit ⁊ tussis ēt adiuuat ad penetrādū hūc ca tarrū i canales iā dictos: ex his paparet qđ expurgat h mā: ⁊ dato ꝙ nō p ueniat ad coꝛ. Sed si expurgaret p alia duo vasa bñ de necessitate pueni ret ad coꝛ. h oīa habent a. S. g. de iterioꝛibꝰ caᵒ. iii. sic g̃ pꝫ numerꝰ ptiū ite grātiū pulmonē. ptes eiꝰ q̄titatie. sūt. v. s. due i pte sinistra: ⁊ tres i pte dex tra. q̄ꝝ 3ᵃ dr pomū ḡnatū siue culcitra: qꝛ sup ipsā sedet vena chillis: ⁊ arta ria: i directo coꝛdis i loco vbi vena ascēdit ad coꝛ: ⁊ ex h potes videre q̄ti tatē pulmonis: qꝛ si sit puus nō iflatus: si tñ sufflādo ipm iflaueris videbis ipsum magnificari: maioꝛ tñ est q̄titas eius i dextra q̄ in siniᵃ qꝛ i siniᵃ ē coꝛ locatū ibi occupās locū. Figᵃ eius patet qꝛ ad figurā clibani figuratus est: in pte posterioꝛi longioꝛē habēs magnitudinē q̄ i añrioꝛi. eiꝰ colligātia pa tet ex dictis. ⁊ iuuamentū. ⁊ eius egritudines satis sunt note: nisi ꝙ debes excoꝛticare ramos trachee artarie ⁊ videre annullos rotundos q̄s expuūt ptisici ⁊ ptisici qꝛ illi sunt rotundi. Sed habens vlcus i cāna pulmonis de cuius anoᵃ statim ꝓsequendū nō expuit annullos sed coꝛtices. ⁊ si ānullos expueret nō tamen rotundos cuius cām dicemus.

¶ De Anothomia venaꝝ guidem.

e xpedita anoᵃ pulmonis oꝫ videre anothomiā trachee artarie: q̄ ē via ad pulmonē: sed vt eiꝰ anothomiā videas pfecte oꝫ p̄mittere anothomiā q̄rūdā q̄ cū eo hñt colligātiā. oꝫ g̃ vt excarnes collū si ue gulā ⁊ videbis musculos longitudinales supꝛa q̄s notabis venas guidē ex vtroq̄ latere vnā. qđ sit iuuamētū hoꝝ dixi i anoᵃ pectoꝛis illis eleuat i uenies duas amigdalas ab vtroq̄ latere vnā: q̄ sunt carnes glādose facte ad foꝛmā ⁊ figurā duaꝝ amigdalaꝝ: quaꝝ iuuamētū fuit vt humiditate quā generāt ⁊ ꝯgregāt humectēt tracheā ne exiccet pp motū. scđm iuuamētū fuit vt replerēt ⁊ adeq̄rēt loca gule: qꝛ gula pp epiglotū i pte supioꝛi ē val de tumida: ⁊ i pte iferioꝛi pp stricturā trachee ē valde gracilis. amigđ g̃ ille posite isra epiglotū adequāt. tertiū iuuamētū est vt sint scutū venaꝝ ⁊ ar

17

teriaꝝ apopleticaꝝ:q̃ portāt sanguinē ad caput:ꝛ artaᵉ portāt spūm q̃ postea i rete qđ ꝯtexūt ꝯflato sub cerebro fit aialis:ꝛ iste vene vocant apopletice qꝛ ex eaꝝ plenitudīe frequēter fit apoplexia.vocant ꝛ vene soni:qꝛ ex nāli opilatiōe fcā i rete iā dcō:cātur somnꝰ.vocant ēt ꝓfundū qꝛ sūt locate i ꝓfū do iuxᵃ siue supra musculos spondilliū colli.ꝛ vt eiꝰ originē videas scide furculā:ꝛ accipe trūcū artarie adorti ascēdētē ꝛ vene ascēdētē ꝛ videbis ꝙ añq̄ꝫ egrediat furculā ramificat pᵒi duos ramos q̄ꝝ vnꝰ vadit ad ptē dextrā alt ad ptē sinistrā.ꝛ añq̄ꝫ ad subassellā deueniat alt istoꝝ ab alterutro:descēdit vena p spōdiles dorsi ad nutriēdū octo costas ꝛ ptes supiores pectoris.postea penetrat p assellā q̄libet ꝑdictoꝝ:ꝛ vadit ad domesticū brachii ꝛ i cubito appet.s.i curuatura cubiti:ꝛ dr basilica ꝛ est iferior.ꝛ ex his potes vider q̄uo basilica hāc ꝯtinuitatē cū vena q̄ nutrit ptes pectoris supiores. Et sic appet cā q̄re i pleuresi i q̄ dolor ascēdit supius vsq̄ꝫ ad furculā ꝯpetit flobᵃ basilice vt ponit.y.2ᵒ.re accu.ꝛ.G.ibidē.postea aggredit furculā ꝛ ramificat i ramos q̄ꝝ duo obliquant ꝛ vnus eoꝝ vadit ad brachiū dextrū:ꝛ alt ad sinistrū:ꝛ vadit p siluestrā ptē brachii.ꝛ appet i curuatura brachii:ꝛ dr cefalica.ꝛ hꝫ euacuare a capite qꝛ ꝯtinuata ē cū venis duabꝰ directe ꝓcedētibꝰ supiꝰ ad caput.ꝛ isti dicunt vene ꝑdicte apopletice.ꝛ sic dixi de venis ita ꝛ eodē mō ꝓcedūt ꝛ artarie.postea iuxᵃ istas artarias ꝛ venas apopleticas inuenies neruos duos magnos descēdētes a cerebro a sexto pi neruoꝝ.vnꝰ a late dextᵒ alt a siniᵒ:ꝛ ex vtroq̄ꝫ formant ꝛ ramificāt nerui reuersiui:q̄ sūt nerui vocis:q̄s videbis suo loco.Residuū aūt dextri cū isofago ꝑ maiori pte ꝯiungit:ꝛ i os stōi ramificat.ꝛ tēdit vsq̄ꝫ ad fundū:lꝫ aliq̄ ps eiꝰ isra furculā cū venis ꝛ artariis ꝛ capsula cordis ꝯiungat.ß sinister ꝑ maiori pte cū mēbris spūalibus ꝯplicat.ꝛ q̄ꝫtū ad aliq̄d eius cū naturalibus coniungitur.

¶ De Anothomia oris.

Is mēbris excarnatꝭ elleua simul tracheā artariā:ꝛ isofagū:sed hᵒ nō poteris nisi alia mēbᵃ.s.oris elleues.icide ḡ:ꝛ elleua mādibulas iferiores a supioribus:ꝛ hᵒ faciēdo notabis anothomiā oris.nā ipsius oris pᵒ occurrūt tibi labia:ꝛ iferius ꝛ supius:ꝛ hᵒ labia sunt ꝯposita ex neruis:carne:ꝛ cute mira ꝯmixtione:ita ꝙ cutis a carne nec caro a neruis pt separi:nꝫ pāniculus ab eisdē:ꝛ hᵒ fuit qꝛ labia debebāt moueri ꝯsus oēm dīā positionis.sursum ꝛ deorsum:añ ꝛ retro:dextrū ꝛ sinistrū:vel ḡ oportuit ꝙ hñt diuersos ꝛ plures musculos qđ est ipossibile:pp grauedinē.vl oportuit ꝙ carnē ꝛ neruos hꝫ oēm dimēsionē hñt ꝑmixtos.coopiuunt ēt labia pāniculo q̄ orit a tunica itrinseca meri ꝯtinuata cū tunica itriseca stomachi:sic ꝛ oia mēbra oris:vt sint sensus eius:cuius est stomachus.ꝛ pp hᵒ ꝯtingit ꝙ i vomitu futuro tremit labiū iferius.post labia sūt dentes numero.32.s.duo duales iferiores:duo incisiui:duo camini.4.maxillares:ꝛ sex molares.ꝛ totidē supiores:ꝛ dentes ꝓncipl'r sunt facti pp ꝯtritionē et diuisionē cibi:ßario pp vocē ꝛ distictionē loq̄le sic ꝛ labia.ꝛ iō carētibus dētibus

vel labiis nō bñ loquunt. post dentes est lingua cuius anothomiā reseruā.
postea vide palatū habens cōcauitatē i cacumine supiori vt fiat intonatio
vocis: ꝛ reuolutio agilis ipsius cibi qñ dentibus ꝯterit. i fine palati vide-
bis vueā pendentē ad modū grani vue: ꝛ iō vocata est vuea: in sba existēs
rara. spongiosa qꝛ ꝑncipl'r est facta vt supfluitatē descendētē a capite hora
reumatismi recipiat: ne ad mēbra īferiora descēdat. ꝓpterea apostemat: est
etiā formata vt vocē modulꝫ refrāgendo aerē: ꝙ est materia vocis: sed iu-
uamentū eius ē vt aerē q̄ ad pulmonē vadit ꝛ attrahit p nares ꝛ p os rep-
cutiendo aliquādiu in ore retineat ne frigidus sed alteratus ad pulmonē p
ueniat ꝛ ꝓpterea cōtingit ꝙ habentes abscissam vueā multū sunt catarosi.
ꝛ ideo prohibet ab auctoribus ne incidat. sed si putrida aut apostemata sit
debet aduri. est etiā alia cā: qꝛ ꝓpter sitū ꝛ substantiā eius quādo inciditur
raro consollidat. sed sanies ibi congregatur putrida ꝛ semp sentitur fetor
oris ꝛ ideo melius est vt cauterizet ferro ignito. modus aūt vt habeat ca-
nula ferea vel lignea linita luto sapiētie vel creta vt ponit Auice. 4. fen. pri
mi canonis capl'o de curatione ꝓpter cauteriū: ꝛ apto ore ꝛ interposito in-
ter maxillas ligno rotundo: in vna extremitate cānule imponat vuula: po
stea ferrū ignitū p concauitatē cānule intromittat ꝛ cōtingat vuula ꝛ caute
rizetur. post vuulā vero sunt fauces: ꝛ loca ampla glādosa apta suscipe sup
fluitates. ꝛ ideo frequenter apostemātur: ꝛ apostema eaꝝ licet ext^a nō emi-
neat: eminet tamen intus: ꝛ ideo si os aperiat ꝛ in profundo aspiciat appet
tumor: ꝛ ideo fit ibi squinantia in secūda specie ꝛ vocant vulgares gotiū: ꝛ
in fine siue termino hoꝝ existit principiū cāne: ꝛ meri: ꝛ ibi videbis mēbrū
vnū cartillaginosum cū magna sapiētia a natura fabricatū qd̄ vocat coop-
toriū: q̄a hora trāsglutionis cibi claudit foramē epigloti ad hoc vt aliqd ci
bi vel potus nō descendat ad pulmonē: qui posset esse cā suffocationis. ꝛ iō
cōtingit si aliquis ridendo transglutiat: ꝙ tunc vadit aliqd ad pulmonē: q̄a
hora risus stat epiglotis apta: ꝛ tunc videtur suffocari.

¶ De Anothomia meri ꝛ trachee arterie.

Jis expeditis elleua vt agilius ꝛ leuius videas anothomiā resi-
duoꝝ: meri: cū trachea ꝛ his elleuatis nota substantiā p^o eoꝝ. nā
sba meri est pellicularis: ꝛ mollis. sba trachee ē pellicularis ꝛ car-
tillaginosa: ꝛ cā fuit q̄a meri est via cibi q̄ interdū deglutit in multa q̄titate
pp qd̄ oꝫ interdū viā eius dillatari. ꝫ trachea est via aeris penetrantis ad
pulmonē q̄ cū leuis sit: nō solidus p viā penetrat q̄ stat apta. via aūt pelli-
cularis pp molliciē nō stat apta. sed paries vnus cadit supra alteꝝ. non fuit
cāna ꝫ ossuosa: qꝛ dꝫ esse flexibilis pp formationē vocis. Jtē īpediret trāsi
tū cibi multi ꝛ sollidi p meri: ꝛ ob hanc cām non fuit tota vna cartillago sed
fuit plures cartillagines cōtinuate p pelliculas simul: ꝛ iste sunt sicut circu
li q̄dā nō tamē cōpleti sed in fig^a. C. residuū aūt cartillaginis cōtinuat sba
pellicularis in directo meri. ꝛ hec fuit ne sba dura cartillaginosa cōprimat

18

meri ꝛ ipediat trāsitū cibi. ꝛ iō scire debes ꝙ a pte añriori canna est cartilla ginosa: qꝛ ꝟsus ptē illā nō ꝯtāgit meri. Jtē tūc tuet magꝭ a nociuis. ꝫ ꝟsus ptē posteriorē est pellicularis ꝛ hꝫ vsqꝫ ad epiglotim: q̄ tota est cartillagino sa pp cām q̄ dicet: ꝛ sic appet sba cāne. ꝫ sba meri est ꝯposita ex duplici pā niculo siue tunica itrinseca q̄ villos lōgitudinales ad attrahēdū hꝫ: ꝛ extri seca q̄ villos latitudinalis aptos ad expellēdū illud qḋ attrahit ab intrinse ca. vez est qḋ pᵃ pncipalior est 2ᵃ. ex his pꝫ iuuamētū hoꝝ: ꝛ nūer9 ptiū ei9 pter ptes trachee q̄ ptē q̄ndā pncipalē hꝫ q̄ dr̄ epiglotis. cuius anotho miā postea ponā. 3° videas drīā ex pte q̄titatꝫ. nā meri est lōgius ꝛ maius cāna: qꝛ tēdit vsqꝫ ad dyafragᵃ: ꝛ infra ipm ꝯtinuat cū ore stomachi: ꝫ cāna pulmonis nō descendit nisi vsqꝫ ad furculā. ꝛ cā pꝫ qꝛ pulmo statim est sub furcula: ꝫ os stomachi est imediate sub dyafargmate. Differūt 4° in situ si ue loco: nā meri magꝭ est positū in pfūdo ꝟsus spōdilles dorsi ꝛ colli. ꝫ tra chea artaria magꝭ est posita anterius. ꝛ cā fuit triplex. vna fuit cū trachea sit magꝭ dura cartillaginosa: ꝛ meri pelliculosū pōt magꝭ tueri canna ab ex trinsecis alterātib9 q̄ meri. q̄re magꝭ fuit posita iterius. 2ᵃ cā fuit qꝛ p tra cheā attrahit aer cui9 ꝯtinu9 dꝫ eē igressus: ꝛ iō ipe ōbuit hr̄e sitū directū. ad os ꝛ sic hꝫ: qꝛ positū est anterius sicͦ os. 3ᵃ cā fuit: qꝛ si meri fuisset posi tū anterius ꝟsus gulā vl' oportuisset ꝙ ꝟsus finem trachee meri obliq̄sset ꝟsus dorsum: vel qḋ a fine canne vsqꝫ ad pncipiū oris stomachi fuisset va cuitas: ꝫ vtrūqꝫ est incōueniēs. nā scḋm est ipossibile. pmū aūt pareret no cumētū ꝛ ipedimētū i actu trāsglutiendi. his visis elleua meri incipiendo a pte inferiori cū sollicitudine ne tāgas aliquē neruū reuersiuū. vez est ꝙ fa cilr̄ sepat a trachea vsqꝫ ad epiglotū. ibi ꝟo difficult: ppterea qꝛ tunica me ri dispsa est in epigloto ꝛ iō ab eo nō facile sepat. ꝛ hꝫ fec̄ nā sagacit ad hꝫ vt i hora trāsglutionis cū meri elleuat ad os: ad attrahēdū cibū. epiglotis etiā elleuet ne sui duricie cū solliditate ipediat transitū cibi. ꝛ ista ꝯtinuatio non fuit necessaria in tota trachea: qꝛ ipsa ꝫm totū pter epiglotū nō est cartilla ginosa. ꝛ ex hac anoᵃ manifestat snīa. G. in libello de motibus liquidis: qḋ epiglotis hora transglutionis non mouetur sursum qꝛ aliquomō moueat ex se: sed quia trahitur ab isofago ppter continuationē dictam. ꝛ hec suffi ciant de anothomia isofagi: siue meri: ꝛ canne pulmonis.

¶ De Anothomia epiglotis.

Leuato meri videbis ex̄mitatē cāne pulmonis grossam: ꝛ soli dā q̄ noiat epiglotꝫ. ꝛ hꝫ epiglotus est ꝯposit9 ex q̄druplici sba. s. pelliculari q̄ vellat: pp cām dictā. ꝛ ex musculis ꝛ neruis ꝛ cartil laginib9. musculi vt dicit. G. 8° de iuuamētis sunt. 20. s. 12. inter cartillagi nes eius: ꝛ. 8. iter epiglotim ꝛ mēbra circūiacentia: nō tñ oēs pfecte pnt di scerni. neruos aūt inuenies ascēdētes ab vnoquoqꝫ latere: trachee artarie vnū: ꝛ isti sunt rami orti a neruis supra positꝫ descendentibus supradictꝫ: ꝛ oriunt ab eis iux̄ cor ꝛ supius reuertunt: ꝛ ideo isti vocati sunt nerui reuer

siui:siue nerui vocis:qꝛ ꝓprie sunt principiũ motus vocis.ꝛ cã q̃re hi ner-
ui reuersiui fuerunt ꝛ nõ directe ad epiglotũ venerũt a cerebro fuit q̃dru-
plex vt ibidẽ ponit̃ a.G.li° de motibus liq̃dis.vna cã est qꝛ isti nerui sunt
ꝑncipiũ magni motus ꝛ fortis ꝛ spissi.ꝑꝑ qđ debuerũt esse fortes q̃re sicci:
qꝛ nerui motiui q̃to sicciores tãto fortiores.nũc aũt fiũt sicciores q̃to ma-
gis a cerebro remotiores:qꝛ iux̃ cerebrũ ꝛ originem eoꝝ nerui sunt valde
molles.ꝑꝑ qđ vt essent remoti a cerebro natura trãsmisit eos vsq; ad cor:
postea reflexit supius:ꝛ reflexit iux̃ loca calida vt cor:ꝛ arteriã adorti vt fi-
erent sicciores. 2ª cã fuit qꝛ cũ vox sit motus q̇dã volũtarius.vel facta a
motu volũtario:ꝑncipiũ eius debet esse cerebrũ:ꝛ qꝛ cerebrũ nõ põt multũ
moueri:taliter ordinauit natura istos neruos:vt cerebro modicum moto
moueret̃ epiglotꝫ ꝫm impetũ volũtatꝫ ipsius.mõ h° fit ꝑ h° qđ nerui illi sunt
situati ad modũ freni ꝛ habenaꝝ ꝛ ideo dicit ibi.G.ꝙ cerebrũ vtit̃ his ner-
uis ad mouẽdũ epiglotim:sic miles vtit̃ frẽo ꝛ hẽnis. 3ª cã est ista qꝛ vox
lꝫ depẽdeat a cerebro tãq; a ꝑn° volũtarii motus:depẽdet etiã a corde tãq;
ab eo in quo formant̃ ꝯceptus:ꝛ ideo cũ sit operatio cõis cerebri ꝛ cordis:
nerui qui sunt instr̃a vocis debẽt cõicare cordi ꝛ cerebro:ꝛ ideo cũ ortũ ha-
beãt a cerebro trãsitũ debuerũt hr̃e iux̃ cor. 4ª cã fuit:qꝛ nerui ad muscu-
los debẽt ꝑuenire iux̃ ꝑncipiũ eoꝝ:ꝛ nõ finem.ꝑncipiũ aũt musculoꝝ epi-
glotꝫ est v̈sus ꝑtem inferiorẽ.qr̃ nerui ad eos veniẽtes ab inferiori ꝑte ad
eos debẽt ꝑuenire:q̃re reuersiui fuerũt:ꝛ isti nerui lꝫ manifeste appareãt
tm̃ duo:tñ multiplicant̃ postea ꝫm multiplicationẽ musculoꝝ.ꝛ ex his po-
tes videre q̃uo ex incisione neruoꝝ põt incidere lesio ꝛ vocis amissio. Itẽ
ꝙ qñ incidunt̃ nerui descẽdẽtes simul amittit̃ vox ꝛ imen cũ ictu.ꝛ qñ inci-
dunt̃ solũ nerui amittit̃ tm̃ vox:ꝛ nõ alie oꝑationes ĩpediunt̃.post neruoꝝ
anothomiã elleua neruos ꝛ musculos ꝛ ꝯspice tres cartillagines.ꝑª ante-
rior maior est oĩbꝰ.clipealis siue scutalis appellata ad siĩitudinẽ scuti siue
clipei. Itẽ qꝛ posita ad exteriꝰ ad defendẽdũ vt clipeꝰ. 2ª v̈o est ad ꝯplen-
dũ totũ qđ deficit ex ꝑª:ꝛ h° vocat̃ nomen nõ habẽs.ꝛ cã qr̃ fuit facta epi-
glotꝫ ꝯplete cartillaginosa:est vt sit magꝭ sonora:vt ad ipsam fiat melior re-
fractio:ꝛ nõ ĩpediat cũ h° trãsglutionẽ:qꝛ elleuat̃ hora trãsglutiẽdi ad supe-
riora cũ meri ꝑꝑ cãm supradictã. 3ª est q̃ existit in medio ꝛ vocat̃ cimbala-
ris.in medio aũt eius est lingua fistule dicta fistula ad siĩitudinẽ fistule arti-
ficialis vel sic noĩata est ad siĩitudinẽ fistule nãlis ꝛ ꝯuenientius est dictũ.

¶ De Anothomia linque.

e Xpeditꝫ his q̃ circa pulmonẽ ꝛ cãnã eius:ꝛ epiglotim:tũc rema-
net lingua q̃ fabricata est ĩ osse facto ad figurã vel rẽ laude:hũit
.n.ĩ suo fũdamento os:vt ab eo sustentet̃:ꝛ etiã qꝛ diuersis ꝛ va-
riis dꝫ motibꝰ moueri:vt ei ĩnitat̃ ꝛ eidẽ affigat̃:qꝛ oĩs motꝰ localis dꝫ esse
ad aliq̃d fixũ:ꝛ h° est cã qr̃ os illud fuit figᵉ laudꝫ:qꝛ si fuisset tm̃ vnũ oblõgũ
aut ꝑcessisset directe deorsũ:ꝛ nũc penetrasset epiglotim.vl' meri vl' sterisset

in latere vno:⁊ tūc lingua nō existeret directa sed ad idē latus plicata:po
stea scindo linguā ꝑ mediū ⁊ videbis magnas ⁊ ꝑles artarias ad eā venien
tes vt facilr moueat ⁊ magnificet. videbis etiā duo paria neruoꝝ.s.moti
uoꝝ:qui magis ꝓfundant in ꝓfundo ⁊ radice lingue:⁊ sensitiuoꝝ q̄ in supfi
cie ⁊ pāniculo eius expādunt ad dādū sensum gustus ⁊ tactus.⁊ sic iam ꝑ
uenisti ad anothomiā vnius orti a cerebro.⁊ vnius sensitiui.

¶ De Anothomia capitis.

His expeditꝪ assūe caput qd̄ est vent̄ postrem9ꝯtinēs oīa mēbͣ
aīata|⁊ spālr cerebrū qd̄ est imobile|⁊ iō caruit muscul̄.sit9 eius
est ꝑs supior corpis.Cā āt sit9ei9est supradcā.⁊ ex his appet ꝓ
mū ipsi9.s.sbā eius|qꝛ de se ostuosū est poti9 q̄ musculosū. appet 2º sit9 ⁊
loc9 ei9:⁊ ex supiorib9 ⁊ seq̄ntib9 apparebit colligātia eius. appet 3º q̄ti
tas ei9|qꝛ h̄ vent̄ i hoīe est magͤ q̄titatꝪ respectu alioꝝ ⁊ maioris q̄ in aliq̄
aīali eiusd̄ q̄titatꝪ cū hoīe:qꝛ hꝫ ꝯtinere cerebrū qd̄ mai9 est i hoīe q̄ i aliq̄
aīali eiusd̄ q̄titatꝪ.⁊ dꝫ hr̄e vētriculos maiores ⁊ magꝪ distictos.Figͣ āt ca
pitꝪ ⁊ forͣ appꝫ:qꝛ ē figͤ spice leuit̄ p̄sse ex vtraq̄ pte|ita q̄ hꝫ aāriora ⁊ po
steriora giborositates q̄sdā|ſm vo dextrū ⁊ sinistrū hꝫ planitiē. Cā q̄r fuit
sic rotūdū|qꝛ tal̄ est oīuꝫ alioꝝ capacissima.⁊ qꝛ ipsa nō pōt tāgi nisi i pūcto:
⁊ ꝑ ꝯñs a reb9 extiorib9 tuta.his āt duob9 idiguit caput qꝛ dꝫ eē capacissi
mū pp cerebrū|⁊ qꝛ valde dispositū extrīsec9 alterātib9.dꝫ eē tutū ab eis|
q̄r figͤ fuit spice|nō tñ fuit figͤ ꝑfecte rotūde|ſꝫ leuit̄ p̄sse ex vtraq̄ pte pp
distinctōes vētriculoꝝ cerebri ⁊ pp ortū sensuū pticulariū a pte aāriori q̄r
fuit figͤ p̄dicte.Et ex his appet q̄ntū qd̄ ꝯsueuit inq̄ri i anoͣ cuiuscūq̄ mē
bri.s.iuuamētū ei9 qd̄ est cōe ⁊ gn̄ale.s.ꝯtinere mēbͣ aīata ⁊ spālr cerebrū:
⁊ orta ab eo. Sequit̄ 6º ⁊ vltº videre numeꝝ ptiū ei9.ptē aūt capitꝪ eius
ſm Aui.i 3º.fen.pͣ.caº pº sūt.x.s.capilli:cutis caro|pāniculus extior|cra
neū|pāniculi itrinseci duo|cerebrū|duo pāniculi iferiores|rete mirabile os
basilar̄.⁊ adde vndecimū vt orta.Capilli i capite fuerūt gn̄ati ⁊ ex necessi
tate materie ⁊ finis ex necessitate materie qꝛ cū caput sit caminū toti9 cor
poris recipit fumosas supfluitates a toto corpe q̄ sūt materie pilloꝝ:⁊ iō ꝑ
cutim ei9 egrediunt̄.⁊ formant̄ pilli magni q̄ vocantꝪ capilli|necessitas finis
fuit|qꝛ cū caput sit expositū reb9 exteriorib9 alterātib9 hūit capillos vt ꝑ
eos tueret̄ a nociuis extrinsec9 alterātib9|cu capitꝪ grossa est qꝛ capilli de
bēt esse firmati ⁊ fixi i ea q̄ debēt hr̄e radices magnas ⁊ grossas:⁊ ideo cutꝪ
grossa fuit|⁊ ēt qꝛ est scutū ⁊ vellamē ossis ⁊ cerebri|cū supra craneū nō sint
musculi|caro appet i frōte tpib9 ⁊ circa mādibulas.elleuata cuti cranei ap
parebit tibi pāniculus exterior factus pp tria iuuamēta.vnū vt craneū a
cuti ⁊ cutis a craneo sine meº nō tāgat scd̄m vt craneū ꝑ hūc pāniculū sen
tiat. Tertiū vt ꝑ hūc pāniculū dura mr̄ suspēdat craneo|qꝛ h̄ pāniculus
gn̄at ex neruis ⁊ ligamētis ortꝪ a dura mr̄e penetrātib9 ꝑ cōmissuras ⁊ po
ros cerebri extra craneū ex quibus ꝯtexitur pāniculus hic exterior.

¶ De Anothomia cranei.

c Raneũ est os magnũ circũdãs cerebrũ exterius. ĩ cuius ꝯcauitate existit cerebrũ locatũ: ⁊ iõ magnũ est h̾ os ĩ hoĩe sicˀ ⁊ cerebrũ. ei⁹ situs est: qꝛ vellatũ est ptib⁹ ꝑdictꝫ pp necessitatẽ dictã: ⁊ vellat cerebrũ pp necessitatẽ ei⁹ dictã. Jstud craneũ nõ fuit vnũ ꝯtinuũ. ꝫ ptes hũit ⁊ h̾ pp multa. ꝓ° vt si fieret nocumẽtũ ĩ vna pte. alti nõ cõicaret: vl̾ toti. 2° vt fumositates posset ꝑ iũcturas ex̃ craneũ expelli. 3° vt v̾t⁹ medicaminũ tpe necessitatꝫ possit ad sb̃am cerebri penetrare| iste ptes ꝯtinuate sũt iũcturis q̃ vocanꝭ adoree. s. seratiles: nõ. n. fuerũt nodatiles| qꝛ nõ debẽt moueri ista ossa| ꝫ fuerũt seratiles vt firmiorẽ facerẽt colligãtiã. ⁊ iõ dẽtales sũt| ⁊ fuerũt duplices. s. v̾e ⁊ mẽdose: Mendose sũt due. s. in vtroqꝫ tpe vna ⁊ dicunꝭ mẽdose qꝛ nõ penetrãt iteri⁹ ꝫ tm̃ apparẽt exteri⁹. v̾e v̾o sũt tres sicˀ tres sũt vẽtriculi. s. coronal̾ fcã ad modũ corone| sagital̾ ꝓrũpẽs ꝫm lõgitudinẽ ad modũ sagitte vl̾ linee| ⁊ 3° adoree lauda: q̃ ꝯtinuat craneũ posteri⁹ qȯ ẽ figᵉ laude ⁊ fuit figᵉ istius os posterius: qꝛ cerebrũ posterius est figure piramidal̾: q̃ sit cã istius appebit ĩ anoᵃ sb̃e cerebri posterioris: ⁊ ex his appet ꝙ ĩ gñe q̇nqꝫ sũt ossa capitis. s. os frõtis: duo pietes cranei| os laude: ⁊ basilare qȯ statim videb̾: ⁊ ex his pꝫ qȯ sit iuuamẽtũ cranei: ⁊ ptiũ eius. Egritudĩes eius sũt oĩuꝫ generꝝ| põt. n. pati malã ꝯplˀonẽ| a ꝑa| solˀonẽ ꝯtinuitatꝫ ĩ q̃ nota ꝙ ipsa ꝑiculosa est: qꝛ discooꝑtũ est aeri: ⁊ a ꝑpinq̃ns extrinsecis alterãtibus: ⁊ maxime si fiat in loco iuncturaꝝ ⁊ spãl̾r ĩ loco q̇ dĩ bregma: ⁊ est pars mollior ⁊ gracilior q̃ sit in craneo ⁊ tardius induratur ⁊ hoc in pueris: qꝛ ibi fit ꝯiunctio siue vnio duaꝝ iuncturaꝝ.

¶ De Anothomia dure matris ⁊ pie matris.

Xpedito craneo videb̾ pãniculos duos sub eo. s. piã matrẽ| ⁊ du-
e rã matrẽ factos vt vellẽt cerebrũ| ⁊ vt cerebrũ non tãgat a craneo qȯ est valde durũ| ⁊ iõ iux̃ craneũ ĩmediate existit dura mr̃| q̃ solida ⁊ dura est: ⁊ iux̃ cerebrũ est pia mr̃ q̃ moll̾ ⁊ hũida ẽ vt nõ ledat cerebrũ: ⁊ ẽt qꝛ ĩ ipsa ꝯtinenꝭ siue ꝯtexte sũt vene q̇bus mediãtibus nutriꝭ cerebrũ. ⁊ ex h̾ appet q̃re duo fuerũt pãniculi: qꝛ h̾ fuit: vt durus nõ ꝯtingeret cerebrũ| ⁊ vt moll̾ nõ ꝯtingeret craneũ. est ẽt alia cã: vt si nocumẽtũ accideret vni nõ cõicaret cerebrũ ⁊ dura mr̃ magꝭ est alligata craneo vt suspẽdatꝭ ei| ⁊ vt iõ ꝑ ipꝫ siue suas porositates trãsmittit musculos ⁊ ligamẽta. hꝫ ẽt dura mr̃ ꝯtinuitatẽ cũ cerebro vñ penetrat ꝑ ipꝫ diuidẽs ipꝫ ꝑ mediũ ĩ dextrũ ⁊ sinistrũ vsqꝫ ad vẽtriculũ añriorẽ ⁊ est diuidẽs ẽt ipꝫ ĩ añri⁹ ⁊ posteri⁹: ⁊ iõ diuidit añrius cerebrũ a posteriori: ⁊ fuit h̾ necessariũ qꝛ vnũ est diuerse ꝯplˀonis ab alio| ⁊ sicˀ diuidit dura mr̃ ita ẽt ⁊ pia mr̃| immo magꝭ: qꝛ cũ pia mr̃ sit substẽtaculũ venaꝝ nutriẽtiũ cerebrũ| diuisa est ꝑ cauernositates cerebri vt nutrimentũ tribuat cerebᵒ| ⁊ sicˀ penetrauit vsqꝫ ad vẽtriculos cerebri ⁊ circũcirca vellati sũt vt pãniculo subtilissimo vsqꝫ ad finẽ medii: nã vẽtriculus posterior pãniculo nõ indiget. pp siccitatem eius respectu anterioris.

¶ De Anothomia cerebri.

p Anniculis eleuatis appebit cerebrũ ĩ hoĩe maiꝰ ĩ ꝗ̃titatꝫ ꝗ̃ ĩ aliq̊ alio aĩali eiuſdẽ ꝗ̃titatꝫ:qꝛ coꝛ hꝫ calidius eiſdẽ:⁊ ĩdiget ꝑꝑ ꝑatio nẽ ĩtellectꝰ pluribꝰ ſpiritibꝰ aĩalibꝰ:⁊ hꝰ cerebrũ hꝫ duas ꝑtes.ſ. añrioꝛẽ ⁊ poſterioꝛẽ.ꝑs poſterioꝛ eſt diuiſa ẜm dextrũ ⁊ ſiniſtrũ:⁊ h diuiſio eſt appens manifeſte in ſb̃a cerebꝛi:⁊ ex ꝯñti ĩ vẽtriculis eiꝰ:ſb̃a eiꝰ eſt ſb̃a medularis frigida ⁊ humida diuerſa ab aliis medulis:qꝛ nõ eſt ꝯtẽta vt cra neũ nutriat:ſꝫ potiꝰ craneũ nutrit̃ vt ꝯtineat cerebrũ|⁊ eiꝰ iuuamẽtũ eſt vt ſpm̃ vitalẽ ſui ꝯ̊ne ꝯtẽꝑet:vt fiat aĩalis poſtea ṽo vade ſcĩdẽdo leuit̃ ꝑ me diũ donec ꝑuenias ad vẽtriculũ añrioꝛẽ magnũ:⁊ añꝗ̃ ꝑfundas vſꝗ ad la cunã nota vẽtriculũ eẽ diuiſũ vt dixi ĩ dextrũ ⁊ ſiniſtrũ:⁊ ꝑietes hinc inde ſunt deſcẽdẽtes vſꝗ ad baſim ⁊ diuidẽtes dextrũ a ſiniſtro:⁊ tũc ſtatĩ vide bis ãplitudinẽ vniuſcuiuſꝗ vẽtriculoꝝ ĩ añriori ꝑte eiꝰ.ſ. In ãgl'o añriori locata eſt fantaſia:q̃ retẽtia eſt ſpẽꝝ a ſenſibꝰ ꝑticularibꝰreceptaꝝ ĩ ãgl'o po ſteriori eſt imaginatia q̃ eſt apꝑhẽſiua haꝝ ſpẽꝝ ĩ fanta'retẽtaꝝ:⁊ eas apꝑ hendit ꝯponẽdo ⁊ diuidẽdo diſcernẽdo hꝰ eẽ h.ĩ meꝰ ṽo huiꝰ eſt ſenſus cõis q̇ eſt apꝑhẽdẽs ſpẽs dclatas a ſenſibꝰꝑticularibꝰ ⁊ iõ ſenſitiua terminat̃ ad illũ locũ vt riui ad fontẽ vt videbis.⁊ h oĩa ſunt dcã ẜm ſnĩam Aui.de ṽtu tibꝰ aĩalibꝰ.Et lꝫ ẜm ſnĩam Ga.⁊ Ari.ibi tm̃ ſit ſenſus cõis q̇ diuerſimode põt dici:⁊ fantaſia ⁊ imaginatio:vt al's dclaraui.Et ex his pñt patere iuua mẽta huiꝰ vẽtriculi:qꝛ iuuamẽta ſunt vt imaginationi:fantaſie:ſenſui cõi deſuiat:⁊ vt oĩbꝰ ſenſitiuis ſiue oꝛgãis ſenſuũ tribuat ſpm̃ aĩalẽ vt ſentiãt ⁊ ex his appent nocumẽta q̃ ĩ hꝰ vẽtriculo ⁊ cerebꝛo añriori ꝯtingũt.qꝛ ĩ eo poſſent oẽs egritudines fieri ſol'o ꝯtinuitatꝫ mala ꝯplexio|q̃ ſi ſint ĩ pãnicu lo doloꝛẽ cãnt|⁊ ſi totũ circũdãt pãniculũ vocat̃ ouũ ſi mediã ꝑtẽ emigraneã põt ẽt pati egritudinẽ q̃ eſt apãl|⁊ ſi ſit ĩ pãniculis calidũ|vocat̃ ſyrſen qđ fre quẽter ꝯtigit ſi ſit frigidũ vocat̃ litargia.ſi ṽo ſit ĩ ſb̃a cerebꝛi peſſimũ eſt et moꝛtifeꝝ.⁊ põt pati egritudinẽ ꝯpõnalẽ q̃ ſi eſt oppilans nõ ex toto:aut eſt ſb̃a vapoꝛoſa ⁊ ſic eſt ṽtigo ⁊ ſcotomia:aut eſt humoꝛalis ⁊ ſic eſt ſtupoꝛ:pa liſis ⁊ hmõi.ſi ſit oppilãs ex toto:aut oppilat vẽtriculos ⁊ ſb̃am ſimul:aut vẽtriculos tm̃.ſi vẽtriculos ⁊ ſb̃am ſic eſt apopleſia.ſi vẽtriculos tm̃ ſic eſt epilẽſia.veꝝ eſt ꝙ h oppilatio eſt oppilãs vẽtriculos alios:lꝫ nõ tm̃ quãtũ añrioꝛẽ.Melia ṽo eſt de genere male ꝯpl'onis.añ aũt ꝗ̃ ꝑcedas ad vẽtri culũ mediũ ꝯſidera iter media iter hũc ⁊ mediũ:⁊ ſunt tria.ſ.anche q̃ ſũt ſic baſis hmõi añrioꝛis vẽtriculi dextri ⁊ ſiniſtri:⁊ ſb̃a cerebꝛi ad foꝛmã ⁊ figu rã ãchaꝝ:⁊ latere vniuſcuiuſꝗ ĩtra vẽtriculos iã dictos eſt ſb̃a vna ru.ſan guĩea acta ad modũ ṽmis oblõgi ſiue ſubterrãei ligata ligamẽtis ⁊ neruu lis alterutrinꝗ:q̃ ad ſui elongationẽ ꝯſtringit:⁊ claudit anchas.⁊ viã ſiue trãſitũ ab añriori ad mediũ ⁊ ecõtra:⁊ qñ hõ vult ceſſare a ſui cogitatione ⁊ ꝯſideratiõe eleuat ꝑietes ⁊ dilatat ãchas vt poſſit ſpũs trãſire ex vno vẽtri culo ad alios ⁊ iõ vocat̃ ṽmis tũ qꝛ aſſimilat̃ ṽmi ſubterraneo in ſb̃a ⁊ figª ⁊ ẽt ĩ motu ꝯ̃ctiuo ⁊ extẽſiuo.poſt hꝰ deſcẽde ĩferiꝰ paulatĩe ⁊ ꝓ̊ tibi occurret lacuna q̃ eſt q̃dã ꝯcauitas rotũda ⁊ oblõga ĩ cuiꝰ medio eſt foꝛamẽ tendens

iferi⁹ ad palatū dyagonal̃ ⁊ eidē occurrit via directa q̄ a me⁹ vētriculo de scēdit directe ad colatoriū ⁊ h̄ lacuna circūquaq; eminētias hʒ rotūdas magnas factas ad sustētādū venas vl̄ arterias ad ascēdēdū a rete mirabili ad vētriculos cerebri dictos:⁊ iō ī basi eius apparēt glādule q̄ sūt iux̄ rete mirabile eminētes:⁊ p istā lacunā vētriculi añriores ⁊ cerebrū q̄tū ad mediū eius|expurgāt suas sup̄fluitates. h̄ cerebrū q̄tū ad ptes añriores mag̃ expurgat suas sup̄fluitates p colatoria nariū. Et his expedit̃ statim tibi apparet vētriculus medius q̄ est sic q̄dā via ⁊ trāsit⁹ ab añriori ad posteriorē ptē:⁊ ī isto locata est v̄tus cogitatiua ⁊ merita q̄ h̄ v̄tus opat̃ ꝯponendo fātasiata ⁊ memorata vt ex sensat̃ eliciat nō sensata. Itē q̄ ipsa est v̄tus regitiua totius aīalis. regimē āt totius aīalis ꝯsistit in apprehēsione p̄ntiū: memoria p̄teritoꝝ. p̄nosticatiōe futuroꝝ. ⁊ iō debuit eē ī me⁹ haꝝ v̄tutū apprehēsiuaꝝ ⁊ memoratiuaꝝ. fuit ēt ī me⁹ hoꝝ vētriculoꝝ vt sit v̄tus eius ī directo ad cor. eo q̄ v̄tus eius est v̄tus īmediate deseruiens intellectui. q̄r debuit eē ī me⁹ vētriculo|⁊ ī me⁹ dictaꝝ v̄tutū. post istū p̄cedēdo tibi apparebit ventriculus posterior|q̄ est ī cerebro posteriori situatus|⁊ locatus|⁊ h̄ cerebrū est velatū ⁊ distinctū a p⁹ duobus. pāniculis iā dictis|q̄ h̄ ē molle .s. añrius ⁊ posterius est duꝝ:⁊ istud cerebrū posterius est locatū: q̄ est p̄ncipiū nuche. ⁊ q̄ est p̄ncipiū p̄l'iū neruoꝝ motiuoꝝ. motus aūt fit p neruos motiuos q̄ q̄to duriores tāto fortiores. istud cerebrū est figure piramidalis. q̄ ventriculus locatus ī eo est ēt figure piramidalis. ⁊ cā q̄r illi⁹ figure est vētriculus posterior est q̄ p ptē īferiorē eius q̄ est eius basis dʒ recipe. ⁊ iō dʒ hr̄e latitudinē. p ptē supiorē dʒ ꝯtinere ⁊ iō acumē ⁊ strictura dʒ hr̄e ī cacumine: q̄ spēs melius ꝯseruant̃ ī stricto loco q̄ ī amplo ⁊ iō fuit talis figure. Et ex his pʒ q̄ sint opationes siue iuuamēta istius cerebri posterioris. q̄ vnū est vt sit p̄ncipiū neruoꝝ motiuoꝝ ⁊ nuche. aliud est vt sit istr̄m v̄tut̃ memoratiue. Et ex h̄ pʒ q̄ passio p̄pria huic est q̄n lesa est memoratiua. sic q̄n lesa est cogitatiua egritudo p̄pria est ī vētriculo me⁹. ⁊ q̄n lesa est imaginatio passio est ī vētriculo añriori. sic q̄n passio est cōicās toti cerebro oēs v̄tutes sunt lese ⁊ opationes oīum haꝝ v̄tutū. sed tu dices q̄ est cā q̄r ventriculus medius nō habuit cerebrū mediū distinctū. sicut alii vētriculi. dicendū q̄ cā fuit q̄ iste ventriculus est sic via ⁊ trāsitus istoꝝ alioꝝ duoꝝ ⁊ ideo nō debet esse distinctū ab eis ꝫm cerebrū ⁊ hec de ano^a cerebri.

¶ De Anothomia duaꝝ caruncularꝝ.

His expedit̃ oꝫ cerebrū eleuare leuit̃ ita vt nō rūpat̃ aliq̄s neru⁹ ⁊ incipe eleuare a pte añriori:⁊ tūc statim tibi appebunt due carūcule similime capitibus māmillaꝝ:⁊ in s̄ba appent̃ sil'es s̄be cerebri:⁊ ideo a medulari s̄ba sunt orte velate subtilissimo pāniculo qui dr̄ pia mater:⁊ ideo fragiles sunt satis. q̄ nō debebant in hoīe ex̄ penetrare ⁊ hoc q̄ cerebrū ex odoribus cōfortat̃ ⁊ fortificat̃. q̄ cerebrū est cōplexionis frigide ⁊ humide excedenter. odor aūt cū sit fumalis euaporatio vel non sit sine

f

21

ali euaporatione habet exiccare ⁊ calefacere.qꝫ remittere habet lapsū
cerebri.⁊ ideo ipsum habet iuuare q̄re natura ordinauit vt nō elongarentꝫ a
cerebro.sed intra craneū remanerēt in cōcauitate colatorii siue emunctorii
nariū:⁊ ꝑ porositates ossis nariū recipiunt vapores:⁊ odores representāt
vsq; ad ventriculū añriorem cerebri:postea ꝓcede:⁊ videbis neruos duos
maiores.q̇ sint in corpe nr̄o vocatos obticos quoꝝ origo est a sb̄a cerebri.⁊
si bñ ꝓcedas videbis ꝙ cōtinuati sunt sb̄e cerebri in ventriculis añrioribꝰ:
⁊ ex̄ pāniculū piā mr̄em cerebri añq̈ craneū egrediuntꝫ ꝯiunguntꝫ:qꝛ ad inui-
cem applicantꝫ:vel qꝛ crucianꝫ existentes ꝑforati ī loco cruciationis ⁊ vnio-
nis ipsoꝝ vt eis sit vnus locus cōis vt spēs vnius rei recepta a duobꝰ ocu
lis ⁊ delata ꝑ duos neruos ad vnitatē redeat vt vna res nō videatꝫ due.sed
vna sicut debet/⁊ post cruciationē eoꝝ egrediuntꝫ craneū ⁊ q̇libet eoꝝ ad ꝓ-
priū venit oculū cuius anothomiā postea videbitꝫ:post ipsos eleua tm̄ cere
brū ꝫm medietatē eius:⁊ videbis ꝫm par neruoꝝ subtiliū ⁊ duroꝝ.q̇ vadūt
ad oculos ad mouendū ipsos motu voluntario.postea est tertiū par neruo
rū cuius vna ꝑs vadit ad mēbra faciei ad dandū sensum ⁊ motū volūtariū:
⁊ alia ꝑs eius admiscetꝫ q̄rto pari:⁊ istud quartū par simul cū eo qđ ei admi
scetꝫ ex tertio pari:descēdit inferius ad loca dyafragmatis.⁊ dat sensum mē
bris iferioribus ⁊ visceribꝰ:⁊ isti veniūt ad stomachū ⁊ ex eis oriuntꝫ reuer
siui quoꝝ iuuamēta sunt dicta supra:⁊ isti ꝑmi sunt nerui vocis cōes.sicut
reuersiui sunt nerui ꝓprii vocis.postea sunt nerui quinti paris qui vadūt
ad os petrosum qđ est ī radice auris ⁊ eius foramē ꝑ pāniculū ꝯtextū ex fi
lis hoꝝ neruoꝝ/⁊ sic sunt instrumentū auditus. postea sunt nerui sexti pa
ris subtiles q̇ vadūt ad palatū ad dādū sensum palato.vltīo ē septimū par
neruoꝝ q̇ vadunt ad linguā ad dādū sensum gustus ⁊ motū lingue. Et ex
his ꝓcedendo eleua totū cerebrū/⁊ tūc tibi apparebunt duo pāniculi infe-
riores existentes supra os basillare qđ est basis ⁊ fundamentū cerebri/⁊ to-
tius capitis:⁊ tunc eleua hos duos pāniculos ab osse:⁊ in medio basillari ī
directo colatorii inuenies rete mirabile contextū cū textura fortissima ⁊ mi
raculose duplicata ex arteriis subtilissimis ad inuicē contextis/q̇ sunt rami
arteriaꝝ apopleticaꝝ ascendentiū in illo reti siue venis istius retis cōtinetꝫ
spiritus vitalis ascendens a corde ad cerebrū ad hoc vt fiat aīalis. Et q̄a
spiritus hic melius alteratꝫ diuisus ad minima.⁊ tunc maxime diuiditꝫ ad mi
nima quādo est cōtentus in artariis paruissimis ⁊ subtilissimis ideo istud
rete fuit cōtextū ex venulis siue artariis minimis subtilissimis vt spiritus
cōtentus ī eis a cerebro faciliter alteretur ⁊ temperetꝫ ⁊ ad formā aīalis spi
ritus cōuertatꝫ.licet formā ꝑfectiorē acq̇rat in ventriculis cerebri.sicut san-
guis in ventriculis cordis/⁊ hec est vna ex cāis q̄re rete mirabile fuit cōtex
tū vel conflatū sub cerebro vt ponit Ga.x.de iuuamētis:⁊ in libro de vtili-
tate pulsus.est ⁊ alia cā qꝛ mēbrū hꝰ est dignū multa custodia q̄re natura lo
cauit ipsum in loco tutissimo.⁊ forte hꝰ etiā fecit natura vt ex vaporibus ci-
boꝝ ⁊ potuū ꝯdensatis.a cōplexione cerebri ⁊ cadentibus deorsum:vt aliq̄
oppilatio ad tp̄s fieret ī hꝰ reti mirabili ex q̄ oppilatiōe cātur somnꝰ. Istud

rete sustentant͡ duc carnes glādose facte ꝑncipiū ad ipsum substētādū:ad re plēdū vacuitatē:ꝛ ad substentādū duas venas ascēdētes ad cerebrū:ꝛ duas arterias ascēdētes ad ventriculos cerebri.ꝛ h̄ de anoᵃ cerebri dcā sufficiāt.

¶ De Anothomia ossis basilaris.

Post hec oīa videbis os basilare qđ est durius ceteris:qꝛ dꝫ esse basis ꝛ fundamētū.ꝛ sustentamentū oīum alioꝝ|qđ aūt dꝫ alia substentare dꝫ eē duꝝ.duꝝ fuit ēt vt a supfluitatibꝰ q̄bus summittit nō putrefiat.sed putrefactioni resistat.istud os diuisum est ī ossa petrosa nariū:ꝛ oculoꝝ:ꝛ ossa duo lateralia:q̄ vocant͡ ossa paris ꝛ sic sunt q̄nqꝫ ꝛ h̄ melius discernes si decoques tm̄:tn̄ est ꝙ ossa nariū sunt multū cauernosa porosa vt supfluitates possint descendere:ꝛ vapor subiectus odori ascendere ad cerebrū:postea finde alterutrāqꝫ ossa oculoꝝ ꝛ videbis locū oculi:ꝛ colligātiā eius cū neruo obtico:ꝛ colligātiā eius cū neruis motus oculi.appet etiā locus eius:qꝛ nō est positus multū ī ꝓfundo.qꝛ dꝫ recipe spēs ī meᵒ exites:nō eminet etiā multū extra in hoīe ne ab exteriorib' ledat͡:cū eos hēat valde molles ꝛ passibiles.ꝛ iō ad eius siue eoꝝ tutelā in hoīe nā ordinauit supcilia vt a rebus descēdentibꝰ custodiant͡:ꝛ palpebras vt a rebus occurrentibus anterius custodiant͡.ordinauit etiā tuberositates maxillaꝝ vt custodiāt a rebus īferioribus ascēdētibꝰ:ꝛ a latere obuiātibus:sicut ab alio latere obuiāt nares.¶ In oculo aūt sunt septē tunice|ꝛ tres humores|tunicas videbis diuidēdo oculū ī duas ptes plane ꝛ leuiter.s.ī añriorē ꝛ posteriorē ꝛ in añriori sunt.4.tunice q̄rū tres cōtinuant͡ ꝛ corrñdent tribus tunicis intrinsicis qꝛ vni illaꝝ.s.cornee nō ꝯtinuat͡ aliq̄ ī ꝓfundo siue īterius.sic g̊ hᵃ est cornea q̄ dr̄ cornea qꝛ assimilat͡ cornu in sb̄a ꝛ colore.qꝛ transparens est:ꝛ fuit trāsparens q̄tū ad colorē vt nullius esset coloris ne īpediret receptionē oīs coloris.fuit ēt sb̄e solide.qꝛ rebus exteriorib' est ꝓpinquissima. 2ᵃ est ꝯiūctiua qꝛ ṗter corneā exterius est ꝯiūgēs ꝛ velās ꝛ coopiēs totū oculū:ꝛ huic ī pte posteriori siue īteriori est sclirotica ꝯtinuata cū ea ꝛ iterius circūdās totū oculū.postea subiūctiua ī pte añriori est vuea dicta sic qꝛ assimilat͡ meᵒ folliculo ḡni vue nigre ī cuius meᵒ versus corneā est foramē qđ dr̄ pupilla fcā vt spēs visibilis possit ꝑuenire vsqꝫ ad cristallinā:ꝛ nō īmpedit͡ pp obscuritatē vuee|ꝛ cā q̄r nō fuit totus discoopertus hac tunica vuea est triplex.vna est qꝛ ab ea suo colore viridi puniceo seu azuro confortat spiritū visiuū:cū fuit mediū inter extremos colores. 2ᵃ causa est. quia si ipsa non esset spūs visiuus nimis a lumine exteriori lederetur ꝛ resolueretur ꝛ ideo vt staret vnitus in vno loco in directo cristalline fuit hec tunica habens vnū foramē quod pupilla nominat͡.ꝛ ideo cōtingit ꝙ si hoc foramē dilatatur a natura:vel aliter:ꝙ impedit͡ visus:ꝛ magis impeditur q̄ si ꝯstringatur a natura. 3ᵃ causa est quia omnis species rei que videt͡ ꝑuenit ad oculū in figᵃ piramidali cuius basis est res visa:ꝛ eius conus est oculus:siue eius angulus est ī cristallina|q̄r oportet ꝙ h̄ foramē sit strictū:

ff ii

de ortus

22

dr̄ etiā vuea h̄ tunica qꝛ ꝯtinet humorem vueū generatū ad humectan oculū ⁊ ad h̄ᵒ vt sit mediū ītrinsecus receptiuū spēꝝ.⁊ qꝛ tale mediū nō pōt esse nisi aq̄ vl' aeris a dñio:⁊ aer nō pōt ibi ꝯseruari iō nō fuit ibi aer ꝫ aq̄. Itē qꝛ illuc currit spūs visibil' aeris a dñio:⁊ h̄ humoꝛ ꝯtinet ī vuea vt ꝓhibeat cristallinā appꝛopinquare aeri exteriori ⁊ vt corneā distare faciat a cristallina|⁊ vt foramē pupille stet dilatatū ⁊ ꝓpterea egredit̄ foramē vuee ⁊ ītumescit cornea:⁊ iō ꝯtingit ī appꝛopinq̄ntibꝰ morti cū exiccet̄ h̄ humoꝛ ꝙ cornea cadit ⁊ aplanat̄ ⁊ tūc a vulgaribꝰ dr̄ ꝙ tūc appet tela añ oculos:⁊ est signū infallibile mortꝭ|ꝯtingit ēt ꝑꝑ eiꝰ exiccationē ꝯstrictio pupille.sīc ꝑꝑ eiꝰ multitudinē causat̄ dilatatio pupille.⁊ iā potuisti videre noticiā passionū q̄ occulte sūt|q̄ fiūt ī oculo rōne huius vuee nisi ꝙ restat aliq̄d dicere de catarata. Catarata āt fit qñ vapoꝛ gñat̄ aut descendit de cerebꝛo vel a stomacho ⁊ ꝑuenit ī directo pupille ad humorē hūc|⁊ existēs inter cristallinā ⁊ pupillā īpedit receptionē spēꝝ|⁊ qꝛ h̄ vapoꝛ ī pn° est mobil' spēs repsentat̄ cū motu. Itē cū de se sit coloꝛatus mouet cristallinā ꝫ suū colorē|⁊ cū spēs ꝯsueuerāt eē rei extrinsece q̄ mouet visū:iudicat virtus visiua res exterius eē motas.⁊ iō iudicat muscas volare:aut cimices vl' formicas supra pietē ābulare.postea v̄o h̄ vapoꝛ ī aquā ꝯuertit̄ q̄ cū ꝯdēsat̄ ī cataratā trāsit ꝯfirmatā:q̄ si totā pupillā coopiat ꝓhibet oīno visū.si āt nō oppillet ex toto:aut existit a latere foraminis aut ī me°.si a latere diminutā videt ⁊ iudicat eē rē.si v̄o in me° sit iudicat rē eē ꝑforatā:qꝛ ꝑtē quā videre nō pōt iudicat eē foramē.Et ex his nota modū curationis catarate ꝯfirmate q̄ fit per manualē opationē:qꝛ nō fit qꝛ ista catarata penitus ex̄hat̄.qꝛ añq̄ possit ex̄hi egrediet̄ totus humoꝛ albugineus.ꝫ h̄ᵒ fit qꝛ acū īponūt ꝑforando corneā lōge a pupilla ⁊ ꝑfūdāt obliq̄ corneā donec sit ī directo pupille.postea ducūt acū ad locū cataracte vl' aq̄ ꝯdēpsate.⁊ tūc cū ipsa īpellūt infra ad locū infimū:⁊ tūc cū fasciatiōe ⁊ aliis rebꝰ ꝓhibet ipsā reascendere.⁊ iō talē actū nō vocāt cataracte curatiuū:ꝫ vocāt depꝛimere cataratā.⁊ sic apparet tibi 4ª tunica:q̄ dr̄ vuea:cū ista ī ꝑte posteriori siue īteriori oculi.est tunica ꝯiunctiua q̄ dr̄ secūdina:vl' qꝛ ipsa 2ª est a sclirotica:vel qꝛ secūdine assimilata.post istas est tunica aranea circūdās cristallinā v̄sus ꝑtē añrioꝛē:cui in ꝑte posteriori ꝯtinuat̄ tunica retina.⁊ ī medio istaꝝ ꝯtinet̄ humoꝛ vitreus:⁊ in medio eius est humoꝛ cristallinus rotūdus siue figure sperice cū q̄dā planitie ī ꝑte anteriori ⁊ h̄ humoꝛ est magis versus ꝑtē anteriorem q̄ꝫ humoꝛ vitreus in quo locat̄.⁊ ideo h̄ humoꝛ factus est ad cristallinā locandū:⁊ ad ipsam nutriendū.Et ex his cōpleta est anothomia oculi.

¶ De Anothomia auris.

His expediꝫ videbis aurē positā a latere capi :qꝛ sonus ꝑcipit̄ a dextris ⁊ sinistris:⁊ añ ⁊ retro:⁊ sursū ⁊ deorsū.Et iō istr̄m eiꝰ potuit locari in dextra ⁊ sinistra:nō āt ī ꝑte anteriori.qꝛ ibi erāt īstr̄a alioꝝ sensuū.auris āt fuit figᵉ rotūde ī hōie vl' circularis vt eēt plu-

riũ capacissima. ⁊ cartillaginosa fuit: vt eẽt ab alterãtib⁹ extrinsec⁹ tuta: ⁊ vt eẽt sonora cuius foramẽ est lõgũ terminatũ ad os petrosum: ĩ cuius cõcauitatib⁹ est spũs ꝯplanatus q̃ est instr̃m auditus: ⁊ eius foramina vel cauernositates coopit pãniculus subtil' ꝯtextus ex vill' neruoꝝ auditus iam supradictoꝝ: ossa ãt alia q̃ ĩfra basilare sũt nõ bñ ad sensũ apparẽt nisi ossa illa decoquant. ß pp peccatũ dimittere ꝯsueui. veꝝ est q̄ de mãdibulaꝝ ossibus potes videre ꝑncipiũ. ⁊ finẽ: ĩcipiũt. n. a cõmissura siue adorec q̃ ẽ ĩter craneũ ⁊ basilare ĩ loco q̃ ẽ ĩ fine supcilii ⁊ frõtis: ⁊ ꝓcedit ꝟsus ptẽ posteriorẽ iux̃ os petrosũ: ⁊ auriculã: t'minant ãt ad dẽtes q̃ꝝ anothomiã supradixi.

¶ De Anothomia spondilium.

Capite expedito diuĩd totũ corpus ꝰm lõgitudinẽ ĩ duas ptes ĩcipiẽs a collo vsq̧ caudã: ⁊ tibi ꝑ° occurrit collũ factũ pp ꝑlonẽ: ⁊ tracheã artariã ĩ aĩalib⁹ respirãtib⁹. In q̃ sũt septẽ spõdiles: ⁊ spõdiles he sũt subtiliores: ⁊ g̃ciliores aliis. q2 ab aliis debẽt sustẽtari ⁊ portari. delatũ ãt dz eẽ leui⁹ deferẽte. lz ãt sint subtiliores aliis: foramẽ hñt maius: q2 nucha est grossior ĩ collo q̃ ĩ aliq̃ pte spõdiliũ. q2 ibi est ꝑncipiũ eius ⁊ q2 sũt g̃ciles he spõdiles fuerũt dure ⁊ firmit' ꝯtinuate vt nõ accidat dillocatio: ⁊ lesio ab obuiãtibus extrinsecus. post istas sũt spõdiles costaꝝ q̃ sũt . xii. sic sũt coste. xii. septẽ ꝟe: ⁊ q̃nq̧ mẽdose. postea sũt spõdiles renũ q̃ sunt . v. ⁊ sũt valde grosse ⁊ mag͞e cũ sint sic fũdamẽtũ ⁊ sustẽtamẽtũ oĩum aliaꝝ ⁊ basis. postea sũt spõdiles alanis q̃ sũt ĩ plicatura q̃ est a dorso ad caudã ⁊ sũt tres minores ꝑdictis: q2 debẽt ꝯtinuari cũ ossibus siue spõdilibus caude q̃ sunt pue. vlt° sũt spõdiles caude. Veꝝ est q̄ ß debes notare dĩiã haꝝ spõdiliũ q̃ est ĩ foramibus eaꝝ: p q̃ trãseũt ꝑia neruoꝝ: ⁊ diuersitates etiã eaꝝ: ĩ alis siue additamẽtis eaꝝ: siue simeiis vt noĩat Auic. ß he diuersitates mag̃ sũt note ĩ corpe decocto vl' ꝑfecte exiccato. ⁊ iõ nõ cures. ß forte alias faciã anothomiã ĩ tali: ⁊ scribã q̃ ad sensũ videbo vt ꝓposui a ꝑn°. ĩ q̃libet tñ spõdili est nucha q̃ est medulla silis sßе cerebri: nisi q̄ viscosior ⁊ solidior est fcã vt ab ipsa tribuat sensus ⁊ motus toti corpi a capite ĩferius. ⁊ q2 orta est a cerebro diuiso ꝰm dextrũ ⁊ sinistrũ: hic est q̄ ĩ supficie eius apparet filũ diuidens eã p mediũ. s. dextrũ ⁊ sinistrũ: tñ nõ penetrat ß diuisio vel sepatio ꝰm ꝓfundũ. q2 nucha est orta a pte posteriori cerebri q̃ non est diuisa ꝰm ꝓfundũ. ⁊ ex hac diuisione siue sepatõe nuche tibi põt apparere cã q' opplõ põt ꝯtingere in media pte nuche ⁊ non erit in alia pte. ⁊ ideo paralesis põt in vna pte vt dextra vel sinistra ꝯtingere: ⁊ non in alia. a nucha ãt. in q̃libet spõdili orit' vnũ par neruoꝝ q̃ vadũt ad dãdũ sensũ ⁊ motũ mẽbris determinatꝭ. q̃ ãt sint mẽbra ad q̃ pueniũt nerui illi non bene põt in ano° tali videri: sed oporteret al' liq̃fieri in aq̃ fluuiali ⁊ hoc non spectat ad ꝑsens. ⁊ si uis hec mẽbra cognoscere lege in ꝑ° fen primi cano. sũma z° ca° de anothomia neruoꝝ ortoꝝ a nucha. ⁊ q2 spõdiles sunt. 30. paria neruoꝝ sunt. 30. ⁊ q2 a cauda oritur vnum erunt. 31. paria.

23

De Anothomia brachii ꝛ manus.

Js expedit̄ excortica brachiū ꝛ pedē:ꝛ icipe a brachio:ꝛ excorti
h ca leuit̄ vt videas venas supradictas q̄ vēiūt ad curuaturā bra
chii:ꝛ tūc videbis venā supradictā que penetrat ꝑ subassellā ad
brachiū:ꝛ ꝓcedit ꝑ domesticā ꝑtē brachii.ꝛ in ꝑte inferiori cubiti appꝫ:ꝛ
vocat̄ basilica:Et ī supiori ꝑte cubiti est cephalica q̄ euacuat a capite q̄ ad
brachiū venit supra furculā orta a vena ascēdēte ad caput vt supra dixi:ꝛ
in meᵒ istaꝝ est vnus ramus ꝯtinuatus in curuatura brachii cū ābabus:ꝛ
hec vocat̄ media. vel alio noīe vocat̄ cōis. q̄libet tn̄ haꝝ duaꝝ ꝓcedit vlte-
rius vsqꝫ ad manū ꝛ in siluestri ꝑte manus apparēt ꝛ illa q̄ est inter auricu
larē ꝛ ānularē dr̄ seylen:ꝛ corn̄det basilice.q̄ ṽo est inter pollicē ꝛ indicē dr̄
saluatella ꝛ ꝯ̄nomat̄ loco cephalice.q̄ vero est in meᵒ dr̄ funis brachii ꝛ reti-
net locū cōis siue basilice. post venas musculos multos notabis:ꝛ cordas
multas ꝛ magnas ꝛ grossas q̄ꝝ anothomiā ꝑfectā ī tali corpe nō labores
īuenire.ſꝫ ī corpe exiccato ꝛ ad solē ꝑ triēniū alias mōstraui:ꝛ numeꝝ eoꝝ
ꝑfecte declaraui:ꝛ anothomiā taliū musculoꝝ brachioꝝ ꝛ manus ꝛ pedū
scripsi ī lectura quā feci sup ꝑᵒ:2ᵒ:3ᵒ:ꝛ 4ᵒ de iuuament̄.eleua ḡ carnosita-
tem totā vsqꝫ ad ossa:ꝛ ꝑᵒ inuenies os qḋ vocat̄ adiutoriū. veꝝ est ꝙ supra
dorsum. siue pectus a latere posteriori est spatula habēs figurā spatule li
gnee sitm̄ qḋ os latū est inferius:vt pectus nō īpediat ꝛ costas. strictū ṽo
est supius vt adiutorio ꝯfirmet̄:ꝛ ideo ī eius ex̄mo supiori hꝫ aliquā ꝯcaui
tatē supficialē ad modū ꝯcauitat̄ rotūde in q̄ vt reuoluat̄ adiutoriū situata
est ex̄mitas rotūda adiutorii:cuius caput ꝑmū est rotūdū locatū ī pissi de
ossis spatule postea ī meᵒ obliq̄t ṽsus domesticā ꝑtē vt plicatio ꝛ āplexa-
tio reꝝ sit potior. ex̄mū aliud hꝫ q̄si duas eminētias. q2 duobus focilibus
dꝫ ꝯiungi:ꝛ ī meᵒ ꝑtiū eminentiā habētiū hꝫ magꝭ supra quādā ꝯcauitatē
in q̄ ingredit̄ ex̄mitas focilis inferioris:q̄ facta est ad modū instr̄i auriendi
aquā. vt firmior fiat ꝯiunctio ꝛ colligātia:ꝛ ideo dillocatio raro ꝛ difficul-
ter fit in hac iunctura:ꝛ qn̄ fit raro est ꝙ possit bene restaurari:ꝛ focile infe
rius est lōgius supiori:q2 ꝯuenientius est ꝙ illud qḋ substētat aliud sit lon
gius ꝛ maius eo qḋ substentat̄. ābo tn̄ ꝯueniūt. q2 sunt grossiora in ex̄mis
q̄ꝫ in medio. q2 ab ex̄mis debēt oriri ligamēta ꝛ iuncture:ꝛ in meᵒ debent si
tuari musculi:ꝛ focile supius nō ꝓcedit directe sicut inferius:vt sit cā plica
tionis manus ꝛ brachii:post ista duo focilia est raseta:cuius ossa fuerunt
plurificata vt possit manus in planta eius bene plicari ꝛ ꝯ̄bi ad ꝯtinendū
res fluidas. ꝛ currētes:ꝛ fuerūt ossa eius octo ī duabꝰ aciebꝰ ī q̄libet acie
.4. postea sunt ossa pectinis denoīata sic a forᵃ ꝛ figᵃ pectinis:ꝛ sic sunt .4.
que corn̄dēt q̄ttuor digitis:nā pollici nō corn̄det aliqḋ os pectinis:q2 pol
lex nō est in eadē acie cū aliis digitis:postea sunt digiti q̄nqꝫ in quoꝝ quo-
cūqꝫ videbis carnem in ꝑte domestica:vt possit ꝯplicari ad capiendū:ꝛ ex
duricie ossiū eoꝝ nō ledant̄ ꝑꝑ fricationē. a lateribus etiā eoꝝ est multa ca-
ro:vt inter ipsos ꝯplicatos nō accidat vacuitas aliq̄. ex ꝑte ṽo siluestri nō

est tāta multitudo carnis: qꝛ digiti nō ꝯiūgunt v̄sus ptē siluestrē. post carnem vō sunt corde quaꝝ vnaquaqꝫ ꝓpria ad propriā venit iuncturā: ⁊ illa que ad supiorē venit iuncturā ingredit p mediū inferioris corde. qꝛ equitare eā nō pōt vt sit tuta a nociuis: ⁊ p hoc supior magis est ꝓfundior inferiori: qꝛ longius habet ꝓcedere. Itē nō equitat eā ne tumor ⁊ ineptitudo fiat in digitis: non aūt ꝓcedit ab aliquo lateꝝ: qꝛ ossi ꝓprio debent ꝯiungi in medio directe ⁊ non a latere.

¶ De Anothomia cruris pedis.

Vltimo deuenimus ad ossa q̄ sunt fūdamēta totius: ⁊ supportātia oīa: ⁊ sunt ossa inferiora. ante tñ q̄ꝫ ad ossa ꝑuenias. excoria cutim subtilissime: vt venas duas descēdētes q̄ ramificate sunt a trūco vene chilis descendētis: q̄ qñ erat in fine spondiliū renū: ramificabatur in duos trūcos. quoꝝ vnus trāsibit ad tibiā dextrā: alter ad sinistrā qd̄ pōt videri ad sensum: ⁊ eo mō ramificat arteria descendens: postea quilibet illoꝝ trūcoꝝ ramificat ī duos ramos magnos. q̄ꝝ vnus directe descēdit p domesticā ptē tibie vsqꝫ ad digitos pedis ⁊ hec vocat saphena: que pp directionē suā flobotomata euāt a mēbris naturalibus ⁊ genitalibus: ⁊ ideo a matrice: renibus: testiculis: ⁊ huiusmodi: ⁊ appet supra genu ⁊ infra: sup caniculā ⁊ infra in calcaneo: ⁊ appet in pectine pedis: alius ramus obliquat ⁊ ingredit iux̄ iuncturā sie. ⁊ ideo vocat siatica: ⁊ pp obliquitatem quā habet circa iuncturas flobotomata magꝭ euacuat in passionibus iuncturaꝝ: ⁊ appet in oībus locis ꝑdictis in pte tñ siluestri. postea eleua musculos ⁊ cordas ⁊ vide ossa: ⁊ primū est os femoris supra qd̄ fabricate sūt spōdiles dorsi: ⁊ p ꝯñs totū corpus. in pte inferiori habet pissidom quādā in cuius ꝯcauitate locata est ex̄mitas rotūda cāne coxe: q̄ vocat vertebrū: ⁊ in medio amboꝝ in pte anteriori est quoddā ligamentū qd̄ alioº pōt vocari vertebrū: ⁊ qñ h: vel primū resilit foras: tunc necesse est hoīem claudicare: qꝛ crus h̄ elongat. ⁊ firmari nō pōt: ⁊ totū nō bene pōt supportari: necesse est etiā vt crus tabescat. qꝛ vene q̄ ptrāseūt inferius pp oppressionē: obliq̄tionē quoquo mō oppillant: lꝫ nō pfecte ⁊ iūctura h istoꝝ duoꝝ ossiū vocat sia. vñ dolor eius denoīatus est siatic9. postea videbis os qd̄ vocat cāna coxe qd̄ est maius oib9 ossib9 q̄ sunt ī corpe. qꝛ dꝫ esse sustētamētū totius corpis qd̄ ꝯcauitatē hūit magnā: vt eēt leue: ⁊ vt multā medullā retineret. ⁊ qꝛ meli9 sustētare pōt qñ nō stat ppēdicularit. ħ qñ hꝫ ex̄ma plicatū est v̄sus domesticā ⁊ ī meº plicatū est ⁊ ꝯuexū: hic est qd̄ nō fuit rectū oīo. ħ plicatū ħm modū dcm̄. post ipꝫ ī iūctura genu sūt duo focilia tibie: v̄sus tñ ptē añriorē ī iūctura illa est os qd̄ vocat patella fcā ad modū patelle vt iūctura sit fortioꝛ fcā ex ligamētis ac si p modū fuissent ligata: ⁊ focile mai9 ē ī domestico ⁊ grossi9: qꝛ illd̄ mai9 on9 hꝫ corpis supportare. min9 āt ⁊ subtili9 ē ī pte siluestri: nō ꝑueniēs ad iūcturā qꝛ fcm̄ ē tm̄ vt sit appodiamētū maioris. post ista duo focilia ē os cui ista ꝯtinuāt p iunctuuā caib siue caui-

24

cule: nolate ab osse illo qꝺ caib nolat. postea est os calcanei fabricatũ ꝺẽsum ⁊ grossum: q̃drãgulatũ vt possit bñ figi ⁊ figere totũ: ⁊ pp fixionem bonã: ⁊ vt qñ figit cutim ad terrã nõ atterat: natura cutim grossam calossam multã sub ipso posuit. postea est naviculare qꝺ est factũ ad modũ navicule q̃drangulate oblongũ. postea ẽ raseta pedis qꝺ compositũ est ex tribus ossibus: ⁊ nõ ex octo sicut raseta manus. q2 pes nõ debet ita pluribus motibus moveri ad aliq̃d retinendũ vt manus. sed pp fixionẽ habuit tm̃ tria. postea est pectẽ qꝺ cõpositũ est ex. v. q2 pollex in eadẽ pte est positus cũ aliis. postea sunt ossa digitoꝝ. 14. q2 q̃libet digitoꝝ habet tria ossa. ⁊ pollex habet duo. ⁊ tunc erũt ossa pedis. 28. quot aũt ⁊ qui sint musculi: ⁊ corde magis potest videri in hoĩe exiccato q̃ꝫ recentẽ suspenso. sicut alias declaravi ad sensum quãdo legi librũ de iuvamentis membroꝝ: Scias tñ qui corde ẽxtendẽtes digitos pedis oriunt a musculis qui sunt in tibia in pte silvestri. sed contrahentes digitos pedis oriunt a musculis qui sunt in planta pedis. nã ps inferior pedis fuit carnosa multũ: propterea vt pes magis figeret: ⁊ cutis ab ossibus nõ ad terrã attraheretur. ⁊ ideo in planta pedũ musculi cõtrahentes digitos fuerunt locati. sed extendentes digitos nõ potuerunt locari in parte superiori: q2 pars supior debet esse excarnata ne aggravet pedem.

FINIS.

Explicit Anothomia Mundini que emendate fuit: Per Egregium artium ac medicine doctorem Vincentiũ Georgium licium in florentissimo gymnasio Patavino ⁊ Impressa Venetiis p Bernardinum Venetum expensis. D. Hieronymi duranti. M. CCCC. 94. die. 20. Februarii. Regnãte. d. A. B.